

Fågelrapport för Västmanland 2003

Thomas Pettersson

Inledning

Härmed presenteras den tjugonionde årsrapporten från regionala rapportkommittén (Rrk) i Västmanland. Rapporten behandlar fågelobservationer gjorda i landskapet Västmanland 2003.

Den förra årsrapporten, för 2002, som publicerades i FIV 3-4/2003, producerades under pressade förhållanden. Därför kunde inte så många arter behandlas som både brukligt och önskvärt är. På grund av orsaker som stod att finna i ett "systemskitte" försvann också uppgiften om observerats namn i alltför många fall.

Där redovisning saknades i fågelrapporten för 2002 kompletteras detta i denna rapport. Därtill är redovisningen för 2003 komplett och när det gäller observatörsnamn också i det närmaste fullständig. Detta innebär samtidigt att denna redovisning är mycket omfattande, vilket i sin tur fått till följd att illustrationer m.m. i stort sett fått utgå. Rapportkommittén har i samråd med styrelsen och redaktionen ändå valt detta sätt att "komma ifatt".

Rapportens utformning

Utformningen av denna rapport är i princip lika som sina närmaste föregångare. Observationerna är uppdelade kommunvis och de flesta lokalangivelserna hänvisar till det delområde (oftast lika med socken/församling) lokalen återfinns i. Kommunerna förkortas genom de två första bokstäverna i namnet med undantag för Norberg som förkortas *Nb*.

För vissa arter redovisas inom parentes tre siffror. Dessa står för medianen (*inte* medelvärde) av antalet fynd (i vissa fall antal ex. eller antal fågeldagar (FD), se nedan) eller häckningar (H = konstaterade häckningar; h = troliga häckningar) i Västmanland, tvåårsperioderna 1983-92 och 1993-2002 respektive antalet 2003.

I viss utsträckning används begreppet fågeldagar (FD) som beskriver summan av alla observerade individer för varje dag. En fågel, oavsett om det är samma individ, som ses under tre olika dagar ger tre (3) fågeldagar. Motsvarande gäller för t.ex. 40 ex. den ena dagen och 55 ex. dag två, vilket alltså ger 95 fågeldagar. Måttet används, i brist på bättre alternativ, för arter med större datamängder, i huvudsak för jämförelse mellan olika år. På motsvarande sätt används t.ex. FD₁₀, FD₁₀₀ etc. som beskriver "10-fågeldagar", "100-fågeldagar" o.s.v.

Samtliga uppräknade fynd är bedömda av Rrk Västmanland. Vissa observationer har dessutom granskats i särskild ordning av kommittén och sådana fynd är markerade med en asterisk (*). Dessa innefattar även ett antal arter och raser som skall granskas av Sveriges Ornitologiska Förenings raritetskommitté (Rk) före publicering. Endast av Rk godkända fynd återfinns i denna rapport och dessa är markerade med en dubbel asterisk (**).

Använda förkortningar m. m.

ad.	adult
ex.	exemplar
f;g	församling
honf.	honfärgad
juv.	juvenil
K	kalenderår
k:a	kyrka
k:n; k:r	kommun; kommuner
m.	i mitten
pr.	i början
pull.	pullus (plur. pulli)
r.	rastande
sj.	sjungande
s:n	socken
sp.	spelände
str.	sträckande
subad.	subadult
tr.	trummande
ult.	i slutet

Fågelobservationer 2004

När det gäller rapportering av fågelobservationer gjorda under 2004 ser vi i första hand att detta sker genom *Svalan*; <http://artportalen.se/rappsys/index.htm>.

I andra hand kan Du rapportera via datamedium (diskett etc.) genom att använda den blankett i MS Excel, anpassad till *Svalan*, som vi har tagit fram. I den filen finner Du under särskilda flikar anvisningar för ifyllandet. Filen kan Du rekvirera från undertecknad via e-post thomas.pettersson@bredband.net eller hämta hem från VOF:s hemsida <http://www.go.to/vof> (klicka vidare till "Fåglar/Fågelskydd" och "Rapportmall").

Ändringarna av rapportmallen är jämfört med 2003 en hel del. I flertalet fall består de dock av förtydliganden, men några nyheter ber vi er rapportörer dock att uppmärksamma speciellt (markerade med fetstil nedan). Observera att definitionen av begreppet "vinter" (V) varierar starkt mellan olika arter. Rapportmallen i sin helhet finns i ett mer detaljerat utförande på http://artportalen.se/rappsys/rapporguide_main.asp (klicka på "Västmanland"). Blankett för rapport av vissa sällsynta och svårbestämda arter, se rapportmallen, kan Du ladda ned från SOF:s hemsida <http://www.sofnet.org>.

Följande ändringar av rapportmallen gäller från och med 2005 (men rapportera gärna efter denna mall även under 2004). Lägg särskilt märke till duvhök, gök och stjärtmes!

PREA B

Box 877

Tel 021 - 15 49 50

721 23 Västerås

Fax 021 - 18 52 88

I tredje, och sista, hand har Du möjlighet att rapportera på traditionellt vis, dvs. på papper, maskinskrivet eller läsligt handskrivet. I mån av resurser lägger Rrk då in Dina rapporter i *Svalan*. För att Du som observatör då skall kunna anges på ett rättvisande sätt, behöver vi Ditt medgivande att öppna ett rapportörskonto i Ditt namn på *Svalan*. I annat fall tvingas vi offast skriva "gm Rrk Vstm" som observatör, vilket inte är bra alls.

Lämna Dina rapporter senast den 15 januari 2005! Men rapportera gärna ännu tidigare! Det underlättar både för Dig och för rapportkommittén. Efter den 15 januari påbörjar kommittén arbetet med att sammanställa 2004 års fågelrapporter. Rapporter som till äventyrs inkommer efter detta stoppdatum kommer då tyvärr inte att kunna beaktas. De arkiveras emellertid och tas upp för bearbetning och publicering nästa år.

Rapporter som inte lämnas via *Svalan*, sänds till undertecknad rapportmottagare, adress sist i denna rapport.

Absolut sista datum för inlämnande av rapporter, oavsett medium, är den 15 januari 2005!

Fynd av vissa arter och raser kräver särskilda beskrivningar och godkännande av dessa för att kunna publiceras. Många försummar det, tyvärr. I slutet av denna rapport redovisas de felande under rubrikerna "Fynd under utredning" respektive "Fynd som av Rrk Västmanland ej har godkänts för publicering". Den senare behandlar i flertalet fall sådana som underkänts för att rapport helt enkelt saknas. Efter högst tre (3) år betraktas sådana rapporter som underkända, men kan naturligtvis tas upp till behandling om och när vi får en rapport att granska.

Fågelåret 2003

En ny art för landskapet bokfördes under 2003, nämligen tordmule. Tillsammans med amerikansk kricka respektive kaspisk trut, som båda nyligen givits artstatus, har nu sammanlagt 324 fågelarter påträffats i landskapet Västmanland. Bland rariteter i övrigt 2003 bör nämnas stäpphök, jaktfalk, mindre sumphöna, skärfläcka, tuvsnäppa, dammsnäppa, tretåig mås, småtärna, fältpiplärka, höksångare och korsparv.

En mycket viktig aspekt av att ha ett organiserat system för rapportering av fågeliakttagelser, kanske den allra viktigaste, är den möjlighet som ges att följa arters utveckling. Ett uttålligt system som värt, som kan och har verkat under flera decennier har ännu bättre förutsättningar att detektera långsiktiga förändringar. Att det på kortare sikt går upp och ned i fågelvärlden, det vet vi, men när det gäller förändringar på längre sikt, behövs det att man systematiskt bokför och analyserar materialet. Jag tänkte kort redogöra för några av de mest påfallande förändringar som vi kan notera under den senaste tjugårsperioden. Många av dessa förändringar är välkända av många, i synnerhet när det gäller arter som ökat sin numerär eller kanske t.o.m. invandrat. Men andra förändringar, som vårt material också rätt tydligt visar, kanske inte är så uppenbara.

Den kanske mest "dramatiska" förändringen svarar nog storskarven för, som på bara tio år etablerat sig väl och lokalt blivit en av de talrikaste arterna. Bland andra som expanderat ytterst påtagligt hittar vi grågåsen och tranan, numera i hög grad knutna till slättjöarna. Där går det i huvudsak också bra för rördrom och rödbena. I jordbrukslandskapet i övrigt uppvisar vaktel och kornknarr en god utveckling. Den markant ökade rastningen av sädgäss m.fl. gäsar i landskapets södra och östra delar är spektakulär. Vi kan också glädja oss åt vissa rov fågelarters återkomst, i första hand kanske havsörn och pilgrimsfalk (även om häckningen låter vänta på sig!), i viss mån också berguv. Av någon anledning har företeelsen rastande sjöorrar i våra sjöar om våren markant ökat i omfattning. Slutligen måste också framhållas gräspettens respektive försärlans klara framryckning på sistone.

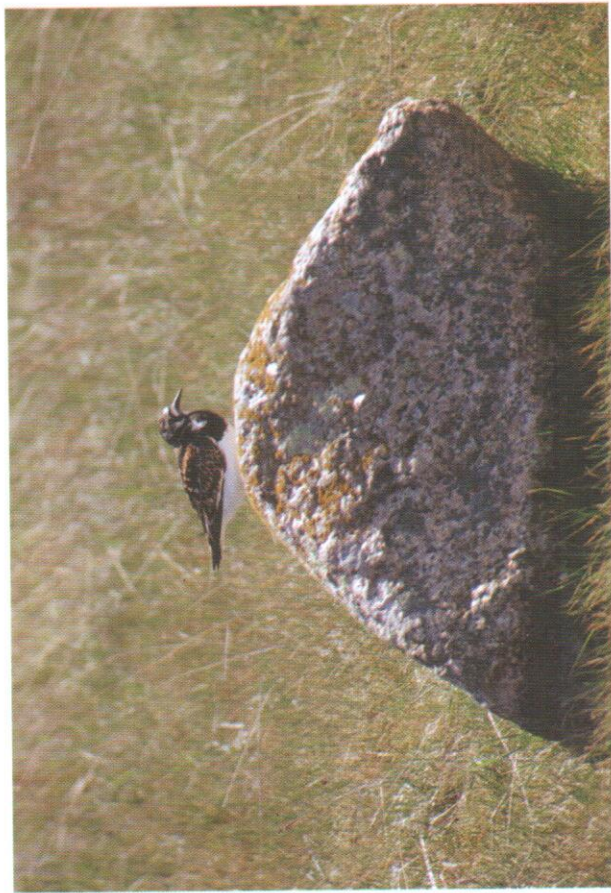
Art	l.o.m. 2004	fr.o.m. 2005
Vigg	V,50	H,V,50
Knipa	50	V,50
Storskrake	H,300	H,V,300
Brun kärrhök	h	h,V
Duvhök	H	A
Sparvhök	-	H,10
Örnvråk	V	V,20
Fiskguse	H	H,V
Brushane	H,50	H,V,50
Storspov	H,50	H,V,50
Svartsnäppa	10	V,10
Gluttsnäppa	h,10	h,V,10
Skogssnäppa	10	V,10
Grönben	H,50	H,V,50
Drillsnäppa	10	V,10
Skrattmås	H,V	H,V,500
Grätrut	-	500
Havstrut	h,V	H,V,10
Fisktärna	H	H,V,100
Gök	H	A
Tornseglare	-	V,1000
Sånglärka	V	V,50
Backsvala	H	H,V,100
Ladusvala	V	V,100
Hussvala	-	V,50
Trädpiplärka	-	V,100
Ångspiplärka	V	V,100
Gulärla flava	h	h,V,100
Gulärla thumbergi	h	h,V,100
Sädesärla	V	V,50
Strömstare	h	h,sommar
Näktergal	-	V
Blåhake	vår,h	vår,h,V,10
Rödstjart	H	H,V
Buskskvätta	-	V
Stenskvätta	-	V
Koltrast	-	50
Rödvingetrast	V	V,200
Sävsångare	-	V
Rörsångare	-	V
Härrångare	-	V
Artsångare	-	V
Tömsångare	-	V
Trädgårdssångare	-	V
Grönsångare	-	V
Lövsångare	-	V
Grå flugsnäppare	-	V
Svartvit flugsn.	-	10
Stjartmes	-	H
Törnskata	H	H,V
Grönsiska	-	100
Hämpling	V	V,10
Stenknäck	H,V	H,V,10

Invandrande och expanderande arter kan vi notera med ett visst mått av glädje och förundran, även om en fågelarts ökning också kan vara tecken på att något inte står helt rätt till i miljön. Svårare är det dock att äse en minskande art utan att oroa sig. Särskilt gäller detta arter som "alltid" funnits i goda stammar. Bland sådana arter och som är knutna till våtmarker hittar vi exempelvis knölsvan, storskrake, svarthakedopping och skrattnås. I skogslandskapet tycks både pärluggla och nattskärna ha det tufft liksom gransångare och mindre flugsnappare. Till det gänget räknas också med all önskvärd tydlighet mindre backspetten. Bland arter vars förekomst har en tyngdpunkt i jordbrukslandskapet och som befinner sig i utförsbacke finner vi exempelvis kärrsångare och ortolansparv. En av våra häckande fågelarter har en särskilt snabb och dystert utveckling och dessutom med lite hopp för framtiden; backsvala. En hel rad med arter som häckar norr om oss, men som vi åtminstone tidigare vant oss med att regelbundet notera under vår och höst, går det dåligt för, tycks det. Först bör nämnas rovåglarna blå kärrhök och kungsvörn, samt hökuggla och jorduggla. En kraftig minskning svaras också för av både lappsparv och snöspurv. Det finns också ytterligare några arter som hör till de regelbundna genomflyttarna, men i vars led det glesnat påtagligt. Alltför tydligt har arter som silltrut och skräntärna minskat. Några av de ovanligare genomflyttarna uppvisar också oroväckande negativa trender som t.ex. bergand, roskaarl och små-näbbad simsnäppa.

Roskaarlen uppvisar oroväckande trender som genomflyttare i landskapet. Foto: Ulf Carlsson

Artlista

Knölsvan *Cygnus olor* (19 H, 12 H, 7 H)
Sju (7) konstaterade häckningar rapporterade, fördelade kommunvis: Västerås (1), Ljusnarsberg (1), Ludvika (5). Sammanlagt tre (3) fåglar noterades i januari, kommunvis fördelade: Västerås (1), Köping (1), Hällefors (1). Från februari rapporterades inte en enda fågel. Från december rapporterades sammanlagt nio (9) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Kungsör (12), Surahammar (4), Nora (1), Ljusnarsberg (2).

Svart svan

Cygnus atratus
Vår: 1 ad. r. Kätstta, Haraker, 26.4 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).
Sår: 1 r. Lisjö ångar, Sura, 31.3 (Ralf Lundmark).
Fjärde resp. femte flyndet i Västmanland; det kan närligtvis handla om samma individ. Arten bedöms som icke spontant uppträdande.

Mindre sångsvan

Cygnus colubianus
(15 ex., 36 ex., 12 ex.)
Vår: 1 ad. str. (N) Asköviken, V.-Barkarö, 8.5 (Niclas Lignell). 1 r. Svanå, Haraker, 2.11 (Emil Andersson).

Kår: 1 ad. str. Barkarövikens, K. Barkarö, 13.3 (Börje Wemnerström).
Sår: 1 ad. str. (N) Annehill, Rammås, 27.3 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. (N) Gnten, Rammås, 14.4 (Ralf Lundmark).

Lå: 1 str. (N) Sjömosjön, Fellingsbro, 16.3 (Kjell Jansson). 1 ad. r. Rynninge, Fellingsbro, 22.3 (Jan-Erik Malmstigen). 1 ad. Morskogsjön, Ramsberg, 26.3 (Tommy Oscarsson).
Norr: 2 str. (Ö) Södra Ås, Nora, 2.5 (Anders Carlberg).
Får: 1 ex. Backgården, Västanfors, 20.3 (Roland Närfström). 1 ad. str. (NO) Backgården 22.3 (Leif Lejdelin, Jan Hellström).

Sångsvan

Cygnus cygnus (22 h, 31 h, 17 h)
De sju (7) häckningar rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Köping (1), Sala (1), Lindsberg (5), Nora (1), Skinnskatteberg (1), Ljusnarsberg (1), Ludvika (4), Hällefors (2). Rastningsförlopp under våren redovisas i tabell 1a. Från januari rapporterades sammanlagt 19 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Surahammar (4), Lindsberg (4), Nora (5), Ludvika (5), Hällefors (1). Motsvarande siffror för perioden 1-15 februari var sammanlagt 3 individer, samtliga i Lindsbergs kommun (3). Från december rapporterades sammanlagt 627 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (79), Hallstahammar (8), Köping (16), Kungsör (46), Sala (13), Surahammar (83), Lindsberg (278), Nora (74), Ludvika (21), Hällefors (9).
2002: arten (18) häckningar rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Köping (1), Sala (5), Surahammar (3), Lindsberg (4), Nora (1), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2). Rastningens förlopp under våren redovisas i tabell 1b. Från januari rapporterades sammanlagt 66 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Surahammar (1), Lindsberg (40), Hällefors (17). Motsvarande siffror för perioden 1-15 februari var sammanlagt 179 individer, fördelade kommunvis enligt följande: Västerås (27), Hallstahammar (12), Köping (7), Kungsör (8), Sala (47), Surahammar (21), Lindsberg (25), Örebro (32). Från december rapporterades sammanlagt 278 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Hallstahammar (15), Köping (5), Kungsör (13), Arboga (9), Sala (6), Surahammar (15), Lindsberg (207), Ludvika (1).

Tabell 1a. Antal rastande sångsvanar i olika områden i Västmanland våren 2003. Endast uppgifter om minst 100 ex. har beaktats. Områdena har ordnats från söder till norr.

Delområde	21-28 feb	1-10 mars	11-20 mars	21-31 april	1-10 april	11-20 april	21-30 april
Fellingsbro	-	-	-	218	-	-	-
Sura	-	-	-	265	-	-	-
Fläckebo/Västerf.	-	-	-	480	-	200	-
Summa	-	-	-	963	-	200	-

Spetsbergsgås *Anser brachyrynchus*

(14 FD, 89 FD, 208 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (118), Hallstahammar (1), Köping (35), Kungsör (15), Sala (2), Surahammar (9), Lindsberg (19), Nora (1). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (43), april (89), maj (21), juni-augusti (0), september (40), oktober (16), november-december (0). De mest anmärkningsvärda fynden:

Vår: 11 r. Asköviken, V.-Barkarö, 6.4 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti), 11 r. Lundby, Västerås, 12.4 (Markus Rehnberg).
 Kö: 10 ex. Malmön, Köping, 20.9 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson).
 Kår: 15 r. Grönö, Björskog, 26.9 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson).
 Not: 1 str. (NO) Södra Ås, Nora, 2.5 (Anders Carlberg).

Andra fyndet i Nora k:n, det förra gjordes 1871!

2002: Antalet fågeldagar (214) fördelat kommunvis: Västerås (82), Hallstahammar (17), Köping (3), Kungsör (3), Sala (26), Surahammar (79), Örebro (3), Fagersta (1). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (73), april (86), maj (34), juni-augusti (0), september (13), oktober (8), november-december (0). De mest anmärkningsvärda fynden 2002: Vår: 13 r. Vändle, Tortuna, 21.3 (Markus Rehnberg m.fl.). 7 r. Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 26.3 (Torbjörn Hegedüs), 5 r. Bocksjön 4.4 (Torbjörn Hegedüs), 2 ad. r. Asköviken, V.-Barkarö, 28.4-19.5 (fl. obs.). 5 r. Asköviken 21.9 (Markus Rehnberg m.fl.).
 Sår: 5 r. Hällby, Västerfärnebo, 17.4 (Kalle Källbrink).
 Sår: 4 r. Gnien, Rammås, 23.4-7.5 (fl. obs.), 20 str. (NO) Gnien 28.4 (Sören Larsson).

Bläsgräs *Anser albifrons* (27 FD, 153 FD, 134 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (78), Hallstahammar (10), Köping (16), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (10), Lindsberg (15), Ludvika (1). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (64), april (35), maj (8), juni-augusti (0), september (22), oktober (5), november-december (0). Följande fynd bör nämnas:
 Vår: 11-12 r. Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 16-18.3 (Kjetil Jensen m.fl.), 13 r. Lundby, Västerås, 29.3 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).

Tabell 1b. Antal rastande sångsvanar i olika områden i Västmanland våren 2002. Endast uppgifter om minst 100 ex. har beaktats. Områdena har ordnats från söder till norr.

Delområde	21-28 feb	1-10 mars	11-20 mars	21-31 mars	1-10 april	11-20 april	21-30 april
Ervalla	-	175	250	800	-	-	-
Fellingsbro	-	350	584	200	-	-	-
Lindes	-	-	-	169	-	-	-
Arboga	-	-	150	-	-	-	-
Björskog	-	-	280	-	-	-	-
Kolbäck	-	-	260	250	-	-	-
Västerås-Barkarö	-	-	100	-	-	-	-
Odensvi	-	-	103	110	-	-	-
Surå	-	-	391	632	-	-	-
Rammås	-	-	370	671	135	-	-
Tillberga/Tortuna	-	-	260	-	-	-	-
Romfaruna	-	-	100	-	-	-	-
Haraker	-	-	1060	400	-	-	-
Kila	-	-	-	255	-	-	-
Fläckebo/Västerf.	-	-	3040	2720	2475	-	-
Sala	-	-	385	260	-	-	-
Möklinta	-	-	-	305	280	-	-
Summa	-	525	7333	6772	2890	-	-

Sädgås *Anser fabalis*
 Vårrensningens förlopp redovisas i tabell 2. På nedanstående lokaler fanns vid något tillfälle minst 500 rastande sädgäss:

Vår: Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 15-18.3, som mest 750 ex. 16.3 (Kjetil Jensen, Pentti J. Tatti). Asköviken, Dingtuna/Rytterne/V.-Barkarö, och förmodligen samma gång i Lundby, Västerås, 28.3-12.4, som mest 1000 ex. Lundby 29.3 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). Asköviken 18-21.9, som mest 1000 r. 20-21.9 (Markus Rehnberg, Adam Sterno).
 Höga sträcksummor (minst 500 ex.):
 Hår: 507 str. (SV) Rallsta, Berg, 20.9 (Per Eriksson).
 Kö: 600 str. (SV) Malmön, Köping, 20.9 (Jörgen Lindberg m.fl.).

Tabell 2. Antal rastande sädgäss inom olika delområden i Västmanland våren 2003. Endast uppgifter om minst 100 ex. har beaktats. Delområdena har ordnats från söder till norr.

Delområde	21-28 feb	1-10 mars	11-20 mars	21-31 mars	1-10 april	11-20 april	21-30 april	1-10 maj
Fellingsbro	-	-	320	450	350	300	-	-
Kolbäck/Säby	-	-	243	-	215	120	-	-
Asköviken/Lundby	-	-	250	1000	680	550	-	-
Skerike/Skultuna	-	-	-	150	210	-	-	-
Tillberga/Tortuna	-	-	750	230	-	-	-	-
Haraker	-	-	260	200	200	-	-	-
Kila	-	-	-	-	230	-	-	-
Fläckebo/Västerf.	-	-	125	-	-	-	-	-
Summa	-	-	1948	2030	1885	970	-	-

2002: Antalet fågeldagar (414) fördelat kommunvis: Västerås (67), Hallstahammar (15), Köping (2), Kungsör (13), Sala (286), Surahammar (6), Lindsberg (14), Örebro (1), Fagersta (4). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (148), april (259), maj (1), juni-augusti (0), september (6), oktober-december (0). Följande fynd från 2002 bör nämnas:
 Sår: 12 r. Ösby, Sala, 30.3 (Kalle Källbrink), 12-36 r. Gorgen, Västerfärnebo, 20.3-21.4, som mest 36 ex. 9.4 (Kalle Källbrink).

Fjällgås *Anser erythropus* (2 ex., 7 ex., 18 ex.)

Vår: 4 r. Asköviken, V.-Barkarö, 17.4-2.5 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.), 4 str. (N) Norra Björnö, Västerås, 3.5 (Markus Rehnberg), 5 ad. r. Asköviken 12-25.9 (Torbjörn Hegedüs, m.fl.).

Kö: 9 ad. r. Malmön, Köping, 29.9-5.10 (Lillebro Hammarström m.fl.).
 Fyra fynd om sammanlagt 18 fåglar, fördelade på vår (4) respektive höst (14).

Grågås *Anser anser* (6 H, 28 H, 35 H)

Häckningar har rapporterats från sju (7) lokaler med sammanlagt 35 par, enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (2/16), Kungsör (1/7), Arboga (1/8), Lindsberg (3/4). Större ansamlingar (minst 50 ex.) vid övernattningslokaler noterades 2003 enligt följande (toppnoteringar under vår (1.3-30.4), sommar (1.5-31.8) resp. höst (1.9-30.11) samt datum för dessa inom parentes):
 Vår: Hässlösundet, Irsta (215 ex. 26.3; 150 ex. 19.11).
 Asköviken 400 ex. 30.3; 600 ex. 16.8; 2500 ex. 18.9).

Hår: Lagårdssjön (72 ex. 21.3; 450 ex. 27.9).
 Kö: Norsa, Munktorp (105 ex. 25.3).
 Kår: Barkarö, K. Barkarö (250 ex. 31.8; 1500 ex. 11.10).

Ar: Sjölundadamen, Arboga (100 ex. 29.3; 470 ex. 23.6; 1000 ex. 13.9).
 Sår: Fläcksjön, Fläckebo (80 ex. 22.5), Gussjön, Fläckebo (100 ex. 21.9), Storsjön, Möklinta (200 ex. 4.10).

Li: Fimmåkerssjön (54 ex. 29.3; 166 ex. 9.8; 267 ex. 27.9). Österhammarsjön (105 ex. 6.4; 230 ex. 4.10). Sällingsjön (85 ex. 27.7; 210 ex. 4.10).
 Sörbysjön, Fellingsbro (154 ex. 4.10).
 Vinterfynd:
 Li: 1 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 6-7.12 (Sven-Olof Eriksson).

2002: Häckningar har rapporterats från tretton (13) lokaler med sammanlagt 65 par, enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (3/40), Köping (1/1), Kungsör (1/7), Arboga (1/7), Sala (1/1), Surahammar (1/1), Lindsberg (5/8). Större ansamlingar (minst 50 ex.) vid övernattningslokaler noterades 2002 enligt följande (toppnoteringar under vår (1.3-30.4), sommar (1.5-31.8) resp. höst (1.9-30.11) samt datum för dessa inom parentes):

Vä: Asköviken (200 ex. 17.3; 400 ex. 4.8; 1500 ex. 5.10), Håslövsundet, Irsta (200 ex. 24.3).

Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (100 ex. 17.3-1.4; 200 ex. 15.10). Billingen, Kolbäck (250 ex. 19.7).

Ki: Barkarövik, K. Barkarö (141 ex. 31.8; 1000 ex. 22.9 och 5.10).

Ar: Sjölundamaden, Arboga (50 ex. 15-25.4; 300 ex. 7.6; 200 ex. 5.10).

Sa: Gussjön, Fläckebo (105 ex. 6.8). Fläcksjön, Fläckebo (160 ex. 26.8; 315 ex. 15.9).

Li: Finnäkerssjön, Fellingsbro (55 ex. 16.3; 239 ex. 31.8).

Vinterfynd:

Vä: 1-5 r. 3-19.2 Asköviken (Niclas Lignell m.fl.), 1 ex. Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 19.2 (Pentti J. Tatti). 1 r. Kvikksund, Rytterne, 8.12 (Markus Rehnberg).

Ha: 1-4 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 5-24.2 (Markus Rehnberg m.fl.).

Ki: 2 str. (NO) Barkarövik, K. Barkarö, 10.2 (Börje Wennerström). 1 r. Kungssudden, K. Barkarö, 21-24.2 (Börje Wennerström).

Sa: 1 r. Holmbo, Kumla, 4.2 (Kalle Källebrink).

Li: 1 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 17-24.2 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).

Kanadagäs *Branta canadensis*

(14 FD³⁰⁰, 23 FD³⁰⁰, 32 FD³⁰⁰)

Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Kö: 800 ex. Ståholm, Munktorp, 14.10 (Arne Eklöv).
Ki: Max. 550 r. Barkarövik, K. Barkarö, 5-11.10 (Börje Wennerström).

Li: 580 r. Finnäkerssjön, Fellingsbro, 27.9 (Sven Larsson). 835 r. Österhammarsjön, Fellingsbro, 4.10 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin). 600 r. Oppboga, Fellingsbro, 25.10 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin). 571 r. Vibyiken, Värningen, Näsby, 26.10 (Johan Andersson).

Vinterfynd:

Vä: 2 r. Lögarängen, Västerås, 5-15.12 (Ralf Lund-

mark), 1 ex. Mälarparken, Västerås, 14.12 (Pentti J. Tatti). 1 r. Ångkraftverket, Västerås, 17.12 (Markus Rehnberg). 6 r. Norra Björnö, Västerås, 18.12 (Markus Rehnberg, Ralf Lundmark).

Ha: 5 ex. Strömsholms slott, Kolbäck, 1-2.1 (Ulif Carlsson, Per Eriksson). 4 ex. Strömsholms slott, 5.1 (Per Eriksson, Ulif Carlsson). 3 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 8.1-23.2 (Ulif Carlsson m.fl.). Max. 420 ex. Lagårdssjön 29.11-13.12 (Torbjörn Dahlgren m.fl.). Max. 150 ex. Lagårdssjön 14-26.12 (Ulif Carlsson, Per Eriksson).

Kö: 21 str. (S) Sopruppen, Köping, 26.12 (Jörgen Lindberg).

Ki: Max. 8 r. Kungssudden, K. Barkarö, 7-28.12 (Börje Wennerström).

St: 2 r. Gnien, Rammäs, 14.12 (Ralf Lundmark).

Li: Max. 18 r. Oppboga, Fellingsbro, 6-26.12 (Ulla Wallin, Sven-Olof Eriksson). Max. 450 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 20.11-7.12 (Ulla Wallin m.fl.). Max. 30 r. Sjömosjön 16-28.12 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).

No: 1 r. Bornsälven, Nora, 4.12 (Anders Carlberg).

2002: Större (minst 500 ex.) ansamlingar 2002:

Kö: 900 r. Malmön, Köping, 8.10 (Jörgen Lindberg) 1020 r. Malmön 12.10 (Jörgen Lindberg).

Ki: 517 r. Barkarövik, K. Barkarö, 14.9 (Börje Wennerström).

St: 750 r. Gorgen, Västerfärnebo, 13.3 (David Kihlberg). 1515 r. Svartaområdet, Fläckebo/Västerfärnebo 14.3 (Kalle Källebrink). 500 r. Västerfärnebo 15.3 (Henrik Gustafsson). 1925 r. Fläcksjön, Fläckebo, 17.3 (Åke Berg). 2020 r. Svartaområdet 20.3 (Kalle Källebrink). 500 ex. Fimbo, Västerfärnebo, 23.3 (Bo Persson). 1500 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 23.3 (Janne Virking). 550 ex. Norr-salbo, Västerfärnebo, 25.3 (Kjetil Jensen).

St: 700 r. Gnien, Rammäs, 12.3 (Ralf Lundmark).

Li: 528 r. Finnäkerssjön, Fellingsbro, 1.9 (Sven Larsson). 600 r. Oppboga, Fellingsbro, 2.11 (Johan Andersson). 694 r. Oppboga 3.11 (Jan-Erik Malmstigen, Ulla Wallin). 500 ex. Oppboga 5.11 (Andreas Sandberg). 600 r. Skulsta, Fellingsbro, 9.11 (Per Andersson m.fl.). 600 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 11.11 (Ulla Wallin).

Ö: 600 r. Ervallaängarna, Ervalla, 13.3 (Jan-Erik Malmstigen).

Fynd i januari 2002:

Ha: 3 ex. Strömsholm, Kolbäck, 4-28.1 (Per Eriksson m.fl.).

Li: 1 ex. Storbron, Fellingsbro, 1.1 (Sven-Olof Eriksson, Andreas Sandberg). 1 ex. Oppboga, Fellingsbro, 5-30.1 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).

I februari 2002 rapporterades sammanlagt 1369 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (47), Hallstahammar (277), Köping (1), Kungsör (96), Sala (25), Surahammar (85), Lindsberg (800), Örebro (38). Fynd i december 2002:

Vä: 1 r. Kvikksund, Rytterne, 8.12 (Markus Rehnberg).

Ha: 8 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 1.12 (Per Eriksson). 6 ex. Strömsholm, Kolbäck, 8-27.12 (Ulif Carlsson m.fl.).

St: 2 str. (S) Åliden, Rammäs, 8.12 (Ralf Lundmark).

Li: 1 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 7.12 (Sven-Olof Eriksson).

Fynd av någon av de småväxta raserna, t.ex. *B. c. minima*:

Li: 1 ex. Hötjärn 10.8.2002 (Bertil Rahm, Håkan Olsson).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

(36 FD, 303 FD, 58 FD)

Häckningar:

Li: 1 par häckade på Sotarön i Värningen, Näsby, där 3 ad. + 1 IK sågs 30.6 (Jan-Erik Malmstigen).

Övriga anmärkningsvärda fynd:

Vä: 37 str. (S) Asköviken, V. Barkarö, 7.10 (Markus Rehnberg).

Ha: 12 ex. Skansjön, Hallstahammar, 4.8 (Per Eriksson). 11 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 24-27.9 (Thomas Pettersson m.fl.).

Häckningar 2002:

Li: Häckning konstaterades på Valfisken i Värningen, Näsby, 6.6 (Jan-Erik Malmstigen).

Övriga anmärkningsvärda fynd 2002:

Vä: 10-14 r. Björknäs, Ångsö, 14-17.4 (Thomas Pettersson).

Kö: 10 r. Malmön, Köping, 8.10 (Jörgen Lindberg).

St: 15 str. (N) Lisjö, Sura, 2.6 (Greta Larsson, Sören Larsson).

Prutgås *Branta bernicla* (2, 6, 5)

Vä: 1 ad. r. Bocksjön, Tortuna, 15.3 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 r. Asköviken, V. Barkarö, 18-19.4 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 9.6 (Oskar Nilsson m.fl.).

St: 75 str. (SV) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark).

No: 1 r. Östra Sund, Nora, 18-19.11 (Leif Fernström).

Gravand *Tadorna tadorna* (3 ex., 8 ex., 10 ex.)
Ar: 2 mm Sjölundamaden, Arboga, 2.5 (Karl-Gunnar Herou).

Li: 1 par r. Sotarön, Värningen, Näsby, 13.4 (Sven-Olof Eriksson m.fl.).

No: 6 r. Vikern, Nora, 12.4 (Håkan Carlstam).

Mandarind *Aix galericulata* (0 ex., 1 ex., 1 ex.)

Li: 1 m r. Storåbädd, Linds, 23.4 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin). 1 ad. m r. St. Lindessjön, Linds, 27-28.4 (Mats Andersson). 1 ad. m r. Bottenån, Linds, Lindsberg k.n.28.4 (Bo Ståhl). 1 m r. Alhäcksån, Linds, 19.5 (Ulla Wallin m.fl.).
De fyra fynden rör sannolikt samma individ.

Blåsand *Anas penelope* (4 h, 12 h, 9 h)

Någon konstaterad häckning rapporterades inte 2003, men arten är funnen under häckningstid (20.5-31.7) vid nio (9) lokaler enligt följande (maximala antalet hanner resp. honor inom parentes):

Vä: Gränssjön, Haraker (1 m). Asköviken, V. Barkarö (14 mm, 1 f).

Kö: Norsa, Munktorp (2 mm; 8 ex.).

Ki: Kungssudden, K. Barkarö (8 mm).

Ar: Sjölundamaden, Arboga (5 mm).

St: Gnien, Rammäs (13 mm, 2 ff).

Li: Österhammarsjön, Fellingsbro (1 m). Gransjön, Fellingsbro (1 m).

Lu: Hötjärn (2 mm, 2 ff).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vä: Asköviken 16.4-2.5, som mest 105 ex. 30.4 (Markus Rehnberg m.fl.). Asköviken 22.8-4.11, som mest 130 ex. 27.9 (Torbjörn Hegedüs).

Kö: 50 r. Västlandsjön, Kolsva, 21.10 (Gunnar Niklasson).

Ki: Barkarövik, K. Barkarö, 21.9-11.10, som mest 60 ex. 21.9 (Börje Wennerström). Kungssudden, K. Barkarö, 21.9-19.10, som mest 100 ex. 19.10 (Börje Wennerström).

Lu: 51 r. Jan Mattsdammen 24.9 (Bertil Rahm). 68 r. Jan Mattsdammen 27.9 (Bertil Rahm).

Höga sträckesiffror:

St: 572 str. (SV) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark). 120 str. (SV) L. Nadden, Rammäs, 13.10 (Ralf Lundmark).

Inget vinterfynd.

2002: någon konstaterad häckning har inte rapporterats, men arten är funnen under häckningstid (20.5-31.7) vid tio (10) lokaler enligt följande (maximala antalet hanner resp. honor inom parentes):

Vä: Askövikens, V.-Barkarö (7 mm, 2 ff).
 Kö: Norsa, Munktorp (8 mm, 4 ff).
 Ku: Kungsuddens, K. Barkarö (4 mm, 1 f).
 Ar: Sjölundamaden, Arboga (9 mm, 1 f).
 St: Gnien, Rammäs (2 mm, 1 f). Toftmossen, Sura (7 ex.).
 Li: Ängsgården, Lindes (3 mm). Morskogsjön, Ramsberg (1 m).

No: Gyttoresdammen, Nora (1 m).
 Lu: Höjäm (1 ex.).
 Större (minst 50 ex.) ansamlingar:
 Vä: Askövikens, V.-Barkarö, 3-18.4., som mest 200 r.
 7.4 (Torbjörn Hegedüs). 50 r. Sagås mynning,
 Björkst/Ängsö, 14.4 (Thomas Pettersson, Markus
 Rehberg). Askövikens 26.9-12.10., som mest 82 r.
 5.10 (Markus Rehberg).

Kö: Barkarö, 14.9-5.10., som mest
 100 ex. 5.10 (Börje Wennerström).

Ar: Sjölundamaden, Arboga, 29.9-5.10., som mest 70
 ex. 5.10 (Hans Wilhelmsson).

Su: 285 r. Svartömrådet, Fläckebo/Västerfärnebo,
 1.4 (Kalle Källebrink). 325 r. Svartömrådet 4.4
 (Kalle Källebrink). 110 r. Nötmyran, Västerfärne-
 bo, 11.4 (Kalle Källebrink). 145 r. Gorgen vid
 Hällby, Västerfärnebo, 12.4 (Kalle Källebrink). 90
 r. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 20.4 (Kalle Käl-
 lebrink).

St: Gnien, Rammäs, 31.3-23.4., som mest 92 r. 23.4
 (Ralf Lundmark).

Vinterfynd (jan.-feb., dec.):
 Vä: 1 m Östra hamnen och Ångkraftverket, Västerås,
 1-27.12 (Markus Rehberg m.fl.).

Snatterand *Anas strepera* (18 FD, 462 FD)
 Någon konstaterad häckning har inte rapporterats,
 men arten är funnen under häckningstid (15.5-31.7)

vid fyra (4) lokaler enligt följande (maximala antalet
 hannar resp. honor inom parentes):
 Vä: Gränsjön, Haraker (6 mm, 4 ff). Askövikens, V.-
 Barkarö (4 mm, 2 ff; 16 ex.).
 St: Fläcksjön, Fläckebo (2 ex.).
 Lu: Höjäm (1 m).

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås
 (428), Köping (1), Kungsör (4), Arboga (16), Sala
 (2), Surahammar (2), Lindesberg (4), Ludvika (4),
 Hällefors (1). Anmärkningsvärt stora ansamlingar
 (minst 10 ex.):
 Vä: Askövikens, V.-Barkarö, 22.6-18.10., som mest 24
 ex. (13 mm, 11 ff) (Pentti J. Tatti m.fl.).

Ku: Kungsuddens, K. Barkarö (1 m).
 Ar: Sjölundamaden, Arboga (1 m).
 St: Svartån vid Vrenninge, Fläckebo (1 m). Fläc-
 ksjön, Fläckebo (1 m).

St: Gnien, Rammäs (2 mm, 1 f).
 Li: Ängsgården, Lindes (1 m).
 Höstfynd:
 Vä: 1 r. Askövikens 12.9 (Torbjörn Hegedüs).

Skedand *Anas clypeata* (12 h, 19 h, 20 h)
 Konstaterade häckningar:
 Vä: 1 f + 10-11 pulli Askövikens 7-28.6 (Pentti J. Tat-
 ti m.fl.). 1 f + 9 pulli Askövikens 28.6-12.7 (Pentti
 J. Tatti).

Kö: 1 f + 2 IK Norsa, Munktorp, 30.7 (Patrik Rhön-
 stad).

Under häckningstid (15.5-31.7) funnen vid elva (11)
 lokaler, motsvarande 20 häckningar inkl. ovanstän-
 de konstaterade, enligt följande (maximala antalet
 hannar respektive honor inom parentes):
 Vä: Sjöboden, Ängsö (1 m). Askövikens, V.-Barkarö
 (7 mm, 3 ff).

Ha: Lagårdsjön, Kolbäck (2 mm, 1 f).
 Kö: Norsa, Munktorp (1 m, 1 f).

Ku: Kungsuddens, K. Barkarö (4 mm, 2 ff).
 Ar: Sjölundamaden, Arboga (5 mm).

St: Svartån vid Vrenninge, Fläckebo (1 m, 1 f). Fläc-
 ksjön, Fläckebo (2 mm).

St: Gnien, Rammäs (11 mm, 5 ff). Lisjö ängar, Sura
 (7 mm, 3 ff).

Li: Storåbäddet, Lindes (1 m, 1 f).
 Större (minst 15 ex.) ansamlingar:
 Vä: 30 ex. Askövikens 1.5 (Anders Borgehed). 16 r.
 Askövikens 4.5 (Niclas Lignell). 15 r. Askövikens
 4-10 (Markus Rehberg).

Ett sent fynd:
 Vä: 1 r. Askövikens 4.11 (Torbjörn Hegedüs).

Brunand *Aythya ferina* (-, 11 h, 10 h)
 Inte en enda konstaterad häckning rapporterad i år
 heller. Under häckningstid (1.5-30.6) funnen vid tio
 (10) lokaler enligt följande (maximala antalet han-
 nar resp. honor inom parentes):

Vä: Östra holmen, Västerås (3 mm, 2 ff). Blacken vid
 Tärnö, Rytterne (1 m). Askövikens, V.-Barkarö (4
 mm, 1 f).

Kö: Malmön, Köping (1 m).
 Ar: Sjölundamaden, Arboga (7 mm, 3 ff).
 Li: Fimmakrassjön, Fellingsbro (1 m).

Fu: St. Aspen, Västanfors (1 m).
 Lu: Jan Mattsdammen (6 m, 1 f). Höjäm (1 m). Röda
 dammen (4 mm).

Inget vinterfynd eller fynd av större (minst 50 ex.)
 ansamlingar.

Vigg *Aythya fuligula*
 Minst femtio rastande vigg rapporterades enligt föl-
 jande:

Vä: 60 ex. (46 mm + 14 ff) Kraftvärmeverket, Väs-
 terås, 16.3 (Markus Rehberg). 60 r. (50 mm + 10
 ff) Lövuddens, Västerås, 21.3 (Markus Rehberg).
 100 r. Västeråsflåden, Västerås, 22.3 (Markus
 Rehberg, Pentti J. Tatti). 65 r. Askövikens, V.-Bar-
 karö, 30.3 (Markus Rehberg, Torbjörn Hegedüs).
 84 ex. (56 mm + 28 ff) Askövikens 12.4 (Pentti J.
 Tatti). 120 ex. (73 mm + 47 ff) Askövikens 30.4
 (Pentti J. Tatti). 50 ex. Askövikens 21.9 (Adam Sler-
 no). 86 r. Tegelludden, Västerås, 1.11 (Markus
 Rehberg). 65 r. Askövikens 14.11 (Markus Reh-
 berg, Thomas Pettersson). 69 ex. (50 mm + 19 ff)
 Mälarparken, Västerås, 14.12 (Pentti J. Tatti). 147
 r. Lögarängen, Västerås, 16.12 (Ralf Lundmark).
 50 r. Mälarparken 17.12 (Ralf Lundmark). 65 r.
 Framnäs, Västerås, 18.12 (Ralf Lundmark, Mar-
 kus Rehberg). 71 ex. (49 mm + 22 ff) Mälarpar-
 ken 20.12 (Pentti J. Tatti).

Kö: 80 r. Rågsäcken, Munktorp, 21.9 (Mikael Rhön-
 stad).

Ku: 50 r. Kungsuddens, K. Barkarö, 17.3 (Börje Wen-
 nerström). 80 r. Kungsuddens 28.3 (Börje Wenner-
 ström).

Lu: 53-63 ex. Jan Mattsdammen 29.7-24.9 (Bertil
 Rahm, Sten-Erik Bohlin).

Vinterfynd (jan.-feb.):
 Vä: 1 f Ångkraftverket, Västerås, 21.2-1.3 (Adam
 Sterno m.fl.).

St: 1 2K m r. Kolbäcksan vid Annehill, Rammäs, 31.1
 (Thomas Pettersson).

I december 2003 rapporterades sammanlagt 556 fåg-
 lar med följande kommunvisa fördelning: Västerås
 (517), Köping (20), Kungsör (15), Lindesberg (3),
 Nora (1).

2002: Minst femtio rastande vigg rapporterades
 2002 enligt följande:

Vä: 65 r. Askövikens, V.-Barkarö, 17.3 (Markus Reh-
 berg). 165 r. (132 mm, 33 ff) Askövikens 23.3 (Pen-
 tti J. Tatti). 87 r. Askövikens 24.3 (Torbjörn He-
 gedüs). 70 r. Askövikens 7.4 (Torbjörn Hegedüs).

- 50 r. Galten vid Svinskär, Rytterne, 15.10 (Markus Rehnborg).
Hä: 60 ex. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 21.9 (Ulf Carlsson). 338 ex. Galten vid Klovstenen 2.11 (Christer Andersson, Ulf Carlsson).
Kö: 70 r. Galten vid Rågsäcken, Munktorp, 11.8 (Jörgen Lindberg).
Lä: 54-62 ex. Jan Mattsdammen 28.8-25.9 (Sten-Erik Bohlin).
 Vinterfynd (1.1-28.2.2002):
Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1-15.1 samt 3-15.2 (fl. obs.). 5 mm Askövikens 19.2 (Hans-Olof Hellkvist).
Hä: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 17.2 (Ulf Carlsson). 3 mm r. Lagårdssjön 20.2 (Markus Rehnborg). 4 ex. Lagårdssjön 28.2 (Ulf Carlsson).
Kä: 1 m r. Kungssudden, K. Barkarö, 11.2 (Börje Wennerström). 2 mm r. Kungssudden 14.2 (Börje Wennerström). 6 mm + 4 ff r. Kungssudden 19.2 (Börje Wennerström). 7 mm + 2 ff r. Kungssudden 20.2 (Börje Wennerström).
Lä: 1 m r. Sjömosjön, Fellingsbro, 24.2 (Johan Andersson).
No: 1 m Hammarby, Nora, 9-13.1 (Peter Bernövall, Anders Carlberg).
 1 december 2002 rapporterades sammanlagt 104 fåglar, samtliga i Västerås k.n.
- Bergand** *Aythya marila* (8, 7, 6)
Vä: 1 par Västeråsfjärden, Västerås, 11.5 (Bengt Stridh).
Kä: 1 honf. Kungssudden, K. Barkarö, 30.9 (Börje Wennerström). 3 honf. Kungssudden 19.10 (Börje Wennerström).
Lä: 1 m r. Ullersåtersviken, Värningen, Näsby, 2.5 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).
Lä: 2 mm + 1 f Höjtjärn 24.4 (Bertil Rahm).
Hä: 3 ex. Grythyttaviken, Grythyttan, 19.10 (Gunde Persson).
- Ejder** *Somateria mollissima* (2, 4, 5)
Vä: 2 ff r. Gimpelstarna, Ångsö, 31.5 (Thomas Petersson).
Sä: 1 m r. Fläcksjön, Fläckebo, 8.5 (gm Daniel Green).
No: 1 ad. m r. Vikern, Nora, 2.5 (Anders Carlberg).
Fä: 1 IK r. St. Aspen, Västanfors, 14.9 (Leif Lejdelin m.fl.). 1 f Ämningens, Västervälå, 18.9 (gm Jan Hellström).
- Alfågel** *Clangula hyemalis* (6, 7, 15)
Vä: 1 par r. Norra Björnö, Västerås, 25.4 (Kjetil Jensen m.fl.). 2 ex. Askövikens, V. Barkarö, 1.5 (Anders Borgehed, Niclas Lignell). 1 m Fulleröfjärden, V. Barkarö, 2.5 (Richard Lager). 5 ex. Norra Björnö 2.5 (Jan Dahlbäck m.fl.). 1 m r. Västeråsfjärden, Västerås, 2.5 (Markus Rehnborg). 2 ex. Dyrviksvärn, Ångsö, 2.5 (Pentti J. Tatti).
Kö: 1 ex. Skedvisjön, Västra Skedvi, 2.5 (Gunnar Niklasson). 1 par r. Västlandsjön, Västra Skedvi, 8.5 (Mikael Rhoömstad). 1 m Malmön, Köping, 9.11 (Oskar Nilsson m.fl.).
Sä: 1 m str. (SV) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark).
Lä: 1 par r. Värningen, Näsby, 24.4 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 par r. Storbäddet, Lindes, 1.5 (Mats Andersson). 2 r. Fimmakerrisjön, Fellingsbro, 2.5 (Johan Andersson m.fl.). 1 honf. r. Ullersåtersviken, Näsby, 24.11 (Jan-Erik Malmstigen).
Fä: 1 ad. m r. St. Aspen, Västanfors, 19.4 (Leif Lejdelin, Roland Narfsström).
- Sjöorre** *Melanitta nigra* (25, 54, 135)
Vä: 19 obs. av 699 ex. 22.4-20.5. 1 honf. r. Kvicksund, Rytterne, 15.11 (Markus Rehnborg). 1 IK r. Bläcken vid Askholmen, Rytterne, 8.12 (Markus rehnborg).
Hä: 6 obs. av 70 ex. 20.4-5.5. 30 ex. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 9.7 (Per Eriksson).
Kö: 17 obs. av 259 ex. 22.4-10.5. 41 r. Västlandsjön, Kolsva, 7.10 (Jörgen Lindberg). 4 r. Galten vid Malmön, Köping, 18.10 (Jörgen Lindberg). 20 r. Västlandsjön 10.11 (Jörgen Lindberg). 1 honf. r. Västlandsjön 15.11 (Jörgen Lindberg).
Kä: 4 obs. av 12 ex. 2-21.5.
Sä: 32 r. Fläcksjön, Fläckebo, 24.4 (Kjetil Jensen). 12 ex. Fläcksjön 25.4 (Lars Österberg).
Sä: 15 obs. av 104 ex. 22.4-24.5. 1 honf. r. Gläpen, Sura, 4.10 (Ralf Lundmark). 17 str. (SV) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark).
Lä: 21 obs. av 157 ex. 12.4-8.5. 4 r. St. Lindessjön, Lindes, 11.10 (Tommy Oscarsson). 8+6 r. Värningen, Näsby, 5.11 (Sven-Olof Eriksson, Jan-Erik Malmstigen).
No: 53 r. Vikern, Nora, 2.5 (Anders Carlberg, Roland Thuvander). 79 r. Norasjön, Nora, 2.5 (Anders Carlberg). 10 r. Norasjön 4.5 (Bo Hultgren). 2 mm + 2 ff r. Vikern 5.5 (Håkan Carlstam). 3 r. Älvhyttan, Vikern, 28.10 (Roland Thuvander).
- 50 r. St. Aspen, Västanfors, 24.4 (Jan Hellström). 1 m + 1 f r. St. Aspen 1.5 (Jan Hellström, Leif Lejdelin).
Lä: 14 r. Hörksbyn 2.5 (Bertil Rahm).
Hä: 20 r. Torrvarpssund, Grythyttan, 2.5 (Mats Trillkott).
 Övriga särskilt anmärkningsvärda värfynd, inklusive större (minst 100 ex.) ansamlingar:
Vä: 100 r. Granfjärden, Ångsö, 23.4 (Kjetil Jensen). 115 r. Västeråsfjärden, Västerås, 24.4 (Markus Rehnborg). 5 mm + 3 ff r. i grustagssjö (!) vid Hallsta, Romfartuna, 30.4 (Kjetil Jensen). 100 r. Granfjärden, Kärrbo/Ångsö, 2.5 (Pentti J. Tatti).
Kö: 100 r. Västlandsjön, Kolsva, 2.5 (Karl-Gunnar Herou, Gunnar Niklasson).
2002:
Vä: 26 obs. av 327 ex. 20.4-21.5. 6 r. Kvicksund, Rytterne, 9.10 (Markus Rehnborg). 1 f r. Granfjärden, Ångsö, 17.11 (Åsa & Robert Ekberg).
Hä: 8 obs. av 139 ex. 20.4-14.5. 60 ex. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 14.7 (Per Eriksson). 2 ex. Klovstenen 15.7 (Per Eriksson). 1 f Klovstenen 9.11 (Per Eriksson).
Kö: 8 obs. av 67 ex. 20.4-10.5. 2 r. Malmön, Köping, 18.10 (Jörgen Lindberg). 2 r. Västlandsjön, Kolsva, 18.10 (Jörgen Lindberg). 1 r. Malmön 20.10 (Torbjörn Hegedius, Jörgen Lindberg).
Sä: 5 obs. av 28 ex. 20-25.4.
Sä: 12 obs. av 100 ex. 23.4-13.5. 2 r. Gläpen, Sura, 10.10 (Ralf Lundmark). 10 r. Sörsjön, Sura, 18.10 (Ralf Lundmark). 1 honf. r. St. Nädden, Rammäs, 18-22.10 (Ralf Lundmark). 2 honf. r. St. Nädden 24-30.10 (Ralf Lundmark).
Lä: 10 obs. av 53 ex. 20.4-11.5.
No: 2 mm + 1 f r. Norasjön vid Södra Husby, Nora, 20.4 (Anders Carlberg). 3 honf. r. Åsbofsjön, Nora, 5.10 (Anders Carlberg).
Fä: 3 ex. St. Aspen, Västanfors, 17.4 (Jan Hellström). 3 r. Ämningens vid Ennora, Västervälå, 3.5 (Jan Hellström). 3 r. St. Aspen 8.5 (Jan Hellström). 5 IK r. Ämningens 3.10 (Leif Lejdelin). 1 f r. Västanfors bäthamn, Västanfors, 19.10 (Torbjörn Jansson).
Sk: 1 m + 1 f r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 3.5 (Markus Rehnborg).
 Övriga särskilt anmärkningsvärda värfynd 2002, inklusive större (minst 100 ex.) ansamlingar:
Vä: 100 ex. Granfjärden, Ångsö, 9.5 (gm Rik Vstm).**

- 2002:**
Vä: 2 r. St. Aspen, Västanfors, 24.4 (Jan Hellström). 1 m + 1 f r. St. Aspen 1.5 (Jan Hellström, Leif Lejdelin).
Lä: 14 r. Hörksbyn 2.5 (Bertil Rahm).
Hä: 20 r. Torrvarpssund, Grythyttan, 2.5 (Mats Trillkott).
 Övriga särskilt anmärkningsvärda värfynd, inklusive större (minst 100 ex.) ansamlingar:
Vä: 100 r. Granfjärden, Ångsö, 23.4 (Kjetil Jensen). 115 r. Västeråsfjärden, Västerås, 24.4 (Markus Rehnborg). 5 mm + 3 ff r. i grustagssjö (!) vid Hallsta, Romfartuna, 30.4 (Kjetil Jensen). 100 r. Granfjärden, Kärrbo/Ångsö, 2.5 (Pentti J. Tatti).
Kö: 100 r. Västlandsjön, Kolsva, 2.5 (Karl-Gunnar Herou, Gunnar Niklasson).
2002:
Vä: 26 obs. av 327 ex. 20.4-21.5. 6 r. Kvicksund, Rytterne, 9.10 (Markus Rehnborg). 1 f r. Granfjärden, Ångsö, 17.11 (Åsa & Robert Ekberg).
Hä: 8 obs. av 139 ex. 20.4-14.5. 60 ex. Galten vid Klovstenen, Kolbäck, 14.7 (Per Eriksson). 2 ex. Klovstenen 15.7 (Per Eriksson). 1 f Klovstenen 9.11 (Per Eriksson).
Kö: 8 obs. av 67 ex. 20.4-10.5. 2 r. Malmön, Köping, 18.10 (Jörgen Lindberg). 2 r. Västlandsjön, Kolsva, 18.10 (Jörgen Lindberg). 1 r. Malmön 20.10 (Torbjörn Hegedius, Jörgen Lindberg).
Sä: 5 obs. av 28 ex. 20-25.4.
Sä: 12 obs. av 100 ex. 23.4-13.5. 2 r. Gläpen, Sura, 10.10 (Ralf Lundmark). 10 r. Sörsjön, Sura, 18.10 (Ralf Lundmark). 1 honf. r. St. Nädden, Rammäs, 18-22.10 (Ralf Lundmark). 2 honf. r. St. Nädden 24-30.10 (Ralf Lundmark).
Lä: 10 obs. av 53 ex. 20.4-11.5.
No: 2 mm + 1 f r. Norasjön vid Södra Husby, Nora, 20.4 (Anders Carlberg). 3 honf. r. Åsbofsjön, Nora, 5.10 (Anders Carlberg).
Fä: 3 ex. St. Aspen, Västanfors, 17.4 (Jan Hellström). 3 r. Ämningens vid Ennora, Västervälå, 3.5 (Jan Hellström). 3 r. St. Aspen 8.5 (Jan Hellström). 5 IK r. Ämningens 3.10 (Leif Lejdelin). 1 f r. Västanfors bäthamn, Västanfors, 19.10 (Torbjörn Jansson).
Sk: 1 m + 1 f r. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 3.5 (Markus Rehnborg).
 Övriga särskilt anmärkningsvärda värfynd 2002, inklusive större (minst 100 ex.) ansamlingar:
Vä: 100 ex. Granfjärden, Ångsö, 9.5 (gm Rik Vstm).

- 2002:**
Vä: 6 ex. Västeråsfjärden, Västerås, 2.5 (Richard Lager). 9 mm + 4 ff r. Granfjärden, Ångsö, 2.5 (Markus Rehnborg, Pentti J. Tatti). 2 ex. Norra Björnö, Västerås, 2.5 (Pentti J. Tatti). 18 r. Västeråsfjärden 2.5 (Markus Rehnborg, Jan Dahlbäck). 1 IK Lövudden, Västerås, 29.11 (Markus Rehnborg).
Kö: 1 m + 1 f r. Västlandsjön, Kolsva, 26.4 (Jörgen Lindberg). 4 ex. Västlandsjön 2.5 (Gunnar Niklasson). 2 ad. ff. Västlandsjön 2.5 (Karl-Gunnar Herou). 1 m + 1 f r. Västlandsjön 4.5 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Malmön, Köping, 15.10 (Arne Eklöv). 1 honf. Malmön 15-16.11 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson).
Kä: 1 r. Barkarövikens, K. Barkarö, 15.11 (Börje Wennerström). 1 ad. m r. Kungssudden, K. Barkarö, 15-23.11 (Börje Wennerström).
Sä: 1 m r. Hällsjön, Fläckebo, 23.4 (Torbjörn Hegedius).
Sä: 1 honf. r. St. Nädden, Rammäs, 4.10 (Ralf Lundmark). 12 str. (SV) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark). 1 honf. r. Virsbofsjön, Rammäs, 17.11 (Ralf Lundmark).
Lä: 3 mm + 3 ff Värningen, Näsby, 1.5 (Jan-Erik Malmstigen).
No: 2 mm + 2 ff r. Norasjön, Nora, 2.5 (Anders Carlberg).
Fä: 1 m + 1 f r. St. Aspen, Västanfors, 2.5 (Jan Hellström, Leif Lejdelin). 3 r. St. Aspen 4.5 (Jan-Olov Lundqvist). 3 r. St. Aspen 19.11 (Kjell Strömberg gm Jan Hellström).
Knipa *Bucephala clangula* (8 ff⁵⁰, 39 ff⁵⁰, 4 ff⁵⁰)
 Större (minst 50 ex.) ansamlingar rapporterades från tre (3) lokaler enligt följande:
Vä: 55 r. Askövikens, V. Barkarö, 30.3 (Torbjörn Hegedius).
Kö: 50 r. Västlandsjön, Kolsva, 5.5 (Lillebror Hammarström).
Kä: 115 r. Kungssudden, K. Barkarö, 22.11 (Börje Wennerström).
2002: Större (minst 50 ex.) ansamlingar rapporterades från tre (3) lokaler enligt följande:
Vä: 50 ex. Askövikens V. Barkarö, 18.4 (Bengt Stridh).
Sä: 210 r. Fläcksjön, Fläckebo, 28.3 (Kalle Källlebrink).
Sä: Gnien, Rammäs, 12-31.3, som mest 89 r. 31.3 (Sören Larsson).

son, Mats Trillkott). 1 ex. Älvestorp, Grythyttan, 1.6 (Mats Trillkott). 1 par Saxhyttan, Grythyttan, 5.6 (Mats Trillkott). 1/Björskogsnäis, Grythyttan, 9.6 (Jonas Kling).

Ett vinterfynd 2002:

Vä: 1 m Kraftvärmeverket, Västerås, 7.12 (Markus Rehnberg).

Kommunvis fördelning av fågeldagarna: Västerås (113), Hallstahammar (21), Köping (6), Kungälv (9), Sala (2), Surahammar (20), Lindsberg (33), Nora (22), Fagersta (43), Skinnskatteberg (6), Hällefors (18). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (104), maj (150), juni (10), juli (3), augusti (2), september (9), oktober (12), november (3), december (1).

Storskrake *Mergus merganser* (11 H, 9 H, 2 H)
Endast två (2) häckningar rapporterades 2003, båda från Lindsbergs k.n. Större (minst 300 ex.) ansamlingar:

Vä: 600 ex. Fulleröfjärden vid Almö-Lindö, V-Barkarö, 29.11 (Richard Lager).

Hä: 300 ex. Galten vid Klovenstenen, Kolbäck, 29.11 (Per Eriksson).

Kö: 340 r. Västlandssjön, Kolsva, 12.4 (Jörgen Lindberg). 1300 r. Västlandssjön 16.10 (Lillebror Hammarström). 1000 r. Västlandssjön 17.10 (Rickard Segersvärd). 1300 r. Västlandssjön 20.10 (Rickard Segersvärd). 15.11 (Jörgen Lindberg). 500 r. Västlandssjön 15.11 (Jörgen Lindberg). 400 r. Västlandssjön 15.11 (Jörgen Lindberg). 500 r. Skedvi-sjön, Västra Skedvi, 15.11 (Jörgen Lindberg).

Kir: 400 r. Galten vid Kungssudden, K. Barkarö, 22.11 (Börje Wennerström).

Li: 1500 r. Ullersättersviken, Värningen, Näsby, 4.11 (Jan-Erik Malmstigen).

2002: nio (9) häckningar rapporterades 2002, kommunvis fördelade: Västerås (1), Surahammar (2), Lindsberg (3), Nora (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1). Större (minst 300 ex.) ansamlingar:

Vä: 2200 r. Granfjärden, Ångsö, 17.11 (Åsa & Robert Ekberg).

Kö: Västlandssjön, Kolsva, 10-19.4, som mest 450 r. 13.4 (Jörgen Lindberg). Västlandssjön 13-27.10, som mest 700 r. 24.10 (Jörgen Lindberg). 350 r. Galten vid Malmön, Köping, 2.11 (Jörgen Lindberg).

Kir: 325 r. Galten vid Kungssudden, K. Barkarö, 18.4 (Börje Wennerström).

Li: 350 r. Gläpen, Sura, 6.4 (Sören Larsson). Gläpen 18-27.10, som mest 630 r. 18.10 (Raif Lundmark).

Salskrake *Mergus albellus* (261 FD, 600 FD, 403 FD)
Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (297) resp. efteråret (106): Västerås (111/73), Hallstahammar (9/0), Köping (26/16), Kungälv (28/12), Arboga (6/0), Sala (41/0), Surahammar (51/4), Lindsberg (23/1), Fagersta (1/0), Ludvika (1/0). Ingen större (minst 20 ex.) ansamling har rapporterats. Inga vinterfynd gjordes i januari eller februari, men väl ett i december:

Sir: 1 r. Östersjön, Sura, 10.12 (Raif Lundmark).
Sommarfynd:

Vä: 1 honf. Askövikens 3.6 (Markus Rehnberg).

Småskrake *Mergus serrator* (-, 192 FD, 219 FD)
Någon konstaterad häckning (1, 2, 0) rapporterades inte 2003. Däremot gjordes följande fynd under häckningstid (1.6-15.8).

Vä: 1 par L. Jungfru, Rytterne, 10.6 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Hä: 1 ex. Klovenstenen, Kolbäck, 5.7 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ex. Västlandssjön, Kolsva, 15.8 (Jörgen Lindberg).

Li: 1 par Usken, Linds, 6.6 (Mats Andersson).

No: 1 par Fåsjön, Nora, 15.6 (Rune Persson).

Lj: 1 par St. Avlängen 5.6 (Jonas Kling). 3 ff/Lerviken, Södra Hörken, 25.6 (Sten-Erik Bohlin).

Ett vinterfynd:

Vä: 1/B Ångkraftverket, Västerås, 9.2 (Henrik Roos).
Voterligen det första februari fyndet någonsin i Västmanland. Kommunvis fördelning av fågeldagarna

2003: Västerås (54), Hallstahammar (1), Köping (35), Kungälv (2), Surahammar (10), Lindsberg (38), Nora (26), Fagersta (28), Skinnskatteberg (5), Ljusnarsberg (6), Ludvika (1), Hällefors (13). Månadsvis fördelning: januari (0), februari (1), mars (0), april (54), maj (143), juni (10), juli (1), augusti (1), september (5), oktober (3), november (1), december (0).

2002: någon konstaterad häckning rapporterades inte år 2002 heller, men följande fynd gjordes under häckningstid (1.6-15.8 2002):

Hä: 2 ex. Klovenstenen, Kolbäck, 15.7 (Per Eriksson).

Sir: 1/Vågsjön, Sura, 14.7 (Lennart Eriksson).

No: 1 par Järteåns naturreservat, Nora, 9.6 (Kjell Hammelin).

Fa: 1/St. Aspen, Västanfors, 15.6 (Jan Hellström). 2 ex. St. Aspen 6.8 (Jan Hellström).

Li: 6 ex. Norra Hörken 14.8 (Sten-Erik Bohlin).
Hä: 1 par Flosjöhyttan, Grythyttan, 1.6 (Thomas Carls-

Sörsjön, Sura, 24-27.10, som mest 750 r. 24.10 (Raif Lundmark). 300 r. Västersjön, Sura, 30.10 (Raif Lundmark).

Li: 300 r. Värningen vid Blåsåsen, Näsby, 2.11 (Johan Andersson).

Järpe *Bombus hortorum* (-, 4 H, 5 H)

Fem (5) konstaterade häckningar 2003, kommunvis fördelade på Köping (2) och Lindsberg (3).

2002: tre (3) konstaterade häckningar, kommunvis fördelade på Norberg (1) och Hällefors (2).

Orre *Tetrax tetrix*

Två (2) spelokaler med minst fem tuppar har rapporterats från Köping (1) och Sala (1) k.r.

2002: tre (3) spelokaler med minst fem tuppar har rapporterats från Västerås (1) och Surahammars (2) k.r.

Tjäder *Tetrax urogallus*

Två (2) konstaterade häckningar har rapporterats från Nora (1) resp. Hällefors (1) k.r. Åtta (8) spelplatser har rapporterats, kommunvis fördelade på Köping (6), Lindsberg (1) och Skinnskatteberg (1).

2002: en (1) konstaterad häckning rapporterades från Ljusnarsbergs k.n. Tre (3) spelplatser har rapporterats, kommunvis fördelade på Köping (1), Sala (1) och Nora (1).

Rapphöna *Perdix perdix*

Fünnen på sju (7) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (1), Hallstahammar (2), Köping (1), Lindsberg (1), Nora (1), Fagersta (1).

Vaktel *Coturnix coturnix* (10 ex., 38 ex., 67 ex.)

Vä: 1 sj. Norra Lovsta, Dingtuna, 25.5 (Niclas Lignell m.fl.). 1 sj. Hälly, Tillberga, 28.5 (Kjetil Jensen). 1 sj. St. Oxnö, V-Barkarö, 29.5 (Torbjörn Hegedüs). 1 sj. Solberga, Skultuna, 30.5-19.8 (Håkan Olsson). 2 sj. Solberga 5.6 (Håkan Olsson). 2 sj. Skerike kyrka, Västerås, 11.6 (Lars Ström). 1 sj. Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 12.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Snetomta, Västerås, 15-22.6 (Markus Rehnberg, Niclas Lignell). 1 sj. Kvarnbro, Romfartuna, 8.7 (gm Rrk Vstm). 1 ex. Naturskolans hus, Askövikens, V-Barkarö, 24.7 (Niclas Lignell).

Hä: 1 sj. Säby k.a. Säby, 28.5 (Thomas Pettersson). 1 ex. Kvalsta, Berg, 7.6 (Per Eriksson, Ulf Carl-

son). 1 ex. Berg 7-8.6 (Ulf Carlsson, Per Eriksson). 1 ex. Kyrkbyn, Kolbäck, 14.7 (Stefan Johansson). 3 ex. (1 sj. + 2 sedda) Rallsta, Berg, 30.8 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 sj. Romma, Västra Skedvi, 27-28.5 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg). 1 sj. Köpingsön, Köping, 30.5 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson). 1 sj. Cementatippen, Malmön, Köping, 30.5-2.6 (Peter Ekelund, Lillebror Hammarström, Mikael Rhönstadius). 1 sj. Bällsta, Odensvi, 31.5-21.6 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson). 1 sj. Norså, Munktorp, 5.6 (Jörgen Lindberg). 4 sj. Köpingsön, Köping, 8.6 (Mikael Rhönstadius). 1 sj. Davids backe, Himmeta, 8-14.6 (Mikael Rhönstadius, Gunnar Niklasson). 1 sj. Gälby, Köping, 13.6 (Mikael Rhönstadius). 1 sj. Körtinge, Himmeta, 14-17.6 (Mikael Rhönstadius, Kurt Lindström). 1 sj. Köpingsön, Köping, 16.6 (Lillebror Hammarström). 2 sj. Rysta, Odensvi, 22.6 (Peter Ekelund). 1 sj. Kumla, Odensvi, 22.6 (Jörgen Lindberg, Lillebror Hammarström). 1 sj. Kävlinge, Odensvi, 22.6 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg). 1 sj. Norrberga, Munktorp, 22.6 (Jörgen Lindberg, Lillebror Hammarström). 2 sj. Hornberga, Kolsva, 21.6 (Mikael Rhönstadius). 1 sj. Dävö, Munktorp, 21.6 (Mikael Rhönstadius). 2 sj. Frosta, Köping, 21.6 (Mikael Rhönstadius). 1 sj. Eklunda, Munktorp, 22.6 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg). 4 sj. Malmön, Köping, 8.7 (Peter Ekelund, Göran Nilsson, Oskar Nilsson). 3 sj. Himmeta 17.7 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson). 1 sj. Cementatippen, Malmön, Köping, 2.8 (Mikael Rhönstadius).

Kir: 1 ex. Kungs Barkarö, 8.6 (Börje Wennerström). 1 ex. sj. Råby, Björskog, 5-10.7 (Leo Mäkinen). 1 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 24.7 (Börje Wennerström). 1 ex. Gränsås, Björskog, 11.8 (Per Lindh). 1 sj. Råby, Björskog, 12.8 (Leo Mäkinen).
Ar: 2 ex. Viby, Arboga, 1-30.7 (Lennart Andersson).
Sa: 1 sj. Väster Bännbäck, Möklinta, 18.6 (Kalle Källebrink). 1 sj. Hedbo, Västerfärnebo, 19.6 (Kalle Källebrink). 1-3 sj. Gullvalla, Kila, 19-26.6 (Kalle Källebrink). 1 sj. Sala flygplats, Sala, 22.6 (Kalle Källebrink). 1 sj. Ösby, Sala, 27.6 (Kalle Källebrink).

Sir: 1 sj. Bäckeslätt, Rammås, 3.6 (Raif Lundmark). 1 sj. Litsjö ängar, Sura, 4.6 (Raif Lundmark).

Li: 1 sj. Mon, Fellingsbro, 4.6 (Jan-Erik Malmstigen). 1 sj. Västvallan, Fellingsbro, 7.6-18.7 (Johan Wretenberg m.fl.).

No: 1 sj. Karlsro, Nora, 18-19.6 (Grzegorz Mikusinski).

Med sedvanlig reservation för dubbelräkning uppskattas årets skörd uppgå till 67 ex., vilket innebär det tredje bästa året i Västmanland genom tiderna.

Smålotn *Gavia stellata*

Häckningar, eller troliga häckningar (15, 56, 15), rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Köping (1), Lindesberg (2), Fagersta (1), Ljusnarsberg (4), Hällefors (7). Dåligt bevakning och/eller dålig rapportering är den troligaste förklaringen till det låga antalet häckningar. Första häckningen i modern tid i Köpings kn'. En större (minst 10 ex.) ansamling:

Lä: 16 r. Råsvalen i Lindes 19.5 (Jan-Erik Malmström).

Fynd utanför utbredningsområdet:

Kö: 1 r. Västlandsjön, Kolsva, 16.9 (Lillebror Hammarström).

Sir: 1 str. (S) Gnien, Rammäs, 18.9 (Ralf Lundmark).
1 str. (S) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 r. Värningen, Näsby, 8.5 (Jan-Erik Malmström).
1 r. Ullersättersjön, Värningen, Näsby, 9.10 (Jan-Erik Malmström).

Storlom *Gavia arctica*

Häckningar, eller troliga häckningar (37, 40, 46), rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Köping (6), Sala (5), Surahammar (2), Lindesberg (6), Örebro (2), Nora (2), Norberg (1), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (4), Ludvika (1), Hällefors (14). Två ovanligt sena fynd:

Vä: 1 IK r. Blacken vid Askholmen, Rytterne, 20.11 (Markus Rehnberg).

Kö: 1 IK Gallen vid Malmön, Köping, 16.11 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson).

2002: Häckningar, eller troliga häckningar, rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Köping (8), Sala (3), Surahammar (5), Lindesberg (8), Nora (3), Norberg (1), Skinnskatteberg (3), Ljusnarsberg (2), Hällefors (18).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis* (7 ex., 7 ex.)

Vä: 1 ad. r. Askövikens, V.-Barkarö, 5-6.4 (Richard Lager m.fl.). 1 sj. Tornuddens, Askövikens, 23.5 (Markus Rehnberg, Lars Ström). 1 IK r. Ångkraft-

verket, Västerås, 12-31.12 (Markus Rehnberg m.fl.).

Hä: 1 ex. Billingen, Kolbäck, 19.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 r. Barkarövikens, K. Barkarö, 29.9-14.10 (Mikael Rhönstads, Börje Wennerström).

Sir: 1 ad. Lönnrosjön, Rammäs, 8.5 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 r. Sjömosjön, Fellingsbro, 29.3 (Johan Andersson m.fl.).

Skäggedopping *Podiceps cristatus*

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Kö: 80 r. Västlandsjön, Kolsva, 4.10 (Jörgen Lindberg). 50 r. Västlandsjön 18.10 (Jörgen Lindberg).
Vinterfynd:

Lä: 1 r. Fröviö, Näsby, 20.2 (Ulla Wallin m.fl.).

No: 7 ex. Noraösjön, Nora, 1-5.12 (Anders Carlberg, Erik Marcusson).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

(7 ex., 7 ex., 22 ex.)

Vä: 2+2 r. Västeråsfjärden, Västerås, 2.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ex. Tornuddens, Askövikens, V.-Barkarö, 3.5-5.8 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.). 1 ad. r. Kwickssund, Rytterne, 2.8 (Niclas Lignell).

Kö: 3 r. Västlandsjön, Västra Skedvi, 2.5 (Karl-Gunnar Herou, Gunnar Niklasson). 5 r. Västlandsjön, Kolsva, 16.10 (Lillebror Hammarström).

Sir: 1 ex. Näs, Fläckebo, 3.5 (gm Rik Vstm). 3 r. Fläcksjön, Fläckebo, 8.5 (gm Kalle Källebrink).

Sir: 1 r. St. Naaddens, Rammäs, 12.4 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 ad. r. Storåbadet, Lindes, 23.4 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 r. Fimmåkerssjön, Fellingsbro, 2.5 (Sven Larsson m.fl.). 1 r. Värningen, Näsby, 8.5 (Jan-Erik Malmström).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Häckningar, eller troliga häckningar (15, 12, 14), rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Köping (2), Lindesberg (4), Ludvika (1). Övriga observationer:

Vä: 1 ex. Norra Björnö, Västerås, 24.4 (Pentti J. Tatti). 1 r. Norra Björnö 2.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 2 ex. Granfjärden, Ångsö, 2.5 (Pentti J. Tatti, Markus Rehnberg). 2 r. Askövikens, V.-Barkarö, 2.5 (Gunnar Lignell). 1 ex. Västeråsfjärden, Västerås, 4.5 (Pentti J. Tatti). 2 ex. Granfjärden, Ångsö, 4.5 (Pentti J. Tatti). 1 r. Askövikens 31.8-28.9 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.).

Kö: 1 r. Västlandsjön, Kolsva, 4.5 (Jörgen Lindberg).

Ar: 2 ex. Sjölundamaden, Arboga, 26.4 (Seppo Leppälampi, Karl-Gunnar Herou).

Sir: 1 ex. Sägdammen, Rammäs, 8.5 (Ralf Lundmark). 1 IK r. Högbymaden, Gnien, Rammäs, 5-12.8 (Ralf Lundmark).

No: 1 r. Gyttoppsdammen, Nora, 30.4 (Anders Carlberg).

Vä: 1 r. St. Aspen, Västanfors, 1.5 (Leif Lejdelin m.fl.).

Lä: 1 IK r. Södra Hörken 15.9 (Bertil Rahm). 1 ex. Jan Mattsdammen 1.10 (Sten-Erik Bohlin). 1 IK r. Jan Mattsdammen 11.10 (Bertil Rahm).

Hä: 1 r. Torrvärpen, Grythyttan, 27.4 (Gunde Peterson).

Inte ett enda fynd har rapporterats från Sala kn., vilket torde vara första gången sedan arten invandrade på 1950-talet!

Storskarv *Phalacrocorax carbo* (0 H, 82 H, 197 H)

Sammanlagt 197 par på fem lokaler, samtligen i Västerås kommuns del av Mälaren, innebär en minskning med drygt 30 procent från 2002. Det är första gången sedan etableringen 1994 som vi kan konstatera en nedgång i det häckande beståndet. Vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12):

Vä: Västeråsfjärden, Västerås, 4-30.12, som mest 23 r. 4.12 (Markus Rehnberg).

Kö: 1 ex. överflygande Soptippen, Köping, 21.2 (David Kihlberg).

Större (minst 50 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Hä: 50 ex. Galten vid Klovestenen, Kolbäck, 15.8 (Pentti J. Tatti).

Kö: 62 ex. Galten vid Krukkällarn, Munktorp, 22.4 (Gunnar Niklasson).

Sir: 76 str. (S) Gnien, Rammäs, 10.9 (Ralf Lundmark).

Kördrom *Botaurus stellaris*

Revirhävande hannar (20, 40, 43):

Vä: 3 sj. Askövikens 12.4-18.6 (Niclas Lignell m.fl.). 1 sj. Klockargårdsvikens, Tidö-Lindö, Rytterne, 13.4-24.5 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 sj. Fågelveik, Västerås, 14-25.4 och 11.6 (Gunnar Lignell m.fl.). 1-3 sj. Hässlösundet, Irsta, 18.4-31.5 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 sj. Fiholmen, Rytterne, 22.4-28.5 (Markus Rehnberg, Ingemar Lindblom).

1 sj. Grisfjärden, Ångsö, 2.5 (Markus Rehnberg). 1 sj. Labbarn, Ångsö, 2.5 (Markus Rehnberg). 1 sj. Puttbacken, V.-Barkarö, 2-24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 1 ex. Västerångsvikens,

Ridöns, V.-Barkarö, 17.5 (Adam Sternö). 1 sj. Stavsholmsvikens, Rytterne, 28.5 (Thomas Pettersson). 1 sj. Gångholmen, V.-Barkarö, 10-16.6 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg, Niclas Lignell). 1 sj. Hällsjön, Håraker, 23.4 (Torbjörn Hegedüs).
Hä: 1-2 sj. Billingen, Kolbäck, 19.4-22.6 (Ulf Carlsson m.fl.). 1 sj. Freden, Säby, 28.5-23.6 (Thomas Pettersson m.fl.).

Kö: 1-2 sj. Skedvisjön, Västra Skedvi, 16.4-29.5 (Lillebror Hammarström m.fl.). 1 sj. Västlandsjön, Kolsva, 10-28.5 (Jörgen Lindberg, Gunnar Niklasson). 1 sj. Gövikens, Munktorp, 14.5 (Jörgen Lindberg). 1 sj. Torsvikens, Munktorp, 1.6 (Lillebror Hammarström, Mikael Rhönstads).

Kir: 1 sj. Barkarövikens, K. Barkarö, 29.3-20.5 (Börje Wennerström m.fl.). 1 sj. Kungssuddens, K. Barkarö, 30.3 (Börje Wennerström).

Ar: 1-2 sj. Findlavikens, Arboga kn 15.4-23.6 (Hans Wilhelmsson m.fl.). 1 sj. Gålsjön, Arboga, 18-31.5 (Karl-Gunnar Herou, Hans Wilhelmsson).

Sir: 1 sj. Fläcksjön, Fläckebo, 21.4-19.6 (David Kihlberg m.fl.). 1 sj. Gussjön, Fläckebo, 21.4-30.5 (Kjetil Jensen m.fl.). 1 sj. Storsjön, Möklinta, 21.4-3.6 (Kjell-Ake Källebrink, Stig Ohman).

Sir: 1-2 sj. Västersjön, Sura, 15.4-17.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Norsjön, Sura, 13.5 (Ralf Lundmark). 1 sj. Gnien, Rammäs, 15.5-5.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Gläpen, Sura, 15.5 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 sj. Österhammarssjön, Fellingsbro, 13-26.4 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 sj. Ullersättersvikens, Näsby, 19.4-8.5 (Jan-Erik Malmström m.fl.). 1 sj. Djupvikens, Värningen, Näsby, 19.4 (Jerry Andersson). 1 sj. Fimmåkerssjön, Fellingsbro, 20.4 (Sven Larsson). 1 sj. Hultasjön, Lindes, 4.5-6.6 (Tommy Oscarsson, Mats Andersson). 1 sj. Sörbysjön, Fellingsbro, 20-23.4 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 sj. Köttsjön, Fellingsbro, 13.4-10.5 (Arne Ulander).

Övriga iakttagelser:

Vä: 1 sedd Klockargårdsvikens, Tidö-Lindö, Rytterne, 20.6, 13.7 och 14.7 (Thomas Pettersson). 1 sedd Askövikens, V.-Barkarö, 1.7 (Christer Olsson), 18.7 (Torbjörn Hegedüs) och 25.7 (Torbjörn Hegedüs). 1 hörd ("gräöh") Gångholmen, V.-Barkarö, 20.9 (Thomas Pettersson).

Kö: 1 sedd Cementaitippen, Köping, 12.9 (Jörgen Lindberg).

Lä: 1 str. (V) Liaskogens, Näsby, 21.5 (Sven-Olof Eriksson, Mats Andersson). 1 ex Österhammarssjön, Fellingsbro, 21.7 (Sven Larsson). 1 sedd Österham-

marssjön 29,7 (Sven Larsson). 1 sedd Österhammarssjön 8,8 (Sven Larsson). 3 sedda Österhammarssjön 10,8 (Sven Larsson).

Observationerna på sensommaren i Österhammarssjön, särskilt den av tre fåglar som stod helt öppet i vasskanten" den 10,8, osar häckning!

Gråhäger *Ardea cinerea*

Konstaterade häckningar (94, 111, 58) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (5 kolonier, 57 par; störst: 32 par Måsen, Blacken, Rytterne), Nora (1, 1). Från januari-februari rapporterades sammanlagt sju (7) fåglar:

Vä: 5 ex. (1 ad. + 4 2K) Västerås hamn, Västerås, 1.1-1.3 (Markus Rehberg m.fl.). Två av fjolårsfågeln hittades dock döda den 5,1 resp. den 10,1. Hä: 1 ex. Älvestorp, Grythyttan, 1.1 (Tomas Carlsson). 1 ex. Hällefors, 1.1 (Max Widman).

Från december rapporterades sammanlagt minst elva (11) gråhäger med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Köping (2), Kungsör (1), Surahammar (1). En fågel som ringmärktes som boungé i Halland 2002 övervintrade framgångsrikt i Västerås hamn 2002/03 och var åter på plats i december 2003 (Markus Rehberg).

Vit stork *Ciconia ciconia* (1 ex., 2 ex., 1 ex.)

Sä: 1 (omärkt) r. Saladamm, Sala, 8,7 (Weine Erlandsson m.fl.).

Bivräk *Pernis apivorus* (27 h, 38 h, 44 h)

Fyrtiofyra (44) lokaler med fynd under häckningstid (1,6-15,8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (8), Hallstahammar (4), Köping (2), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (3), Surahammar (1), Lindsberg (10), Nora (10), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Ludvika (2). Ett tidigt fynd: Vä: 1 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 8,5 (Niclas Lignell).

Brun glada *Milvus migrans* (1 ex., 4 ex., 6 ex.)

Vä: 1 ad. Romfartuna 28,5 (Markus Rehberg). 1 ex. Frösiväbäcken, Romfartuna, 9,6 (Håkan Olsson). 1 ex. Bjuggäsa, Romfartuna, 6,7 (Henrik Roos). 1 ex. Tunbytorp, Västerås, 18,8 (Kalle Källebrink). Kö: 1 ex. Orsta, Kolsva, 6,5 (Lillebror Hammarström). 1 ex. Norsa, Munktorp, 1,6 (Gunnar Niklasson). 1 ex. Västersörby, Munktorp, 11,7 (Per Lindh). Sä: 1 ad. Holmboing, Kumla, 29,5 (Kalle Källebrink m.fl.).

stubbåker vid Hällby, Tillberga (Markus Rehberg).

Blå kärrhöök *Circus cyaneus* (328 FD, 276 FD, 269 FD)

Sammanlagt 269 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (71), Hallstahammar (16), Köping (32), Kungsör (14), Arboga (5), Sala (22), Surahammar (48), Lindsberg (43), Nora (4), Norberg (1), Fagersta (9), Ludvika (4), Hällefors (1). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari-februari (0), mars (12), april (51), maj (11), juni (1), juli (1), augusti (9), september (124), oktober (57), november (2), december (1). Således inget fynd i januari eller februari, men väl ett i december:

Kö: 1 m Raknö, K. Barkarö, 5,12 (Per Lindh).
Två sommarfynd (juni-juli):

Sä: 1 2K/Holmbo, Kumla, 12,7 (Markus Rehberg).
Lä: 1 m Västvalla, Fellingsbro, 21,6 (Johan Andersson).

Andelen adulta (3K+) hannar för respektive period: januari-februari (-), mars-maj (29/74=39%), juni-augusti (2/11=18%), september-november (4/9=44%), december (1/1=100%). Hög sträcksumma: 7 str. (2 mm + 3 1K + 2 honf.). Snickarbacken, Sura, 5,10 (Ralf Lundmark).

Stäpphöök *Circus macrourus* (0, 1, 1)

Kö: 1 1K r. Cementtippen, Köping, 25,9 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindsberg)**.
Fjortonde fyndet i Västmanland.

Ängshök *Circus pygargus* (0 h, 1 h, 0 h)

Observerad under häckningstid på fyra lokaler, men några "tyngre" indikationer på häckning föreligger inte. Fynden (2, 19, 31):

Vä: 1 ad. m Skultuna 10,5 (Håkan Johansson). 1 ad. m Sevallda 12,5 (Sten-Ove Sandell). 1 par Frösiväbäcken, Skultuna, 29-30,5 (Markus Rehberg, Pentti J. Tatti). 1 m Ås, Romfartuna, 30,5 (Pentti J. Tatti). 1/Tillberga kyrka, Tillberga, 8,6 (David Kihlberg). 1 m Askö, V.-Barkarö, 27,6 (Lennart Gladh). 1 m Frösiväbäcken, Romfartuna, 13,7 (Pentti J. Tatti). 1 ad. m r. Solingsörp, Romfartuna, 29,7 (Gunnar Lignell). 1 ad. m Julpa, Romfartuna, 23,8 (Markus Rehberg).
Hä: 1 ad. m Lagårdssjön, Kolbäck, 11,5 (Per Eriksson).

Kö: 1 fr. Malmön, Köping, 18,5 (Mikael Rhönimstad m.fl.). 1 m Dömsta, Kolsva, 18,5 (Lennart Andersson). 1 m Orsta, Kolsva, 24,5 (Gunnar Niklasson). 1 ad. m r. Malmön 25,5 (Gunnar Niklasson, Mikael Rhönimstad). 1 ad./Davidsbacke, Himmeta, 25,6 (Lillebror Hammarström). 1 m r. Malmön 8,6 (Mikael Rhönimstad). 1 m r. Malmön 20,7 (Mikael Rhönimstad). 1 m r. Malmön 10,8 (Mikael Rhönimstad). 1 ad. m r. Ståholm, Munktorp, 14,8 (Peter Ekelund). 1 1K Malmön 20,9 (Patrik Rhönimstad). 1 m Malmön 26,9 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson).
Kö: 1 par Barkarövik, K. Barkarö, 24,5 (Per Lindh, Börje Wennerström).

Sä: 1 ad./Holmbo, Kumla, 18,6 (Torbjörn Hegedüs).
Sic: 1 ad. m r. Låsjö ångar, Sura, 7,5 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 m Västvalla, Fellingsbro, Lindsberg k:n 30,5-28,6 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 ad./Västvalla 30,5-14,7 (Pär Jacobsson, Ulf Jacobsson). 1 m Hällby, Fellingsbro, 29,6 (Jan-Erik Malmstigen). 1 m Nederby, Fellingsbro, 28,8 (Mattias Rudenvall). 1 m Nederby 6,9 (Pär Jacobsson, Ulf Jacobsson).

Nö: 1 ad. m Södra Ås, Nora, 10,5 (Anders Carlberg).
Sk: 1 honf. str. (N) Jönsarbo, Hed, 14,6 (Jonas Kling).
Andra fyndet i Nora k:n och det första någonsin i Skinnskattebergs k:n.

Obest-stäpp-/ängshök *Circus macrourus/pygargus*

Vä: 1 fr. str. (N) Västerås 17,5 (Lars Ström).
Kö: 1 1K r. Malmön, Köping, 24,9 (Jörgen Lindsberg).

Duvhöök *Accipiter gentilis* (-, 3 H, 2 H)

Två (2) konstaterade häckningar rapporterade, med följande kommunvisa fördelning: Surahammar (1), Hällefors (1).

2002: Endast en (1) häckning rapporterad, från Nora k:n.

Sparvhök *Accipiter nisus*

Höga sträcksummor 2003:
Sä: 15 str. (S) Snickarbacken, Sura, 5,10 (Ralf Lundmark). 31 str. (S) Snickarbacken 7,10 (Ralf Lundmark). 21 str. (S) Snickarbacken 8,10 (Ralf Lundmark). 24 str. (S) Snickarbacken 11,10 (Ralf Lundmark).

Inga höga sträcksummor eller på annat sätt särskilt anmärkningsvärda fynd rapporterade 2002.

Ornvråk *Buteo buteo*

Från januari rapporterades jungsju (27) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Hallstahammar (1), Köping (3), Arboga (1), Surahammar (1), Lindsberg (13). Motsvarande siffror för februari var femton (15) individer, fördelade kommunvis enligt följande: Västerås (4), Köping (3), Kungsör (1), Lindsberg (7). Från december rapporterades sammanlagt tolv (12) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (5), Köping (2), Surahammar (2), Lindsberg (2), Örebro (1). Nagra jusa ornvråkar, s.k. "börningevråkar", rapporterades inte 2003. Höga (minst 25 ex.) sträcksummor:

Hö: 37 str. (SV) Rallsta, Berg, 13.9 (Per Eriksson, Ulf Carlsson). 35 str. (SV) Rallsta, Berg, 20.9 (Per Eriksson). 51 str. (S) Lagårdssjön, Kolbäck, 28.9 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

Si: 112 str. (S) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark). 192 str. (S) Snickarbacken 7.10 (Ralf Lundmark). 89 str. (S) Snickarbacken 8.10 (Ralf Lundmark). 35 str. (S) Snickarbacken 11.10 (Ralf Lundmark).

2002: från januari rapporterades fjorton (14) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (1), Kungsör (1), Arboga (1), Lindsberg (5). Motsvarande siffror för februari var fjugo (20) individer, fördelade kommunvis enligt följande: Västerås (10), Köping (1), Kungsör (4), Arboga (1), Surahammar (1), Lindsberg (2), Fagersta (1). Från december rapporterades sammanlagt trettifyra (34) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (19), Hallstahammar (3), Köping (1), Kungsör (1), Arboga (1), Surahammar (2), Lindsberg (7). Ljusa ornvråkar, s.k. "börningevråkar", rapporterades 2002 enligt följande:

Vö: 1 ex. Asköviken, V-Barkarö, 10.8 (Markus Rehnberg).

Ar: 1 ex. Sjölund, Arboga, 30.5 (Hans Wilhelmsson).

Li: 1 ex. Fämminge, Fellingsbro, 1.9 (Sven-Olof Eriksson).

Fi: 1 ad. Västervåla 9.4 (Thomas Pettersson).

Höga (minst 25 ex.) sträcksummor:

Si: 176 str. (S) Snickarbacken, Sura, 1.10 (Ralf Lundmark). 42 str. (S) Snickarbacken 2.10 (Ralf Lundmark). 29 str. (S) Snickarbacken 3.10 (Ralf Lundmark). 51 str. (S) Snickarbacken 5.10 2002 (Ralf Lundmark). 35 str. (S) Snickarbacken 7.10 (Ralf Lundmark).

Li: 32 str. (S) Högaberg, Näsby, 5.10 (Jan-Erik Malmstigen).

Fjällvråk *Buteo lagopus* (-, 490 FD, 441 FD)

Sammanlagt 440 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (90), februari (39), mars (120), april (44), maj (6), juni-augusti (0), september (20), oktober (81), november (11), december (28). Från januari och februari rapporterades 61 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (17), Hallstahammar (9), Köping (12), Kungsör (6), Arboga (1), Sala (2), Surahammar (5), Lindsberg (9). Från december rapporterades 19 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (10), Hallstahammar (1), Köping (6), Kungsör (1), Arboga (1). Inget sommarfynd (16.5-15.8) rapporterats. Höga (minst 15 ex.) sträcksumma:

Si: 17 str. (S) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark).

Kungsörn *Aquila chrysaetos* (92 FD, 83 FD, 88 FD)
Fågeldagarna hade följande kommunvisa fördelning: Västerås (9), Hallstahammar (5), Köping (5), Kungsör (7), Arboga (2), Sala (10), Surahammar (14), Lindsberg (20), Nora (14), Norberg (2), Fagersta (3), Ludvika (1), Hällefors (5). Den månadsvisa fördelningen var: januari (25), februari (12), mars (21), april (7), maj (0), juni (1), juli (1), augusti (1), september (1), oktober (12), november (8), december (8). Anmärkningsvärda fynd:

Kir: 1 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 14.7 (Börje Wennerström).

Li: 1 IK Österhammarssjön, Fellingsbro, 4.8 (Magnus Jacobsson, Ulf Jacobsson).

Anmärkningsvärt är också ett fynd av en adult fågel i Linds den 21 juni, som kan indikera häckning i området. En iakttagelse av en årungre redan den 4 augusti i Fellingsbro är också rätt "hett".

Fiskguse *Pandion haliaetus* (-, 37 H, 17 H)

Endast sjutton (17) rapporterade häckningar föreligger, fördelade kommunvis: Västerås (4), Hallstahammar (1), Köping (4), Sala (2), Lindsberg (1), Nora (1), Norberg (2), Hällefors (2).

2002: Nitton (19) rapporterade häckningar, fördelade kommunvis: Västerås (6), Kungsör (1), Sala (4), Surahammar (3), Lindsberg (3), Nora (1), Fagersta (1), Skimmskatteberg (1).

Tornfalk *Falco tinnunculus* (11 h, 26 h, 41 h)
Fyra (4) konstaterade häckningar och ytterligare 37 lokaler med observation under häckningstid (1.5-31.7), fördelade kommunvis: Västerås (9), Hallstahammar (4), Köping (5), Kungsör (3), Arboga (2), Sala (3), Lindsberg (4), Nora (3), Fagersta (2), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2), Hällefors (3). Under övriga året 166 fågeldagar fördelade på följande (1.1-30.4; 69) respektive efteråret (1.8-31.12; 97), kommunvis: Västerås (12/38), Hallstahammar (2/4), Köping (2/4/18), Kungsör (7/14), Arboga (1/2), Sala (2/0), Surahammar (0/12), Lindsberg (18/3), Nora (0/1), Fagersta (3/5). Från januari rapporterades sju (7) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (1), Kungsör (1), Arboga (1), Lindsberg (1). Motsvarande siffror för februari var två (1) individer, fördelade kommunvis enligt följande: Köping (1), Lindsberg (1). Från december rapporterades sammanlagt sju (7) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (2), Kungsör (2). Anmärkningsvärd sträcksumma:

Si: 5 str. (S) Gnien, Rannäs, 18.9 (Ralf Lundmark).

2002: en (1) konstaterad häckning och ytterligare 23 lokaler med observation under häckningstid (1.5-31.7), fördelade kommunvis: Västerås (4), Hallstahammar (4), Köping (3), Kungsör (1), Arboga (1), Sala (5), Surahammar (1), Lindsberg (4), Nora (1). Under övriga året 136 fågeldagar fördelade på följande (1.1-30.4; 60) respektive efteråret (1.8-31.12; 76), kommunvis: Västerås (17/21), Hallstahammar (1/2), Köping (15/14), Kungsör (2/8), Arboga (0/1), Sala (11/6), Surahammar (1/12), Lindsberg (7/9), Nora (4/0), Fagersta (1/0), Ljusnarsberg (0/2), Ludvika (1/0), Hällefors (0/1). Från januari 2002 rapporterades åtta (8) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4), Köping (2), Kungsör (1), Sala (1). Motsvarande siffror för februari 2002 var sju (7) individer, fördelade kommunvis enligt följande: Västerås (2), Köping (2), Kungsör (1), Sala (1), Lindsberg (1). Från december 2002 rapporterades sammanlagt nio (9) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (1), Kungsör (1), Sala (2), Lindsberg (2).

Aftonfalk *Falco vespertinus* (0 ex., 2 ex., 1 ex.)
Si: 1 ad./Näs, Fläckebo, 2.6 (Dantel Green gm Kalle Källebrink).

Stenfalk *Falco columbarius* (-, 97 FD, 98 FD)
Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på följande (33) resp. efteråret (61): Västerås (10/4), Hallstahammar (1/8), Köping (2/7), Sala (1/1), Surahammar (5/24), Lindsberg (5/4), Nora (2/6), Fagersta (1/6), Ludvika (3/4), Hällefors (3/1). Månadsvisa fördelning: januari (1), februari (1), mars (3), april (23), maj (6), juni (0), juli (1), augusti (3), september (33), oktober (24), november (1), december (3). Anmärkningsvärda fynd:

Si: 8 str. (S) Snickarbacken, Sura, 7.10 (Ralf Lundmark).

Li: 1 m r. Västvalla, Fellingsbro, 8.2 (Johan Andersson, Per Andersson).

No: 1 str. (V) Älvhyttan, Vikar, 25.1 (Roland Thuvander). 1 ad./f str. (S) Älvhyttan 11.7 (Roland Thuvander). 1 IK/f str. (S) Älvhyttan 3.12 (Roland Thuvander). 1 ad./f. Pershyttan, Nora, 25.12 (Erik Marcussen).

Hö: 1 ex. Hammarn, Hällefors, 10.12 (Mats Trillkott).

2002: antalet fågeldagar fördelat kommunvis på följande (54) resp. efteråret (27): Västerås (9/3), Hallstahammar (3/5), Köping (2/1), Kungsör (1/0), Arboga (1/0), Sala (6/0), Surahammar (6/10), Lindsberg (7/4), Nora (15/1), Fagersta (3/2), Skimmskatteberg (1/0), Ludvika (0/1), Hällefors (0/1). Månadsvisa fördelning: januari (11), februari (3), mars (3), april (28), maj (9), juni-juli (0), augusti (2), september (15), oktober (10), november (0), december (1). Anmärkningsvärda fynd 2002:

Hö: 1 m Skälby, Hallstahammar, 26.12 (Per Eriksson).

Si: 1 ex. Holmbo, Kumla, 12.1 (Kjell-Åke Källebrink).

Li: 1 m Storbron, Arbogaån, Fellingsbro, 30.1 (Andreas Sandberg). 1 m Sjömosjön, Fellingsbro, 16.2 (Hans Wilhelmsson).

No: 1 ad. m Södra Ås, Nora, 7.1-3.3 (Anders Carlberg m.fl.).

Lärkfalk *Falco subbuteo* (-, 53 h, 57 h)

Femtiotju (57) lokaler med fynd under häckningstid (16.5-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (14), Hallstahammar (3), Köping (6), Kungsör (4), Arboga (2), Sala (3), Surahammar (2), Lindsberg (11), Nora (6), Fagersta (1), Skimmskatteberg (1), Hällefors (4). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd.

2002: femtiofyra (54) lokaler med fynd under häckningstid (16,5-15,8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (11), Hallstahammar (4), Köping (4), Arboga (2), Sala (6), Surahammar (4), Lindsberg (10), Nora (6), Fagersta (2), Ludvika (1), Hällefors (4). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd 2002.

Jaktfalk *Falco rusticolus* (1, 1, 1)
Vä: 1 IK Asköviken, V.-Barkarö, 14,9 (Åsa & Robert Ekberg)*.

Ett ganska tidigt höstfynd, men på samma lokal har faktiskt gjorts ett ännu tidigare höstfynd: 1 IK, som dessutom var ringmärkt, 8,9 1991 (FV 23:92).
Tillägg: Vä: 1 2K St. Aspen, Västanfors, 11,3 2002 (Jan Hellström)*.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* (8 ex., 21 ex., 40 ex.)
Vä: 1 ad. m r. Harakers kvarn, Haraker, 6,4 (Gunnar Lignell), 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 20,4 (Åsa & Robert Ekberg, Markus Rehnberg), 1 ad. m str. (N) Asköviken 2,5 (Gunnar Lignell, Mats Rosengren), 1 ex. Askö, V.-Barkarö, 30,8 (Richard Lager), 1 IK m str. (SO) Gångholmen, V.-Barkarö, 13,9 (Markus Rehnberg, Thomas Pettersson), 1 2K fr. Näsby, Dingtuna, 25,9 (Markus Rehnberg), 1 ad. str. (S) Asköviken 25,9 (Robert Ekberg), 1 r. Asköviken 27,9 (Torbjörn Hegedüs), 1 ad. honf. r. Solingstorp, Romfartuna, 28,9 (Gunnar Lignell), 1 IK / Rälken, Haraker, 5,10 (Pentti J. Tatti, Markus Rehnberg), 1 str. (S) Asköviken 5,10 (Markus Rehnberg m.fl.), 1 ex. Asköviken 7,10 (Niclas Lignell, Markus Rehnberg), 1 r. Asköviken 11,10 (Åsa & Robert Ekberg).

Hä: 1 IK Rällsta, Berg, 13,9 (Per Eriksson, Ulf Carlsson), 1 2K + Lagårdssjön, Kolbäck, 21,9 (Ulf Carlsson, Per Eriksson), 1 ex. Lagårdssjön 28,9 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

Kö: 1 2K / Hörnberga, Kolsva, 6,5 (Lennart Andersson), 1 ad. f. Cementtappen, Köping, 29,8 (Jörgen Lindberg), 2 ex. Cementtappen 14,9 (Magnus Nyström), 2 honf. r. Malmön, Köping, 20,9 (Patrick Rihönstad m.fl.), 1 ex. Cementtappen 22,9 (Lillebror Hammarström, Richard Segersvärd).

Ar: 1 m Sjölundamaden, Arboga, 13,4 (Karl-Gunnar Herou).
Su: 1 ad. m Annehill, Rammäs, 21,8 (Ralf Lundmark).
1 ad. m str. (S) Högbyheden, Rammäs, 21,8 (Ralf Lundmark), 1 IK str. (S) Högbyheden 30,8 (Ralf Lundmark), 1 IK str. (S) Högbyheden 9,9 (Ralf

Lundmark), 1 IK m r. Högbyheden 5,10 (Ralf Lundmark), 1 fr. Högbyheden 5,10 (Ralf Lundmark), 3 ex. Snickarbacken, Sura, 5,10 (Ralf Lundmark), 1 IK f str. (S) Snickarbacken 7,10 (Ralf Lundmark).

No: 1 r. Klacka-Lerberg, Nora, 9 (Kjell Store), 1 str. (SV) Åsbofsjön, Nora, 13,9 (Anders Carlberg).
Fä: 1 str. (N) Backgården, Västanfors, 19,4 (Leif Lejdellm).

Hä: 1 ad. m Grythyttvikens, Grythyttan, 27,4 (gm Rik Vsm), 1 ex. Knuthöjdsossen, Hällefors, 10,6 (Hällefors Ornitologiska förening), 1 ex. Kronhagen, Hällefors, 18,6 (Max Widman), 1 ex. Grythyttvikens 24,6 (Hällefors Ornitologiska förening), 1 ad. Sävsjön, Hällefors, 16,10 (Torgel Simensen gm Tomas Carlsson).

Sammanlagt 40 ex. är en hög summa. Sju (7) fåglar sägs på värsträcket, den första så tidigt som den 6 april, och 30 på höststräcket. Tre fynd i juni månad i landskapets västligaste delar kan indikera ett häckningsförsök i trakten.

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Hela fem (5) konstaterade häckningar rapporterades enligt följande:

Vä: bofynd (6 pulli + 2 okläkta ägg) Gångholmen, V.-Barkarö, 14,5 (Thomas Pettersson, Niclas Lignell), 2 ad. + 7 pulli Tornuddens, Asköviken, V.-Barkarö, 28,6 (Richard Lager).

Kö: 1 ad. + 5 pulli Norsa, Munktorp, 14,8 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg).

Kä: 1 ad. + 1 pull. Kungsudden, K. Barkarö, 24,8 (Börje Wennerström).

Su: 1 IK Högbyheden, Gnien, Rammäs, 23,7 (Ralf Lundmark).

Sammanlagt femtio (59) fåglar, flertalet sjungande, rapporterades från 38 lokaler under perioden 27.3-

7.11, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8/20), Hallstahammar (1/3), Köping (8/9), Kungälv (1/4), Arboga (1/1), Surahammar (9/10), Lindsberg (6/8), Nora (1/1), Norberg (1/1), Ludvika (1/1), Hällefors (1/1). Inget särskilt anmärkningsvärt fynd i övrigt.

2002: Fyra (4) konstaterade häckningar rapporterades 2002 enligt följande:

Vä: 3 pulli Trädarön, Irsta, 5,6 (Thomas Pettersson).
1 ad. + 1 IK Tornuddens, Asköviken, V.-Barkarö, 22-23,7 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.).
Su: 3 IK Ljusövikens, Sura, 28,7 (Greta Larsson, Sören Larsson).

Lä: 2 ad. + 5 pulli Kötsjön, Fellingsbro, 4,8 (Arne Ulander).

Sjuttiovä (72) fåglar, flertalet sjungande, rapporterades 2002 från 40 lokaler 24,3-3,11, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7/22), Hallstahammar (4/6), Köping (4/5), Kungälv (2/4), Sala (6/8), Surahammar (6/13), Lindsberg (6/8), Nora (3/4), Fagersta (1/1), Hällefors (1/1).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

(16 ex., 25 ex., 15 ex.)

Vä: 1 ex. Halsen, Björjön, Västerås, 4,5 (Pentti J. Tatti), 1 sj. Asköviken, Dingtuna, 15,5 (Pentti J. Tatti), 1 sj. Asköviken, Rytterne, 29,5 (Torbjörn Hegedüs), 3 sj. Asköviken, V.-Barkarö, 7,6-11,7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Hä: 1 sj. Lagårdssjön, Kolbäck, 26-28,5 (Markus Rehnberg m.fl.), 1 sj. Billingen, Kolbäck, 21-22,6 (Per Eriksson m.fl.).

Kö: 1 sj. Norsa, Munktorp, 2-7,5 (Gunnar Niklasson, Mikael Rihönstad).

Kä: 1 sj. Barkarövikens, K. Barkarö, 23-28,5 (Lillebror Hammarström m.fl.), 1 sj. Kungsudden, K. Barkarö, 27,5 (Börje Wennerström), 1 sj. Kungsudden 10,7 (Börje Wennerström).

Su: 1 sj. Högbyheden, Gnien, Rammäs, 26,6 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 sj. Morskosjösjön, Ramsberg, 3,6 (Tommy Oscarsson), 1 sj. Österhammarsjön, Fellingsbro, 5,6-7 (Sven Larsson), 1 sj. Grimsöbodar, Ramsberg, 24,7 (Johan Månsson).

Hä: 1 ex. Grythyttvikens, Grythyttan, 7,5 (gm Rik Vsm).

Mindre sumphöna *Porzana parva* (0, 0, 1)

Ar: 1 sj. Sjölundamaden, Arboga 16-22,5 (Hans Wilhelmsson m.fl.).

Fynd nr. 19 i Västmanland, varav det sjunde sedan 1990.

Kornknarr *Crex crex* (28 ex., 88 ex., 36 ex.)

Vä: 1 sj. Stavsholmsvikens, Rytterne, 28,5-27,6 (Thomas Pettersson, Pentti J. Tatti), 1 sj. Berga, Skultuna, 3-5,6 (Henrik Roos, Håkan Olsson), 1 sj. Väst Åby, Tortuna, 11,6 (Markus Rehnberg), 2 sj. Rustberga, Västerås, 15,6 (Markus Rehnberg), 1 sj. Ekeby, Dingtuna, 7,7 (gm Rik Vsm), 1 sj. Valnö, Dingtuna, 7,7 (Thomas Pettersson), 1 sj. Gränåsjön, Haraker, 27,7 (Gunnar Lignell).

Hä: 1 sj. Kyrkyäsen, Kolbäck, 26-28,5 (Stefan Johansson, Thomas Pettersson), 1 ex. Hallstahammar 2,6-5,7 (Ulf Carlsson m.fl.), 1 ex. Bolunda, Kolbäck, 2-5,7 (Stefan Johansson), 1 ex. Viby, Kolbäck, 20-29,7 (Christer Andersson), 1 ex. Gränås, Kolbäck, 30,7 (Christer Andersson), 1 ex. Golfbanan, Mölntorp, Kolbäck, 1,8 (Lars Olaf gm Stefan Johansson).

Kö: 1 sj. Davids backe, Himmeta, 26,5 (Mikael Rihönstad), 1 sj. Norrvåle, Munktorp, 27,5 (Mikael Rihönstad), 1 ex. Cementtappen, Malmön, Köping, 28,5 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson), 1 sj. Sakäter, Munktorp, 8-9,6 (Jörgen Lindberg, Lillebror Hammarström), 1 sj. Brydinge, Munktorp, 18-21,6 (Lillebror Hammarström, Mikael Rihönstad), 1 sj. Norrberga, Munktorp, 4,7 (Mikael Rihönstad), 2 sj. Risbro, Munktorp, 4,7 (Mikael Rihönstad), 1 sj. Stickle, Himmeta, 8,7 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg).

Kä: 1 sj. Jordmarken, K. Barkarö, 16-25,7 (Per Lindh, Börje Wennerström).

Su: 1 sj. Västerby, Västerfärnebo, 19,6 (Kalle Kallelebrink), 2 sj. Hedbo, Västerfärnebo, 19,6 (Kalle Kallelebrink), 1 sj. Nyby, Fläckebo, 26,6 (Kalle Kallelebrink).

Su: 1 sj. Västersjön, Sura, 4,6 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 sj. Ryminge, Fellingsbro, 28-29,5 (Bo Runesson), 1 sj. Öppeby, Fellingsbro, 18,6-1,7 (Sven Larsson, Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin).
No: 1 sj. Åsbofsjön, Nora, 31,5-27,6 (Anders Carlberg m.fl.), 1 sj. Södra Husby, Nora, 13,6-11,7 (Anders Carlberg), 1 sj. Hagby, Nora, 18,7 (Anders Carlberg).

Fä: 1 sj. Hjortbo, Västanfors, 9-14,6 (Roland Narfström, Leif Lejdellm, Bo Persson).

Sk: 1 sj. Sundet, Hed, 18-21,6 (gm Lillebror Hammarström).

Körhöna *Gallinula chloropus*

En konstaterad häckning:

No: 2 IK Gyttoorsdammen, Nora, 10,8 (Anders Carlberg).

Övriga fynd:

Vä: 1 ad. Bergatorp, Västerås, 18,4 (Markus Rehnberg), 1 ex. Svartån vid Brygggårdens, Västerås, 24,4 (Kjetil Jensen), 2 ex. Falkenbergsska kvarnen, Västerås, 13,5 (Jan Arvidsson), 1 ex. Brygggårdens 19,5 (Markus Rehnberg), 1 ex. Boasjön, Rytterne, 4,6 (Thomas Pettersson), 1 ex. Berga-

Sic: 1 ex. Högbymaden, Gnien, Rammäs, 13.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Turkiesjön, Rammäs, 25.5-4.6 (Sören Larsson, Ralf Lundmark).

Li: 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby, 22.5 (Jan-Erik Malmstigen).

No: 1-2 ad. Gyttoppsdammen, Nora, 1.5-22.9 (Anders Carlberg m.fl.).

Fi: 1 ex. Västanfors båthamn, Västanfors, 8.5 (Jan Hellsström m.fl.).

Hä: 1 ex. Klockarbäcken, Hällefors, 28.5-12.6 (Thomas Carlsson, Mats Trillkott).

Sothöna *Fulica atra*

Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från endast en (1) lokal:

Vä: Asköviken 29.3-12.4, som mest 330 ex. 12.4 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). Asköviken 27-28.6, som mest 180 ex. 28.6 (Pentti J. Tatti). Asköviken 12.9-18.10, som mest 200 ex. 18.9 (Markus Rehnberg) och 18.10 (Pentti J. Tatti).

Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1.1-9.3 (Markus Rehnberg m.fl.).

Li: 1 ex. Frövifors, Näsby, 26.12 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin).

2002: större ansamlingar (minst 50 ex.) rapporterades 2002 från en (1) lokal:

Vä: 56 ex. Asköviken 25.3 (Torbjörn Hegedüs). Asköviken 26.8-19.10, som mest 300 ex. 14-15.9 och 19.10 (Åsa & Robert Ekberg m.fl.).

Vinterfynd 2002:

Vä: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 21-31.12 (Markus Rehnberg m.fl.).

Trana *Gris grus* (-, 49 h, 50 h)

Femtio (50) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Köping (12), Arboga (1), Sala (5), Su-

torp 30.7 (Markus Rehnberg), 1-3 1K Bryggargården 19.10-27.12 (Markus Rehnberg m.fl.), 1 1K Ångkraftverket, Västerås, 26.10 (Markus Rehnberg).

Kö: 1 ex. Norsa, Munktorp, 30.3 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson). 1-2 ex. Köpings hamn, Köping, 29.4-6.5 (Arne Eklöv, Gunnar Niklasson).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Findlaviken, Arboga, 21.5 (Per Gustafsson m.fl.).

Sic: 1 ex. Lidsjö ångar, Sura, 15.5 (Ralf Lundmark). **Li:** 1 ex. Frövifors, Näsby, 29.3 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin). 1 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby, 20-24.4 (Per Andersson m.fl.). 1 ex. Hagaberg 24.5 (Jan-Erik Malmstigen). 1 ex. Hultasjön, Linds, 6.6 (Mats Andersson). 1 1K Hagaberg 10.9 (Jan-Erik Malmstigen).

No: 1 ex. Vikern, Nora, 27.4 (Håkan Carlestam). **Hä:** 1 ex. Hällefors 5.5 (Hällefors Ornitologiska förening). 1 ex. Grythyttvikens, Grythyttan, 19-30.5 (Mats Trillkott m.fl.).

2002: en (1) konstaterad häckning rapporterades 2002:

Vä: 2 1K Bergatorp, Västerås, 11.8 (Markus Rehnberg).

Övriga fynd 2002:

Vä: 1 ex. Frösvibäcken, Romfartuna, 24.5 (gm Rrk Vstm). 1 ex. Björnöbron, Västerås, 4.6 (gm Rrk Vstm). 1 ex. Svartån i Västerås 10.10 (Torbjörn Dahlgren). 2 1K Svartån i Västerås 18.10 (Magdalena Nordin). 1 ex. Svartån i Västerås 23.10 (Kjetil Jensen). 1 ex. Kraftvärmeverket, Västerås, 26.10 (gm Rrk Vstm).

Kö: 1 ex. Köpings hamn, Köping, 19.4 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Norsa, Munktorp, 7.5 (Jörgen Lindberg).

Sa: 1 ex. Ekeby damm, Sala, 13-19.4 (Kalle Källebrink). 1 ex. Stadsparken, Sala, 1.8 (Berndt Söderlund).

Tabell 3a. Antal rastande tranor inom olika delområden i Västmanland hösten 2003. Endast uppgifter om minst 50 ex. har beaktats. Delområdena har ordnats från norr till söder.

Delområde	1-10 aug.	11-20 aug.	21-31 aug.	1-10 sep.	11-20 sep.	21-30 sep.	1-10 okt.	11-20 okt.
Sala	-	-	-	-	305	-	-	-
Fläckebo/Västerf.	-	-	-	-	-	120	-	-
Fellingsbro	-	100	220	274	264	-	-	-
Summa	-	100	220	579	264	120	-	-

Tabell 3b. Antal rastande tranor inom olika delområden i Västmanland hösten 2002. Endast uppgifter om minst 50 ex. har beaktats. Delområdena har ordnats från norr till söder.

Delområde	1-10 aug.	11-20 aug.	21-31 aug.	1-10 sep.	11-20 sep.	21-30 sep.	1-10 okt.	11-20 okt.
Sala	-	-	270	-	380	-	-	-
Rammäs	-	-	-	-	-	71	-	-
Fellingsbro	-	105	723	-	-	-	-	-
Summa	-	105	993	-	71	-	-	-

Kö: 12 str. (V) Kungssudden, K. Barkarö, 27.7 (Börje Wennerström).

2002: två (2) konstaterade häckningar 2002:

Vä: bofynd namnlös holme söder om L. Jungfrun, Rytterne, 7.5 (3 ägg) och 18.5 (1 ägg) (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Kö: bofynd Rågsäcken, Munktorp, 2.6 (Börje Wennerström).

Antalet fågeldagar 2002 fördelade kommunvis: Västerås (65), Hallstahammar (8), Köping (36), Kungsör (6), Arboga (2), Sala (2), Lindsberg (15), Nora (24), Fagersta (2), Hällefors (2), Månadsvis fördelning av fågeldagarna: mars (2), april (62), maj (45), juni (32), juli (17), augusti (4). Anmärkningsvärda fynd 2002:

Kö: 18 r. Västlandasjön, Kolsva, 13.4 (Jörgen Lindberg).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta* (0, 0, 1)

Kö: 1 r. Norsa, Munktorp, 13.5 (Lillebror Hammarström, Mikael Rhönnsd).

Femte fyndet i Västmanland och det första i Köpings k:n.

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

(32 h, 34 h, 31 h)

Trettioen (31) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från följande kommuner: Västerås (7), Köping (7), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (1), Surahammar (2), Lindsberg (5), Fagersta (2), Ludvika (3), Hällefors (1). Utom häckningstid 110 fågeldagar, fördelade kommunvis samt på perioderna 17.4-14.5 (69) respektive 1.8-23.9 (41): Västerås (8/2), Köping (31/26), Kungsör (2/1), Surahammar (5/11), Lindsberg (15/0), Nora (2/0), Fagersta (2/0), Ludvika (3/1), Hällefors (1/0). Sent fynd:

Su: 1 r. Gnien, Rammäs, 21-23.9 (Ralf Lundmark).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula* (135 FD, 214 FD, 140 FD)
Fågeldagarna fördelade kommunvis: Västerås (15), Köping (11), Kungsör (3), Arboga (6), Surahammar (70), Lindesberg (1), Ludvika (34). Månadsvis fördelning: mars (2), april (5), maj (3), juni (9), juli (2), augusti (76), september (34), oktober (4). Större (minst 10 ex.) flockar.
Sår: 9+4+6+2=21 str. (S) Gnien, Rammäs, 14,8 (Ralf Lundmark).

2002: fågeldagarna (157) fördelade kommunvis: Västerås (46), Hallstahammar (4), Köping (3), Kungsör (6), Arboga (4), Sala (3), Surahammar (87), Lindesberg (1), Nora (1), Ludvika (2). Månadsvis fördelning: mars (1), april (7), maj (86), juni (34), juli (3), augusti (15), september (11). Större (minst 10 ex.) flockar.
Sår: 37 r. Högbyradsen, Gnien, Rammäs, 28,5 (Ralf Lundmark), 11 r. Högbyradsen 29,5 (Sören Larsson m.fl.).

Fjällpipare *Charadrius morinellus* (1, 1, 3)
No: 2 r. Södra Ås, Nora, 22,5 (Anders Carlberg, Roland Thuvander).
Får: 1 IK str. Backgården, Västanfors, 20,9 (Leif Lejdelin).
Lår: 3 ex. Hötjäm 22,8 (Bertil Rahm).

Ljunpipare *Pluvialis apricaria* (-, 9 h, 8 h)
Par, sjungande fåglar eller eljest upprådande under häckningstid har rapporterats från sex (6) lokaler, motsvarande åtta (8) säkerställda eller troliga häckningar. Den kommunvisa fördelningen var: Västerås (1/1), Köping (1/1), Surahammar (1/1), Lindesberg (1/1), Hällefors (2/4), Större (minst 100 ex.) ansamlingar.
Vår: 250 r. Galttegen, Västerås, 4,5 (Markus Rehnborg), 220 r. Färdsjär, Haraker, 7,5 (Gunnar Lignell).
Kår: 133 r. Barkaröken, K. Barkarö, 4,5 (Börje Wennerström).
No: 113 r. Bergsmanshyttan, Nora, 2,5 (Anders Carlberg).

2002: par, sjungande fåglar eller eljest upprådande under häckningstid har rapporterades 2002 från sex (6) lokaler, motsvarande åtta (8) säkerställda eller troliga häckningar. Den kommunvisa fördelningen var: Västerås (1/1), Surahammar (1/3), Lindesberg (1/1), Hällefors (1/3). Större (minst 100 ex.) ansamlingar 2002:

Tofsvipa *Vanellus vanellus* (-, 57 FD¹⁰⁰, 48 FD¹⁰⁰)
Kommunvis fördelning av 48 FD¹⁰⁰: Västerås (15), Hallstahammar (2), Köping (6), Kungsör (4), Arboga (1), Surahammar (13), Lindesberg (7). Månadsvis fördelning: januari-mars (0), april (3), maj (0), juni (0), juli (4), augusti (18), september (12), oktober (12), november-december (0). De största (minst 500 ex.) ansamlingarna:
Vår: 500 ex. Skarprebro, Hubbo, 20,9 (Pentti J. Tattinen).
Lår: 500 r. Nederby, Fellingsbro, 21,9 (Sven-Olof Eriksson, Ulla Wallin).

2002: kommunvis fördelning av 43 FD¹⁰⁰: Västerås (9), Hallstahammar (2), Köping (2), Kungsör (1), Sala (8), Surahammar (5), Lindesberg (15), Örebro (1). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (11), april (2), maj (0), juni (0), juli (8), augusti (8), september (10), oktober (4), november-december (0). Ingen större (minst 500 ex.) ansamling rapporterad 2002.

Kustsnäppa *Calidris canutus* (9, 7, 17)

Vårfynd:
Vår: 1 ad. Frammäs, Västerås, 7,5 (gm Niclas Lignell).
Sår: 1 str. (N) Västersjön, Sura, 14,5 (Ralf Lundmark).
Höstfynd:
Vår: 2+35 ad. str. (SV resp. V) Kviksund, Rytterne, 27,7 (Niclas Lignell, Markus Rehnborg), 4+15+11 ad. str. (SV) Blacken, Rytterne, 28,7 (Niclas Lignell m.fl.). 1 ad. r. Tornudden, Askövik, V-Barkarö, 2,8 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 ex. Askövik 3,8 (Richard Lager). 1 r. Tornudden, Askövik 9,8 (Torbjörn Hegedus m.fl.).
Sår: 2 ad. str. (S) Gnien, Rammäs, 14,8 (Ralf Lundmark), 20 ad. str. (S) Gnien 15,8 (Ralf Lundmark).
Lår: 1 str. (S) Sällingsjön, Fellingsbro, 27,7 (Mattias Rudenvall).
Får: 29 str. Backgården, Västanfors, 28,7 (Roland Nurfström).
Lår: 50 str. Hörksbyn 27,7 (Bertil Rahm), 4 ex. Hötjäm 28,7 (Bertil Rahm, Bo Hultgren), 2 ad. Ortleken 28,7 (Andreas Sandberg).

2002: inget värfynd. Höstfynd 2002:
Vår: 12 str. (SV) Askövik, V-Barkarö, 28,7 (Åsa & Robert Ekberg), 12 str. (SV) Askövik 29,7 (Åsa & Robert Ekberg).
Kår: 2 str. Barkaröken, K. Barkarö, 31,8 (Börje Wennerström), 1 IK r. Kungsudden, K. Barkarö, 7-19,9 (Börje Wennerström).

Sår: 50 str. (S) Gnien, Rammäs, 11,7 (Ralf Lundmark), 17 ad. str. (S) Gnien 28,7 (Ralf Lundmark), 11 ad. str. (S) Snickarbacken, Sura, 29,7 (Ralf Lundmark).

Småsnäppa *Calidris minuta* (21 FD, 62 FD, 13 FD)
Antalet fynd var så litet att vi kan kosta på oss att räkna upp dem alla:
Vår: 1 ad. r. Tornudden, Askövik, V-Barkarö, 18,6 (Markus Rehnborg).
Kår: 1 ex. Norsa, Munktorp, 22,5 (Lars Jönsson), 1 r. Norsa 8,8 (Lillebror Hammarström), 1 r. Fågeltorget, Malinön, Köping, 4,10 (Jörgen Lindberg).

Kår: 3 str. (V) Kungsudden, K. Barkarö, 5,8 (Börje Wennerström).
Sår: 1 IK r. Högbyradsen, Gnien, Rammäs, 30,8 (Ralf Lundmark), 2 IK r. Högbyradsen, Gnien, 10,9 (Ralf Lundmark).
Lår: 1 ex. Hötjäm 30,8 (Bertil Rahm), 7,9 (Bertil Rahm) och 20,9 (Andreas Sandberg m.fl.).

Det gjordes inte så värt många fynd **2002** heller, så vi tar dem också i detalj:
Vår: 1 r. Tornudden, Askövik, V-Barkarö, 11,6 (Åsa & Robert Ekberg), 2 r. Tornudden, Askövik 21,7 (Torbjörn Hegedus).
Kår: 4 r. Kungsudden, K. Barkarö, 19,5 (Börje Wennerström), 2 r. Kungsudden 20,5 (Börje Wennerström), 3 r. Kungsudden 23,7 (Börje Wennerström), 1 r. Kungsudden 31,8-1,9 (Börje Wennerström).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Findlaviken, Arboga, 25,5 (gm Rik Vstm).
Sår: 2 r. Högbyradsen, Gnien, Rammäs, 25,5 (Sören Larsson, Ralf Lundmark), 4 ad. r. Högbyradsen, Gnien, 22-23,6 (Ralf Lundmark), 1 ad. r. Högbyradsen, Gnien, 24-25,6 (Kalle Källebrink, Ralf Lundmark), 1 IK r. Högbyradsen, Gnien, 18,9 (Sören Larsson).
Lår: 2 ad. Hötjäm 17,7 (Bertil Rahm).

Mosnäppa *Calidris temminckii* (86 FD, 228 FD, 216 FD)
Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (22), Köping (63), Kungsör (3), Arboga (10), Sala (8), Surahammar (88), Nora (1), Ludvika (21). Den månadsvisa fördelningen var: maj (160), juni (1), juli (8), augusti (45), september (1), oktober (1), Större (minst 10 ex.) ansamlingar:
Kår: 16 r. Norsa, Munktorp, 17,5 (Oskar Nilsson m.fl.).
Sår: 14 r. Lisjö ångar, Sura, 20,5 (Ralf Lundmark), 12 r. Lisjö ångar 23,5 (Ralf Lundmark).

Två sena fynd, varav det ena måste betecknas som extremt sent:

Vå: 1 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 20.9 (Richard Lager).

Kö: 1 r. Norska, Munktorp, 12.10 (Mikael Rhönstäd).

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*

Vå: 1 IK r. Askövikens, V.-Barkarö, 4-5.10 (Pentti J. Tatti m.fl.).*

Fjärde fyndet i Västmanland och det första i Västerås k.n.

Spovsnäppa *Calidris ferruginea* (24 FD, 25 FD, 12 FD)

Kö: 1 r. Norska, Munktorp, 11.7 (Lillebror Hammarström).

Kå: 2 r. Kungsuddens, K. Barkarö, 27.7 (Börje Wennerström). 5 str. Kungsuddens 28.7 (Börje Wennerström).

Su: 1 IK r. Högbymaden, Rammäs, 22.8 (Ralf Lundmark).

Lac: 1 ex. Hötjärn 27-28.7 (Bo Hultgren, Bertil Rahm).

2002:

Vå: 2 r. Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö, 21.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

Kö: 1 r. Rågsäcken, Munktorp, 15.7 (Börje Wennerström). 1 IK r. Cementattippen, Köping, 8.9 (Jörgen Lindberg).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 18.7 (Hans Wilhelmsson).

Su: 4 ad. str. (S) Gnien, Rammäs, 23.7 (Ralf Lundmark). 2 ad. r. Fågeltornet, Gnien, Rammäs, 30.7 (Ralf Lundmark). 1 ad. r. Högbymaden, Gnien 5-8.9 (Ralf Lundmark). 1 IK r. Högbymaden, Gnien 15-17.9 (Ralf Lundmark, Kalle Källebrink).

Lå: 1 str. Hagaberg, Frövi, Näsby, 19.7 (Jan-Erik Malmstigen).

Lac: 1 ad. Hötjärn 13.7 (Stefan Göransson).

Kärrensäppa *Calidris alpina* (7 FD¹⁰, 24 FD¹⁰, 11 FD¹⁰)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vå: 17 r. Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö, 21.9 (Torbjörn Hegedüs).

Su: Högbymaden, Gnien, Rammäs, 19.9-4.10, som mest 25 r. 23.9 (Ralf Lundmark).

Lå: 37 str. (SV) Finnäkerssjön, Fellingssjö, 28.7 (Sven Larsson).

Lac: 25 ex. Hötjärn 3.10 (Bertil Rahm).

Myrsnäppa *Limicola falcinellus* (2 ex., 8 ex., 5 ex.)

Su: 1 str. (N) Annehill, Rammäs, 19.5 (Ralf Lundmark). 3 r. Lisjö ängar, Sura, 20-21.5 (Ralf Lundmark). 1 r. Högbymaden, Rammäs, 4.6 (Ralf Lundmark).

Brushane *Phlomatachus pugnax*

(33 FD⁸⁰, 42 FD⁸⁰, 3 FD⁸⁰)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vå: 50 r. Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö, 30.4 (Pentti J. Tatti).

Hå: 50 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 10-11.5 (Per Eriksson).

Ett extremt tidigt fynd:

Hå: 2 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 29.3 (Per Eriksson).

2002: större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vå: Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö, 3-8.9, som mest 100 ex. 7.9 (Robert Ekberg).

Su: Gnien, Rammäs, 1-9.5, som mest 220 r. 7.5 (Ralf Lundmark).

Dvärgbeckasin *Lymnocyrtus minutus*

(28 FD, 31 FD, 29 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (4), Köping (16), Surahammar (1), Lindsberg (1), Örebro (1), Nora (2), Ludvika (3), Hällefors (1). Den månadsvisa fördelningen var: april (5), maj (6), juni-augusti (0), september (1), oktober (17). Anmärkningsvärt fynd:

Kö: 7 r. Norska, Munktorp, 5.10 (Oskar Nilsson m.fl.).

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago* (-, 9 FD⁸⁰, 13 FD⁸⁰)

Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Su: Högbymaden, Gnien, Rammäs, 9.8-29.9, som mest 139 ex. 12.8 (Ralf Lundmark).

2002: Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Vå: 65 ex. Rudö, Rytterne, 7.4 (Pentti J. Tatti). 70 r. Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö, 18.8 (Torbjörn Hegedüs, Markus Rehnberg).

Su: 64 r. Gorgen vid Hällby, Västerfärnebo, 4.4 (Kalle Källebrink). 55 r. Fåjjebron, Fläckebo, 10.4 (Kalle Källebrink).

Su: 85 r. Gnien, Rammäs, 12.4 (Ralf Lundmark).

Lå: 50 r. Sjömosjön, Fellingssjö, 20.4 (Per Andersson, Johan Andersson).

Dubbelbeckasin *Gallinago media* (9 ex., 11 ex., 10 ex.)

Hå: 1 ex. Umäslöt, Säby, 27.4 (Christer Andersson).

Kö: 1 r. Ståholm, Munktorp, 24.9 (Thomas Pettersson).

Su: 2 sp. Gnien, Rammäs, 12.5 (Magnus Nyström). 3 sp. Gnien 14.5 (Ralf Lundmark). 1 sp. Västersjön, Sura, 15.5 (Ralf Lundmark). 1 r. Gnien 11.9 (Ralf Lundmark).

Lå: 1 ex. Hagaberg, Näsby, 23.10 (Jan-Erik Malmstigen).

Få: 1 r. Bäckgården, Västanfors, 24.8 (Jan Hellström, Leif Lejdelin).

Hå: 1 ex. Flösjöhyttan, Grythyttan, 5.10 (Hällefors Ornitologiska förening).

Fem ex. på våren, varav fyra spelade. Aprilfyndet är det tidigaste någonsin. Fem höstfåglar.

Morkulla *Scalopax rusticola*

Inget vinterfynd eller eljest särskilt anmärkningsvärt fynd gjordes varken 2002 eller 2003.

Rödspov *Limosa limosa* (4 ex., 5 ex., 9 ex.)

Vå: 1 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 28.4 (Niclas Lignell). 2 r. Askövikens 1.6 (Åsa & Robert Ekberg). 1 m. Askövikens 24.6 (Lennart Gladh).

Kö: 1-2 IK r. Cementattippen, Köping, 17.9-10.10 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 IK r. Norska, Munktorp, 30.9-5.10 (Oskar Nilsson m.fl.).

Kå: 1 IK Barkarövikens, K. Barkarö, 29.9 (Börje Wennerström).

Su: 1-3 IK r. Högbymaden, Gnien, Rammäs, 17-29.9 (Thomas Pettersson, Ralf Lundmark, m.fl.).

Beträffande höstfynden tyder de sena datumerna samt vissa dräktkaraktärer på att de inblandade fåglarna är av rasen *L. l. islandica*. Denna fråga är dock föremål för prövning av SOF:s raritetskommitté, varför samtliga fåglar 2003 publiceras utan angivande av ras. Fyndet vid Norska resp. Barkarövikens torde röra en av fåglarna som ursprungligen upptäcktes vid Cementattippen. Således 9 ex. 2003, varav 4 ex. på våren och 5 ex. på hösten.

Myrspov *Limosa lapponica* (243 ex., 322 ex., 2962 ex.)

Vårfynd:

Kö: 75 str. Ire, Västra Skedvi, 22.4 (Arne Eklöv).

Höstfynd:

Vå: 6+40 str. (V) Kviksund, Rytterne, 22.7 (Mar-

kus Rehnberg). 120 str. (SV) Klockgårdsviken, Rytterne, 27.7 (Thomas Pettersson). 120+61+100 ad. str. (SV) Kviksund 27.7 (Niclas Lignell, Markus Rehnberg). 40+25 ad. str. (SV) Blacken, Rytterne, 28.7 (Thomas Pettersson m.fl.).

Hå: 23+32+90 str. (S) Klovstenen, Kolbäck, 28.7 (Ulf Carlsson).

Kö: 40+90 str. (SV) Köpings flygplats, Köping, 27.7 (Jörgen Lindberg, Lillebror Hammarström).

30+30+35+300+150+150 str. (SV) Malma kyrka, Kolsva, 27.7 (Jörgen Lindberg, Lillebror Hammarström). 120+50+40 str. (SV) Överberga, Kolsva, 27.7 (Jörgen Lindberg, Lillebror Hammarström).

Su: 180+105+40+55 str. (SV) Mosta berg, Möklinta, 27.7 (Kalle Källebrink).

Su: 56 ad. str. (S) Gnien, Rammäs, 14.8 (Ralf Lundmark).

Lå: 373 str. (SV) Sällingsjön, Fellingssjö, 27.7 (Matias Rudenvall). 90 ex. Hagaberg, Frövi, Näsby, 27.7 (Jan-Erik Malmstigen). 28 str. Hagaberg 28.7 (Johan Andersson, Per Andersson).

No: 130 str. (SV) Norasjön, Nora, 27.7 (Anders Carlberg). 110 str. (SO) Älvhyttan, Vikar, 27.7 (Robert Thuvander).

Få: 150 str. Västanfors kyrka, Västanfors, 27.7 (Roland Narfström).

Av hela den höga årssumman passerade 2 367 ex. (80 %) under samma eftermiddag och kväll, den 27 juli!

Småspov *Numenius phaeopus* (-, 104 FD, 166 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (62), Hallstahammar (28), Köping (36), Kungsör (3), Arboga (1), Sala (3), Surahammar (18), Lindsberg (10), Nora (2), Ludvika (3). Månadsvis fördelning: april (67), maj (42), juni (0), juli (72), augusti (15). Större (minst 10 ex.) flockar:

Vå: 11 ex. Askövikens, V.-Barkarö, 2.5 (Mats Rosengren). 30 str. (SV) Tidö-Lindö, Rytterne, 27.7 (Thomas Pettersson). 30 str. (SV) Kviksund, Rytterne, 27.7 (Niclas Lignell, Markus Rehnberg).

Hå: 27 str. (NO) Lagårdssjön, Kolbäck, 27.4 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

Kö: 24 str. (NO) Krukällarn, Munktorp, 22.4 (Gunnar Niklasson).

Su: 11 str. (S) Gnien, Rammäs, 14.8 (Ralf Lundmark).

2002: antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (2), Hallstahammar (14), Köping (2), Kungsör (30), Arboga (2), Sala (9), Surahammar (14), Öre-

bro (2), Nora (16). Månadsvis fördelning: april (8), maj (19), juni (6), juli (55), augusti (2). Större (minst 10 ex.) flockar:
Hat: 12 ex. Klovstenen, Kolbäck, 19.5 (Per Eriksson).
Kör: 30 str. (SV) Kungssudden, K. Barkarö, 28.7 (Börje Wennerström).
Nor: 16 str. (SV) Södra Ås, Nora, 12.7 (Anders Carlberg).

Storspov *Nimantus arquata* (-, 36 h, 29 h)
 Tjugonto (29) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Hallstahammar (1), Köping (3), Kungälv (2), Sala (3), Surahammar (6), Lindesberg (7), Örebro (1), Nora (1), Skimnskatteberg (2), Hällefors (2). Ingen större (minst 100 ex.) ansamling eller sträcksumma rapporterad.

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

(14 FD¹⁰, 33 FD¹⁰, 19 FD¹⁰)
 Större (minst 20 ex.) ansamlingar:
Vär: 20 r. Rastholmen, Askövikens, V.-Barkarö, 2.5 (Gunnar Lignell).
Kör: 20 r. Kungssudden, K. Barkarö, 12.6 (Börje Wennerström).

2002: större (minst 20 ex.) ansamlingar:
Vär: 40 r. Askövikens, V.-Barkarö, 10.5 (Torbjörn Hegdén m.fl.).
Sur: Högbyheden, Gnien, Rammäs, 9-20.6, som mest 41 r. 12.6 (Sören Larsson m.fl.).

Rödberna *Tringa totanus* (3 h, 6 h, 6 h)

Sex (6) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från Västerås (1), Kungsör (1), Arboga (1), Surahammars (2) resp. Hällefors (1) kr. Någon större (minst 10 ex.) ansamling rapporterades inte.
2002: sex (6) häckningar rapporterades från Västerås (1), Kungsör (1), Sala (1), Surahammars (2) resp. Hällefors (1) kr. Någon större (minst 10 ex.) ansamling rapporterades inte heller 2002.

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis* (0 ex., 1 ex., 1 ex.)
Kör: 1 r. Cementatippen, Köping, 15.5 (Jörgen Lindberg)*.

Femtonde fyndet i Västmanland och det första i Köpings k.n.

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

(24 FD¹⁰, 54 FD¹⁰, 48 FD¹⁰)
 Någon misstänkt häckning rapporterades inte 2003. Månadsvis fördelning av FD¹⁰: april (4), maj (32), juni (0), juli (1), augusti (11). Större (minst 20 ex.) ansamlingar:
Vär: Askövikens, V.-Barkarö, 30.4-8.5, som mest 29 r. 3.5 (Pentti J. Tatti m.fl.).
Hat: 20 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 4.5 (Torbjörn Dahlgren, Stefan Johansson).

Kör: 30 str. Norså, Munktorp, 2.5 (Kurt Lindström).
Sur: 20 r. Lisjö ångar, Sura, 9.5 (Ralf Lundmark).
Lär: 25 r. Finnikerssjön, Fellingsbro, 2.5 (Sven Larsson).

2002: inte heller 2002 rapporterades några misstänkta om häckning. Månadsvis fördelning av 36 FD¹⁰: april (5), maj (15), juni (5), juli (9), augusti (2). Större (minst 20 ex.) ansamlingar 2002:
Sur: 44 r. Nötmyran, Västerfärnebo, 27.7 (Kalle Källlebrink).

Sur: Gnien, Rammäs, 30.4-7.5, som mest 50 r. 1.5 (Ralf Lundmark). 36 r. Högbyheden, Gnien, 20.6 (Ralf Lundmark).

Skogssnäppa *Tringa ochropus* (-, 1 FD¹⁰, 14 FD¹⁰)

Ovanligt många större (minst 10 ex.) ansamlingar, dessutom väl samlade i tiden, 17-20 april:
Sur: 27 r. Turkiesjön, Rammäs, 17.4 (Ralf Lundmark). 11 r. Högbyheden, Gnien, 17.4 (Ralf Lundmark). 14 r. Lisjö ångar, Sura, 18.4 (Ralf Lundmark). 42 r. Turkiesjön 18.4 (Ralf Lundmark). 11 r. Lönnbrosjön, Rammäs, 18.4 (Ralf Lundmark). 23 r. Turkiesjön 20.4 (Ralf Lundmark).
Lär: 13 r. Ångsgården, Lindes, 17.4 (Jan-Erik Malmstigen).

2002: en större ansamling:
Kör: 10 r. Norså, Munktorp, 24.4 (Oskar Nilsson).

Grönberna *Tringa glareola* (12 FD¹⁰, 88 FD¹⁰, 25 FD¹⁰)

På sexton (16) lokaler torde häckning ha ägt rum med följande kommunvisa fördelning: Köping (1), Lindesberg (3), Ljusnarsberg (1), Ludvika (2), Hällefors (9). Månadsvis fördelning av 25 FD¹⁰: april (0), maj (21), juni (0), juli (4), augusti (0). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.):
Vär: 100 r. Rastholmen, Askövikens, V.-Barkarö, 9.5 (Torbjörn Hegdén, Niclas Lignell). 250 ex. Grisfjärden vid Solvik, Ångsö, 10.5 (Lennart Gladh).
Sur: 160 r. Lisjö ångar, Sura, 9.5 (Ralf Lundmark). 100 r. Gnien, Rammäs, 14.5 (Ralf Lundmark).

Lär: Västwalla, Fellingsbro, 3-5.7, som mest 140 r. 5.7 (Sven-Olof Eriksson).

2002: på 23 lokaler torde häckning ha ägt rum med följande kommunvisa fördelning: Surahammar (3), Lindesberg (1), Fagersta (2), Ljusnarsberg (1), Hällefors (16). Månadsvis fördelning av 91 FD¹⁰: april (0), maj (84), juni (2), juli (3), augusti (2). Lokaler med större ansamlingar (minst 100 ex.) 2002:
Vär: 100 r. Tornudden, Askövikens, V.-Barkarö, 9.5 (Anders Borgehed). 500 str. (N) Askövikens 9.5 (Anders Borgehed).
Hat: Lagårdssjön, Kolbäck, 4-19.5, som mest 300 ex. 7.5 (Ulf Carlsson).

Kör: Kungssudden, K. Barkarö, 5-7.5, som mest 150 r. 7.5 (Börje Wennerström).
Sur: Gnien, Rammäs, 2-9.5, som mest 650 r. 7.5 (Ralf Lundmark). Lisjö ångar, Sura, 10-14.5, som mest 200 r. 10.5 (Sören Larsson).

Roskarl *Arenaria interpres* (9 ex., 7 ex., 6 ex.)

Kör: 4 r. Rågsäcken, Munktorp, 11.5 (Jörgen Lindberg, Gunnar Niklasson). 1 ex. Krukällarn, Munktorp, 13.5 (Magnus Nyström). 1 r. Rågsäcken 15.7 (Börje Wennerström).

Smalhäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

(16 ex., 14 ex., 4 ex.)
Sur: 1/r. Lisjö ångar, Sura, 5.6 (Ralf Lundmark).
Lär: 2 ex. Højjärn 24.5 (Bo Hultgren m.fl.), 1 ex. Højjärn 13.6 (Sten-Erik Bohlin m.fl.).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus* (2 ex., 1 ex., 7 ex.)

Vär: 1 str. (NV) Dyviksvärn, Ångsö, 4.5 (Pentti J. Tatti).
Hat: 2 ex. Klovstenen, Kolbäck, 15.8 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

Kör: 1 r. Krukällarn, Munktorp, 15.8 (Magnus Nyström, Mikael Rhönstad).
Sur: 1 IK + 2 str. (S) Gnien, Rammäs, 15.8 (Ralf Lundmark).

Dvärgmåsar *Larus minutus*

Vär: 2 ad. Ridojärden, V.-Barkarö, 29.4 (Markus Rehberg). 1 ad. Kraftvärmverket, Västerås, 4.5 (Markus Rehberg), 3 ad. + 1 3K + 20 2K Askövikens 5.5-7.7 (fl. obs.). 1 2K + 1 3K r. Skarpan, Ångsö, 31.5 (Thomas Pettersson). Totalt 8 ad. + 5 IK str. Kviksund, Rytterne, 19.7-8.8 (fl. obs.). 2 IK r. Gimpelstenarna, Ångsö, 4.9 (Thomas Pet-

tersson). 1 ad. r. Lövudden, Västerås, 15.11 (Markus Rehberg, Pentti J. Tatti).

Hat: 2 str. (SV) Bärlingen, Kolbäck, 18.5 (Per Eriksson m.fl.). 1 3K Lagårdssjön, Kolbäck, 22.5 (Thomas Pettersson).

Kör: 2 IK str. (SV) Krukällarn, Munktorp, 3.8 (Jörgen Lindberg). 6 IK r. Krukällarn 13.8 (Jörgen Lindberg). 1 2K str. (SV) Krukällarn 7.9 (Jörgen Lindberg).

Kör: 3 2K Kungssudden, K. Barkarö, 26.5 (Börje Wennerström).
Ar: 2 2K Sjölundamaden, Arboga, 21.5 (Hans Wilhelmsson).

Sur: 1 2K Fläcksjön, Fläckebo, 22.5 (Åke Berg).
Sur: 1 ad. r. Gläpen, Sura, 13.5 (Ralf Lundmark). 6 IK str. (SV) Gnien, Rammäs, 23.8 (Ralf Lundmark). 2 IK str. (SV) Gnien 9.9 (Ralf Lundmark).

Lär: 4 r. Näset, Finnikerssjön, Fellingsbro, 10.5 (Johan Andersson m.fl.). 2 ad. r. Våringen, Näsby, 12.5 (Jan-Erik Malmstigen). 1 IK Österhammarssjön, Fellingsbro, 7.9 (Sven Larsson).
Fär: 2 IK str. St. Aspen, Västansfors, 10.8 (Leif Lejdelin).

Lär: 1 ad. Højjärn 13.5 (Bo Hultgren, Bertil Rahm).
2002: en häckning konstaterades:

Kör: 2 ad. + bo (2 ägg) Kungssudden, K. Barkarö, 2-18.6 (Per Lindh, Börje Wennerström).
 Övriga fynd 2002:

Vär: 1 2K r. Skarpan, Ångsö, 8.5 (Thomas Pettersson). 2 2K r. Skarpan 22.5 (Thomas Pettersson). 1 3K Kviksund, Rytterne, 30.7 (Markus Rehberg). 3 ad. + 1 3K + 1 2K Askövikens 7.5-5.7 (fl. obs.).

Hat: 2 ad. + 1 IK Klovstenen, Kolbäck, 22.7 (Ulf Carlsson). 1 ad. + 1 IK Klovstenen 23.7 (Per Eriksson). 1 IK Klovstenen 1.8 (Per Eriksson). 25 ex. (1) Klovstenen 5.8 (Per Eriksson). 18 ex. Klovstenen 6.8 (Ulf Carlsson). 8 ex. Klovstenen 11.8 (Per Eriksson), 4 ex. Klovstenen 12.8 (Per Eriksson). 4 ex. Klovstenen 14.8 (Per Eriksson).

Kör: 2 ad. str. Dälvö, Munktorp, 13.7 (Jörgen Lindberg). 1 IK + 5 ex. Krukällarn, Munktorp, 23.7 (Jörgen Lindberg). 1 str. Krukällarn 27.7 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Dälvö 28.7 (Jörgen Lindberg). 1 IK Dälvö 9.8 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg). 2 IK Dälvö 11.8 (Jörgen Lindberg). 1 IK r. Galten, Munktorp, 25.10 (Markus Rehberg).

Kör: 1 2K r. Barkarövikens, K. Barkarö, 5.5 (Börje Wennerström).

Ar: 1 ad. Sjölundamaden, Arboga, 8.5 (Hans Wilhelmsson).
Sa: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 11.5 (Kalle Källebrink).
St: 1 ad. r. Norrsjön, Sura, 8.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. r. Gnién, Rammäs, 12.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. r. Västersjön, Sura, 14.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. Sällingsjön, Fellingsbro, 8.5 (Mattias Rudensvall).
No: 1 2K r. Gyttoorp, Nora, 28.5 (Anders Carlberg).
Fa: 1 ex. St. Aspen, Västanfors, 26.8 (Roland Narfström).
L: 1 ad. Höjåren 10.7 (Sten-Erik Bohlin, Bertil Rahm).

Skrattmåns *Larus ridibundus* (2676 h, 2748 h, 2223 h)
 Ca 2223 häckningar på 22 lokaler har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2/454), Köping (2/775), Kungsör (1/100), Arboga (1/46), Surahammar (1/23), Lindsberg (5/228), Ljusnarsberg (3/212), Ludvika (1/3), Hällefors (6/382).
 Vinterfynd:
Vä: 2 ad. Västerås hamn, Västerås, 1.1 (Markus Rehnborg, Pentti J. Tatti). Västeråsfjärden, Västerås, 1-31.12, som mest 135 ex. 5.12 och 8.12 (Ralf Lundmark) samt 90 ex. 27.12 (Niclas Lignell). 12 ex. Fulleröfjärden, V-Barkarö, 7.12 (Richard Lager).
Ha: 4 ex. Borgåsund, Kolbäck, 1.12 (Torbjörn Dahlgren), 5 ex. Tallklubben, Kolbäck, 7.12 (Per Eriksson).
 Större (minst 1000 ex.) ansamlingar utom häckningstid och höga sträcksummor:
Vä: 1000 r. Västeråsfjärden, Västerås, 9.4 (Markus Rehnborg).
Ka: 1000 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 24.7 (Börje Wennerström).
Ar: 1031 ad. str. (SV) Arbogaån, Arboga, 10.7 (Hans Wilhelmsson).
St: 3100 str. (N) Gnién, Rammäs, 14.4 (Ralf Lundmark).
2002: skrattdäsen var föremål för en riksomfattande inventering 2002 och redovisningar från denna har lämnats dels av Andersson (2003), dels av Källander (2004). Vinterfynd 2002:
Vä: 1 2K r. Västerås stad, Västerås, 1.1 (Markus Rehnborg). Västeråsfjärden, Västerås, 1-31.12, som mest 35 ex. 7.12 (Markus Rehnborg).

Fa: 1 ad. Hedkärra, Västanfors, 6.5 (Roland Narfström).
No: 1 ad. Skrikarhyttan, Vikar, 23.5 (Håkan Lavibratt), 1 ad. Södra Ås, Nora, 1.7 (Anders Carlberg).
L: 1 ad. str. (SV) Höjåren 23.7 (gm Bertil Rahm).
L: 1 ad. str. (SV) Jan Mattsdammen 30.8 (Bertil Rahm).

Gråtrut *Larus argentatus*
 Större (minst 1000 ex.) ansamlingar:
Vä: Västeråsfjärden, Västerås, 8-30.12, som mest 1750 r. 30.12 (Ralf Lundmark).
 Ingen större (minst 1000 ex.) ansamling rapporterades 2002.

Vittrut *Larus hyperboreus* (0 ex., 1 ex., 2 ex.)
Vä: 1 4K r. Västerås hamn, Västerås, 11-15.1 (Markus Rehnborg m.fl.).
Fa: 1 ad. St. Aspen, Västanfors, 20.4 (Roland Narfström)*.

Havstrut *Larus marinus* (1 H., 4 H., 0 H):
 Inte en enda konstaterad häckning rapporterad! Från januari rapporterades sammanlagt 58 fåglar, samtliga i Västerås k.n. Motsvarande siffror för februari var 31, också dessa samtliga i Västerås k.n. Från december rapporterades sammanlagt 64 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (61), Hallstahammar (3). Större (minst 50 ex.) ansamlingar:
Vä: 61 ex., varav 54 ad., Västeråsfjärden, Västerås, 29.12 (Ralf Lundmark).
2002: två (2) konstaterade häckningar:
Vä: 1 bo (3 ägg) Flottgrundet, Ängsö, 13.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnborg). 1 bo (3 ägg) L. Skorven, Rytterne, 18.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnborg).
 Från januari 2002 rapporterades sammanlagt 25 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (24), Köping (1). Motsvarande siffror för februari var sammanlagt 73 individer, fördelade kommunvis enligt följande: Västerås (69), Hallstahammar (1), Köping (2), Kungsör (1). Från december rapporterades sammanlagt 17 fåglar, samtliga i Västerås k.n. Större (minst 50 ex.) ansamlingar:
Vä: 69 ex. (67 ad. + 2 subad.) Västeråsfjärden, Västerås, 17.3 (Ralf Lundmark).

Tretåg mås *Rissa tridactyla* (1, 0, 1)
Vä: 1 ad. str. (V) Dyvviksvam, Ängsö, 4.5 (Pentti J. Tatti).
 Första fyndet i landskapet sedan 1994.

Skratttärna *Sterna caspia* (117 FD, 32 FD, 30 FD)
Vä: 1 ad. Askövikens, V-Barkarö, 24.4 (Niclas Lignell), 1 r. Askövikens 7-8.6 (Richard Lager m.fl.).
2r: Askövikens 20.6-1.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).
1 ad. r. Askövikens 12.7 (Torbjörn Hegedüs), 1 str. (SO) Flottgrundet, Ängsö, 17.7 (Thomas Pettersson, Markus Rehnborg), 3 ad. r. Askövikens 19.7 (Åsa & Robert Ekberg), 1 str. (SV) Kvikvsund, Rytterne, 28.7 (Richard Lager), 1 str. (V) Blacken, Rytterne, 28.7 (Markus Rehnborg m.fl.), 1 ad. str. (V) Kvikvsund 3.8 (Niclas Lignell), 1 ex. Lövdunden, Västerås, 6.8 (Henrik Roos).
Kö: 1 ex. Köpings hamn, Köping, 8.7 (Hans Klinga), 2 str. (V) Krukällarn, Munktorp, 7.8 (Mikael Rhönmstad), 2 ad. Malmön, Köping, 23.8 (Magnus Nyström).
Ar: 2 ad. + 1 IK Nyckelgrundet, Hjälmaren, Arboga, 26.7 (Michael Andersson), 1 ad. Nyckelgrundet 27.7 (Michael Andersson).
St: 1 ad. str. (SV) Gnién, Rammäs, 7.7 (Ralf Lundmark).

Fisktärna *Sterna hirundo* (-, 159 H, 251 H)
 Häckningar har rapporterats från fjorton (14) lokaler med sammanlagt minst 251 par, enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (5/14), Köping (2/57), Lindsberg (2/3), Ljusnarsberg (1/15), Ludvika (1/2), Hällefors (3/5). De största (minst 25 par) kolonierna:
Vä: ca 25 par på industritak Munkängen, Västerås (Markus Rehnborg). Minst 100 par Skarpan, Ängsö (Thomas Pettersson, Markus Rehnborg).
Kö: 55 par Rågsäcken, Munktorp (Per Lindh).
L: ca 30 par Sotårön, Värtingen, Näsby (Jan-Erik Malmstigen).
 Några särskilt höga (minst 100 ex.) sträckssiffror rapporterades inte. Sena fynd:
Vä: 2 ex. Askövikens, V-Barkarö, 4.10 (Torbjörn Hegedüs, David Kihlberg), 1 IK Askövikens 5.10 (Pentti J. Tatti, Markus Rehnborg).

Silvertärna *Sterna paradisaea* (-, 28, 26)
Vä: 2 ex. Askövikens, V-Barkarö, 1.5 (Anders Borgehed), 3 ex. Granfjärden, Ängsö, 2.5 (Markus Rehnborg).
Ha: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 9.5 (Torbjörn Dahlgren), 1 str. (N) Klovstenen, Kolbäck, 17.5 (Per Eriksson, Ulf Carlsson), 4 str. (S) Klovstenen 16.7 (Stefan Johansson).

Ar: 1 ad. Sjölundamaden, Arboga, 8.5 (Hans Wilhelmsson).
Sa: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 11.5 (Kalle Källebrink).
St: 1 ad. r. Norrsjön, Sura, 8.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. r. Gnién, Rammäs, 12.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. r. Västersjön, Sura, 14.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. Sällingsjön, Fellingsbro, 8.5 (Mattias Rudensvall).
No: 1 2K r. Gyttoorp, Nora, 28.5 (Anders Carlberg).
Fa: 1 ex. St. Aspen, Västanfors, 26.8 (Roland Narfström).
L: 1 ad. Höjåren 10.7 (Sten-Erik Bohlin, Bertil Rahm).

Skrattmåns *Larus ridibundus* (2676 h, 2748 h, 2223 h)
 Ca 2223 häckningar på 22 lokaler har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2/454), Köping (2/775), Kungsör (1/100), Arboga (1/46), Surahammar (1/23), Lindsberg (5/228), Ljusnarsberg (3/212), Ludvika (1/3), Hällefors (6/382).
 Vinterfynd:
Vä: 2 ad. Västerås hamn, Västerås, 1.1 (Markus Rehnborg, Pentti J. Tatti). Västeråsfjärden, Västerås, 1-31.12, som mest 135 ex. 5.12 och 8.12 (Ralf Lundmark) samt 90 ex. 27.12 (Niclas Lignell). 12 ex. Fulleröfjärden, V-Barkarö, 7.12 (Richard Lager).
Ha: 4 ex. Borgåsund, Kolbäck, 1.12 (Torbjörn Dahlgren), 5 ex. Tallklubben, Kolbäck, 7.12 (Per Eriksson).
 Större (minst 1000 ex.) ansamlingar utom häckningstid och höga sträcksummor:
Vä: 1000 r. Västeråsfjärden, Västerås, 9.4 (Markus Rehnborg).
Ka: 1000 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 24.7 (Börje Wennerström).
Ar: 1031 ad. str. (SV) Arbogaån, Arboga, 10.7 (Hans Wilhelmsson).
St: 3100 str. (N) Gnién, Rammäs, 14.4 (Ralf Lundmark).
2002: skrattdäsen var föremål för en riksomfattande inventering 2002 och redovisningar från denna har lämnats dels av Andersson (2003), dels av Källander (2004). Vinterfynd 2002:
Vä: 1 2K r. Västerås stad, Västerås, 1.1 (Markus Rehnborg). Västeråsfjärden, Västerås, 1-31.12, som mest 35 ex. 7.12 (Markus Rehnborg).

Fiskmåns *Larus canus*
 Från januari rapporterades sammanlagt sju (7) fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4), Köping (2), Lindsberg (1). Motsvarande siffror för februari var (3): Västerås (2), Lindsberg (1). Från december rapporterades 11 fåglar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Köping (2), Lindsberg (1).
2002: från januari rapporterades två (2) fåglar, båda i Västerås k.n. Inget fynd i februari 2002. Från december 2002 rapporterades 12 fåglar, samtliga i Västerås k.n. Hög sträcksumma:
L: 550 str. (SV) Finnäkerssjön, Fellingsbro, 21.7 (Sven Larsson).

Silltrut *Larus fuscus* (50 FD, 25 FD, 36 FD)
Vä: 1 r. Askövikens, V-Barkarö, 28-29.3 (Niclas Lignell, Henrik Roos), 1 ad. str. (N) Kraftvärmeverket, Västerås, 4.5 (Markus Rehnborg), 1 IK r. Västerås hamn, Västerås, 10.9 (Markus Rehnborg), 1 IK r. Västerås hamn 30.9 (Markus Rehnborg), 1 ad. r. Västerås hamn 1-22.11 (Markus Rehnborg, Åsa & Robert Ekberg), 1 IK r. Västerås hamn 8.11 (Markus Rehnborg).
Kö: 1 ad. r. Krukällarn, Munktorp, 26.4 (Jörgen Lindberg), 3 ad. r. Cementtippen, Köping, 1.5 (Mikael Rhönmstad), 2 ad. Cementtippen 9.5 (Lillebror Hammarström, Gunnar Niklasson), 3 r. Malmön, Köping, 15.5 (Mikael Rhönmstad), 1 r. Malmön 17.5 (Mikael Rhönmstad), 1 ad. r. Cementtippen 28.5 (Jörgen Lindberg).

St: 1 ad. str. (N) Annehill, Rammäs, 4.5 (Ralf Lundmark), 1 IK str. (S) Gnién, Rammäs, 15.8 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. Storbäddet, Linds, 1.5 (Tommy Oscarsson), 1 r. Näset, Fellingsbro, 2.5 (Sven Larsson), 1 ad. r. Pikabodagården, Fellingsbro, 7.5 (Mats Andersson), 1 ad. str. (S) Blåsåsen, Näsby, 24.8 (gm Jan-Erik Malmstigen).

Ar: 1 ad. Sjölundamaden, Arboga, 8.5 (Hans Wilhelmsson).
Sa: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 11.5 (Kalle Källebrink).
St: 1 ad. r. Norrsjön, Sura, 8.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. r. Gnién, Rammäs, 12.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. r. Västersjön, Sura, 14.5 (Ralf Lundmark).
L: 1 ad. Sällingsjön, Fellingsbro, 8.5 (Mattias Rudensvall).
No: 1 2K r. Gyttoorp, Nora, 28.5 (Anders Carlberg).
Fa: 1 ex. St. Aspen, Västanfors, 26.8 (Roland Narfström).
L: 1 ad. Höjåren 10.7 (Sten-Erik Bohlin, Bertil Rahm).

Skrattmåns *Larus ridibundus* (2676 h, 2748 h, 2223 h)
 Ca 2223 häckningar på 22 lokaler har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2/454), Köping (2/775), Kungsör (1/100), Arboga (1/46), Surahammar (1/23), Lindsberg (5/228), Ljusnarsberg (3/212), Ludvika (1/3), Hällefors (6/382).
 Vinterfynd:
Vä: 2 ad. Västerås hamn, Västerås, 1.1 (Markus Rehnborg, Pentti J. Tatti). Västeråsfjärden, Västerås, 1-31.12, som mest 135 ex. 5.12 och 8.12 (Ralf Lundmark) samt 90 ex. 27.12 (Niclas Lignell). 12 ex. Fulleröfjärden, V-Barkarö, 7.12 (Richard Lager).
Ha: 4 ex. Borgåsund, Kolbäck, 1.12 (Torbjörn Dahlgren), 5 ex. Tallklubben, Kolbäck, 7.12 (Per Eriksson).
 Större (minst 1000 ex.) ansamlingar utom häckningstid och höga sträcksummor:
Vä: 1000 r. Västeråsfjärden, Västerås, 9.4 (Markus Rehnborg).
Ka: 1000 str. (SV) Kungsudden, K. Barkarö, 24.7 (Börje Wennerström).
Ar: 1031 ad. str. (SV) Arbogaån, Arboga, 10.7 (Hans Wilhelmsson).
St: 3100 str. (N) Gnién, Rammäs, 14.4 (Ralf Lundmark).
2002: skrattdäsen var föremål för en riksomfattande inventering 2002 och redovisningar från denna har lämnats dels av Andersson (2003), dels av Källander (2004). Vinterfynd 2002:
Vä: 1 2K r. Västerås stad, Västerås, 1.1 (Markus Rehnborg). Västeråsfjärden, Västerås, 1-31.12, som mest 35 ex. 7.12 (Markus Rehnborg).

Fågeln transporterades till Örebro i Närke, och släpptes där vid slottet. Den omhändertogs sedan, men avled tyvärr den 9 februari. Första fyndet i Västmanland.

Skogsduva *Columba oenas*

Fem (5) konstaterade häckningar har rapporterats, kommunvis fördelade på Köping (4) och Lindesberg (1). Inte ett enda vinterfynd rapporterades.

Ringduva *Columba palumbus*

Trettiosex (36) ringduvor har rapporterats från vintertiderna (januari 21, februari 15, december 0) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (20, 15, 0), Surahammar (1, 0, 0), Ingemora (1, 0, 0), Kungälv (0, 0, 0), Kungälv (0, 0, 0), Surahammar (0, 0, 1), Lindesberg (0, 0, 1), Stora (minst 5000 ex.) ansamling och sträcksumma rapporterad.

2002: fyrtio (40) ringduvor har rapporterats från vintertiderna (januari 0, februari 13, december 27) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (0, 7, 25), Köping (0, 4, 0), Kungälv (0, 2, 0), Surahammar (0, 0, 1), Lindesberg (0, 0, 1), Stora (minst 5000 ex.) ansamling och sträcksumma rapporterad.

Sir: 5400 str. (S) Snickarbacken, Sura, 23,9 (Ralf Lundmark). 7350 str. (S) Snickarbacken 1.10 (Ralf Lundmark). 5140 str. (S) Snickarbacken 2.10 (Ralf Lundmark).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Rapporter har för år 2003 inkommit från åtta (8) kommuner. Antalet häckande par är vanlig ordning ohyggligt svårt att beräkna, men beståndens storlek indikeras möjligen av nedanstående fynd:

Vä: 1 ad. Solberga, Skultuna, 3.6 (Håkan Olsson). 1 sj. Hökåsen, Hubbo, 17-19.6 (Åke Berg). 1 ex. Dingtuna 23.8 (Torbjörn Hegeå). 39 ex. Munkängen, Västerås, 25.9 (Markus Rehnberg). 3 r. Stenarna, Asköviken, V.-Barkarö, 16.10 (Markus Rehnberg). 1 ex. Enthagen-Ekbacken, V.-Barkarö, 22.12 (David Kihlberg). 1 ex. Tillberga, Hubbo, 22.12 (David Kihlberg).

Kö: 1 ex. Gässlingen, Himmetta, 7.12 (Gunnar Niklasson). 10 ex. Scheeleskolan, Köping, 28.12 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson).

Kur: 3 ex. Kungälv, K. Barkarö, 26.10 (Börje Wennerström).
Ar: 1 ex. Arboga 28.5 (Hans Wilhelmsson).
Sa: 3 ex. Sala 16.3 och 16.7 (Stig Ohman).

Småtärna *Sterna albfrons* (0, 0, 1)
Vä: 1 ad. r. Blacken, Rytterne, 28.7 (Niclas Lignell m.fl.).
Tronde fyndet i Västmanland och det femte i Västerås k:n.

Svarttärna *Chlidonias niger*

Häckningar (46, 50, 35):
Vä: ca 10 par Asköviken, V.-Barkarö, (Markus Rehnberg).

Ha: maximalt 21 ad. Lagårdssjön, Kolbäck, 5.5-15.6 (Per Eriksson m.fl.).
Sir: maximalt 31 ad. Gnten, Rammäs, 5.5-9.7 (Ralf Lundmark m.fl.).

Ca 35 par på tre lokaler innebär en halvering jämfört med 2002. Forekomsten vid Gnten halverades, men annars kan nog en stor del av skillnaden förklaras av att rapporter om häckning i år, av någon anledning, saknas från Fläckebo, där 23-25 par häckade 2002.

Övriga fynd:
Vä: 1 IK Grägen, Rytterne, 8.7 (Thomas Pettersson). 1 ad. + 2 IK Klockargårdsviken, Tids-Lindö, Rytterne, 25-27.7 (Thomas Pettersson). 5 ad. + 2 IK r. Blacken, Rytterne, 28.7 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ad. + 1 IK str. (V) Kvicksund, Rytterne, 10.8 (Markus Rehnberg).
Ha: 1 ex. Bärlingen, Kolbäck, 5.5 (Per Eriksson). 7 ex. Freden, Säby, 10.5 (Ingrid Åkerberg). 1 ex. Klovstenen, Kolbäck, 17.5 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

Kö: 1 IK str. (SV) Krukällam, Munktorp, 13.8 (Jörgen Lindberg).
Kur: 1 str. Kungälv, K. Barkarö, 23.7 (Börje Wennerström).

Sa: 3 ex. Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 9.5 (Lars Österberg). 3 ex. Fläcksjön 10.5 (Michael Åkerberg). 3 ex. Gussjön, Fläckebo, 10.5 (Michael Åkerberg). 13 ex. Fläcksjön vid "dubbelladan", Fläckebo, 27.5 (Åke Berg). 10 ex. Fläcksjön vid Näs 30.5 (Jan Hellström). 12 ex. Fläcksjön vid "dubbelladan" 20.6 (Åke Berg). 11 ex. Fläcksjön 6.7 (Sten-Erik Bohlin).

Sir: 16 r. Gläpen, Sura, 13.5 (Ralf Lundmark).

Tordmule *Alca torda*

Ör: 1 ex. Markamossen, Kil, 6.2 (Per Andersson, Leif Sandgren gm Ola Strand).

Kö: 1 r. Skedvisjön, Västra Skedvi, 27.4 (Jörgen Lindberg). 3 str. (N) Västlandsjön, Västra Skedvi, 19.5 (Lillebror Hammarström, Mikael Rhönimstad).
Ar: 4 ex. Sjölundamaden, Arboga, 21.5 (Hans Wilhelmsson).

Sir: 3 r. Gnten, Rammäs, 5.5 (Ralf Lundmark). 2 r. Gnten 8.5 (Ralf Lundmark). 4 r. Gläpen, Sura, 13.5 (Ralf Lundmark). 1 ad. str. (S) Gnten 9.7 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 r. Värigen, Näsby, 30.4 (Sven-Olof Eriksson, Mats Andersson). 1 str. (Ö) Aspåsön, Lindes, 9.5 (Roine Strandberg). 1 r. Finnåkerssjön, Fellingsbro, 10.5 (Ulla Wallin, Sven-Olof Eriksson). 1 r. Värigen 12.5 (Jan-Erik Malmstigen). 2 str. (N) Värigen 18.5 (Mats Andersson).

Nö: 1 r. Lillsjön, Vikern, Nora, 4.5 (Håkan Carlsson).
Fa: 1 ex. Semla, Västanfors, 10.5 (Roland Narfström). 1 str. (N) Backgården, Västanfors, 10.5 (Jan Hellström). 1 str. (N) Fagersta, Västanfors, 17.5 (Jan Hellström). 1 str. Amäningen, Västervåla, 19.5 (Leif Lejdellin). 1 str. Backgården 14.8 (Leif Lejdellin).

Lä: 1 ex. Jan Mattsdammen 21.5 (Sten-Erik Bohlin). 2 ex. Hötjärn 30.7 (Sten-Erik Bohlin).

Hä: 2 ex. Hjulstjärn, Hjulstjärn, 16.5 (Tomas Carlsson).
2002:
Vä: 5 obs. av 30 ex. 5-12.5 (fl. obs.).
Ha: 15 ex. Klovstenen, Kolbäck, 11.5 (Per Eriksson).

18 str. (SV) Klovstenen 23.7 (Per Eriksson).
Kö: 4 r. Västlandsjön, Kolsva, 29.4 (Jörgen Lindberg). 10 r. Västlandsjön 30.4 (Jörgen Lindberg). 3 IK str. (SV) Malmön, Köping, 22.8 (Jörgen Lindberg). 5 str. (SV) Köpingshamn, Köping, 25.8 (Jörgen Lindberg).

Ar: 6 str. Sjölundamaden, Arboga, 9.5 (gm Rrk Vstm). 3 str. Sjölundamaden 10.5 (gm Rrk Vstm).
Sa: 15 r. Näs, Fläckebo, 7.5 (Åke Berg m.fl.). 2 r. Fläcksjön, Fläckebo, 11.5 (Kalle Källebrink). 6 r. Fläcksjön 19.5 (Kalle Källebrink).

Sir: 11 obs. av 59 ex. 1-16.5 (fl. obs.). 2 ad. r. Vitrsjön, Rammäs, 22.7 (Ralf Lundmark).
Fa: 6 str. (N) Backgården, Västanfors, 9.5 (Jan Hellström). 1 str. (N) St. Aspen, Västanfors, 14.5 (Jan Hellström).

Lä: 10 ex. Hötjärn 10.7 (Sten-Erik Bohlin). 9 ex. Hötjärn 17.7 (Sten-Erik Bohlin).

Lä: 2 ex. Norra Allmänningbo, Ramsberg, 15.5 (Roine Strandberg). 1 ex. Fänsbosjön, Fellingsbro, 22.5 (Sven-Olof Eriksson).

Fa: 1 ex. Fagersta, Västanfors, 2.5 (Roland Narfström).

Lä: 2 ex. Hörsksbyn 18.5 (Bertil Rahm).
Rapporter har för år 2002 inkommit från nio (9) kommuner. Ett urval fynd:

Vä: 1 ex. Hökåsen, Hubbo, 24.2 och 27.3 (David Kihlberg). 1 ex. Boda, Dingtuna, 16.4 (Markus Rehnberg). 35 ex. Lillåudden, Västerås, 28.9 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 15 ex. Stohagen, Västerås, 20.12 (Markus Rehnberg).
Kö: 12 ex. Strö, Köping, 28.9 (Jörgen Lindberg).
Kur: 1 ex. Kungälv, K. Barkarö, 11.5 (Börje Wennerström).

Ar: 1 ex. Arboga 24.9 (Hans Wilhelmsson).
Sa: 3 ex. Sala 19.8 (Stig Ohman).

Sir: 1 ex. Åhden, Rammäs, 6.5 (Ralf Lundmark).
Lä: 2 str. (N) Sörbysjön, Fellingsbro, 25.4 (Ulla Wallin m.fl.). 1 sj. Hagabergsliden, Lindesberg, Lindes, 17.7 (Mats Andersson).

Nö: 1 ex. Södra Ås, Nora, 29.3 (Anders Carlberg). 1 str. (NO) Södra Ås 16.5 (Anders Carlberg). 1 str. (N) Södra Ås 10.6 (Anders Carlberg). 1 ex. Nora 5.10 (Anders Carlberg). 1 ex. Östra Sund, Nora, 6.10 (Anders Carlberg).

Fa: 1 ex. Björksta, Västanfors, 2.2 (Jan Hellström).

Gök *Circus cyaneus*

Inte en enda konstaterad häckning rapporterades i år heller. Det är kanske dags att framöver försöka rapportera samtliga gökar för att få ett bättre grepp om arten?!

Berguv *Bubo bubo*

Tre (3) häckningar rapporterades från Hallstahammar (1), Nora (1) resp. Fagersta (1) kr. Därutöver gjordes iakttagelser på femton (15) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (1), Köping (4), Surahammar (2), Lindesberg (2), Nora (3), Hällefors (3).

Hökuggla *Surnia ulula*

En trolig häckning har rapporterats från Viken (Nora k:n), den första indikationen på häckning i landskapet sedan 1988.

Vä: 1 ex. Jordmarken, Rytterne, 29.1-1.3 (Markus Rehnberg m.fl.).

Sic: 1 sj. Lyxmyrholm, Möklinta, 24.2 (Stig Holmstedt).
Sic: 1 ex. Svartmuren, Rammäs, 3.1 (Ralf Lundmark).
 1 ex. Färmanbo, Rammäs, 3.1 (Ralf Lundmark) samt 15-23.2 (Ralf Lundmark, Jan Österberg).

Mb: 1 sj. St. Älgsjön, Norberg, 26-28.2 (Jan Hellström, Jan-Olov Lundeqvist).

Hä: 1 ex. Sävsjön, Hällefors, 1-2.11 (Tomas Carls-son).

Sparvuggla *Glaucidium passerinum* (-, 28 h, 71 h)
 Två (2) konstaterade häckningar rapporterade, från Sala k:n (1) resp. Ljusnarsbergs k:n (1). Ytterligare 69 revirhållande fåglar noterades 1.1-14.6 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Hallstahammar (6), Köping (10), Sala (14), Surahammar (8), Lindsberg (4), Nora (9), Hällefors (11), F. ö. rapporterades i januari tio (10) fåglar, fördelade på Lindsberg (1), Nora (3), Fagersta (4) och Hällefors (2). Under hösten rapporterades sammanlagt 26 ex., fördelade på augusti (0), september (2), oktober (10), november (7) och december (7). Den kommunvisa fördelningen var: Västerås (7), Hallstahammar (2), Köping (1), Surahammar (1), Lindsberg (5), Nora (4), Ljusnarsberg (1), Ludvika (1), Hällefors (4).
2002: en (1) konstaterad häckning rapporterades 2002 från Sala k:n. Femtioen (51) revirhållande fåglar rapporterades 1.1-29.6 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Köping (1), Sala (8), Surahammar (16), Lindsberg (5), Nora (5), Fagersta (2), Hällefors (7). F. ö. rapporterades i januari två (2) fåglar, fördelade på Västerås (1), Nora (1) och Hällefors (1). Under hösten rapporterades sammanlagt 22 ex., fördelade på augusti (4), september (7), oktober (7), november (2) och december (3). Den kommunvisa fördelningen var: Västerås (1), Hallstahammar (2), Köping (1), Sala (1), Surahammar (10), Lindsberg (3), Nora (1), Hällefors (4).

Kattuggla *Strix aluco* (19 H, 31 H, 80 H)
 Hela 252 lokaler med fynd som indikerar häckning, i 80 fall med konstaterad häckning, fördelade sig på följande kommuner: Västerås (39), Hallstahammar (11), Köping (51), Kungsör (6), Arboga (2), Sala (58), Surahammar (20), Lindsberg (27), Örebro (1), Nora (20), Norberg (2), Fagersta (5), Ljusnarsberg (1), Hällefors (9).
2002: etthundrafemtio (152) lokaler med fynd som indikerar häckning, i 34 fall med konstaterad häck-

lade sig kommunvis på Västerås (4), Hallstahammar (3), Köping (4), Sala (5), Surahammar (6), Lindsberg (2), Nora (1), Norberg (1), Fagersta (1), Därutöver har fynd gjorts under häckningstid på ytterligare 24 lokaler i Västerås (5), Sala (6), Surahammar (5), Lindsberg (4), Fagersta (2) och Hällefors (2) k:r. Inget fynd i januari eller februari 2002 rapporterat. Tre höstfynd (1.8-31.12.2002):

Sic: 1 ex. Sörby, Rammäs, 16.11 (Conny Öhrman). 1 ex. Gnien, Rammäs, 18.12 (Sören Larsson). 1 funnen död Hovgården, Sura, 25.12 (gm Rrk Vstm).

Jorduggla *Asio flammeus* (18 FD, 5 FD, 21 FD)
Vä: 1 r. Asköviken, V.-Barkarö, 24.5-2.6 (Åsa & Robert Ekberg, Markus Rehnberg). 1 ex Fröväsön, Skultuna, 28.5 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Asköviken 16.7 (Niels Ljgnell).

Kö: 1 r. Cementtippen, Köping, 15-17.4 (Lillebror Hammarström m.fl.). 1 r. Norsa, Munktorp, 17-22.5 (Jörgen Lindberg m.fl.). 1 r. Lindöberget, Munktorp, 1.6 (Lillebror Hammarström, Mikael Rhönstads). 1 ex. Norsa 28.9 (Oskar Nilsson m.fl.).
Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 2.4 (Hans Wilhelmsson).

Sic: 1 r. Fridhem, Sala, 17.11 (Kalle Källebrink).
Sic: 1 r. Gnien, Rammäs, 7.5 (Jan Österberg). 1 ex Gnien 14-15.5 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 ex. Västvalla, Fellingsbro, 10.5 (Johan Wrettenberg).

Nor: 1 ad. Bröstup, Nora, 8.6 (Erik Marcusson m.fl.).
Fä: 1 ex. Kullfyten, Västanfors, Fagersta k:n 11-12.5 (Roland Narfström).

Päruggla *Aegolius junereus* (52 h, 48 h, 157 h)
 Sju (7) konstaterade häckningar har rapporterats från Köpings (4), Skinnskattebergs (2) resp. Ludvika (1) k:r. Därutöver har 151 ropande hamnar rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (26), Sala (18), Surahammar (18), Lindsberg (18), Nora (8), Norberg (6), Fagersta (2), Skinnskatteberg (5), Hällefors (46).
 Höstfynd:
Sic: 1 funnen död Säters, Rammäs, 19.9 (Hasse Berglund).

Hä: 1 ex. Romboghöjden, Hjulsjö, 5.10 (Tomas Carls-son). 1 ex. Trolltjärn, Grythyttan, 24.10 (Hällefors Ornitologiska förening). 1 ex. Vargåsen, Grythyttan, 30.12 (Hällefors Ornitologiska förening).
2002: tretton (13) konstaterade häckningar har rap-

porterats, samtliga från Surahammar k:n. Därutöver har 48 ropande hamnar rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (6), Hallstahammar (1), Köping (2), Sala (1), Surahammar (4), Lindsberg (9), Nora (6), Fagersta (1), Ljusnarsberg (1), Hällefors (17), Höstfynd 2002:

Sic: 2 mm ringmärktes Ekfluken, Sura, 5.10 (Sören Larsson). 1 ex. Stormossen, Rammäs, 8.11 (Kjell Eklund).

Hä: 1 ex. L. Älgsjön, Västanfors, 18.9 (Jan Hellström).

Nattskärna *Caprimulgus europaeus* (45 ex., 40 ex., 45 ex.)
 Fyrtioem (45) sjungande fåglar fördelade på följande kommuner: Västerås (4), Köping (10), Sala (4), Surahammar (9), Lindsberg (2), Örebro (3), Nora (4), Fagersta (4), Ljusnarsberg (5), Höstfynd och övriga anmärkningsvärda fynd:
Nor: 2 r. Stadsskogen, Nora, pr.8 (Ninni Strömkvist gm Anders Carlberg).

Tornseglare *Apus apus*
 Större (minst 1000 ex.) ansamlingar:
Vä: 1000 ex. Talltorp, Västerås, 30.7 (Kjetil Jensen).
Sic: 1890 str. (S) Gnien, Rammäs, 14.8 (Ralf Lundmark).

Kungsfiskare *Alcedo atthis* (3 h, 7 h, 5 h)
 Fem (5) häckningar har rapporterats, kommunvis fördelade: Köping (4), Nora (1). Vinterfynd:
Vä: upp till 4 ex. Ångkraftverket, Västerås, 1.1-2.3 (Henrik Roos m.fl.). 1-2 ex. Ångkraftverket 25.10-31.12 (Markus Rehnberg m.fl.).

Kic: 1 ex. Kungsuddan, K. Barkarö, 13.12 (Börje Weimerström).
Sic: 1 ex. St. Nadden, Rammäs, 11.12 (Ralf Lundmark).

Första fullbordade övervintringarna i landskapet sedan 1995/96.

Härfågel *Upupa epops*
Rättelse: *Nor:* 1 ex. Nora m.8 2002 (FIV 34:110), *skall vara:* 1 ex. Östra Sund, Nora, 1.6 2002.

Gröktyta *Jynx torquilla* (-, 88 ex., 106 ex.)
 Fyra (4) säkerställda häckningar rapporterade från Skinnskattebergs (2) resp. Hällefors (2) k:r. Sammanlagt 106 ex. har rapporterats under tiden 21.4-24.8

med följande kommunvisa fördelning: Västerås (16), Hallstahammar (8), Köping (18), Kungsör (1), Arboga (2), Sala (6), Surahammar (3), Lindsberg (22), Örebro (1), Nora (10), Norberg (1), Fagersta (2), Skinningskatteberg (5), Ljusnarsberg (1), Hällefors (10).

Gräspett *Picus canus* (5 ex., 26 ex., 51 ex.)
Funnen under häckningstid (1.4-31.7) på sammanlagt fyra (4) lokaler i Rytterne, Rammäs, Sura respektive Västanfors, varav häckning konstaterad i ett fall. Därutöver 29 individer under föräret (1.1-31.3) och 17 individer under efteräret (1.8-31.12). Under föräret (1.1-31.3) gjordes följande fynd:

Vä: 1 f/Rälken, Haraker, 18.2-1.3 (Thomas Pettersson, Henrik Roos).

Hä: 1 ex. Österängen, Kolbäck, 19.1 (Christer Andersson), 1 ex. Strängsmyren, Berg, 16.3 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

Kö: 1 f Orsta, Kolsva, 9.1-15.2 (Jörgen Lindberg m.fl.), 1 ex. Billingbo, V. Skedvi, 6.2 (Per Lindh), 1 m Orsta 20-23.2 (Gunnar Niklasson m.fl.).

Su: 1 f/Läbbo, Västerfjärnebo, 27.1 (Kjetil Jensen), 1 sj, m Hallarsbo, Möklinta, 23.3 (Kriser Mild).

St: 1 r. Annehill, Rammäs, 5.1-9.2 (Ralf Lundmark), 1 honf. Rammäs, 8.2 (Jan Österberg), 1 f r. Gatstugan, Rammäs, 25.2 (Ralf Lundmark), 1 ? Rammäs 13.3 (Jan Österberg).

Lj: 1 r. Frövibro, Näsby, 4.1 (Johan Andersson m.fl.), 1 ex. Vedeväg, Linds, 2.2 (gm Jan-Erik Malmstigen), 1 m Högstaboda, Linds, 3.2 (gm Tomas Carlsson), 1 f r. Kobjo, Fellingsbro, 11.2-1.3 (Sven-Olof Eriksson m.fl.), 1 ex. Bråten, Fellingsbro, 1.3 (Andreas Sandberg, Linnea Jakobsson), 1 f Sommarbacken, Ramsberg, 7.3 (Jean-Michel Roberge), 1 sj, m Grimsö, Ramsberg, 9.3 (gm Andreas Sandberg), 1 sj, Ramsberg 13.3 (Jean-Michel Roberge).

No: 1 ex. Striberg, Nora, 15.1-15.2 (Nora Biologiska Förening), 1 m r. Norra Fingerboda, Nora, 18.2 (Anders Carlberg).

Fa: 1 ex. Brandbo, Västanfors, 1-4.1 (Leif Lejdelin, Roland Narfström), 1 ex. Sundbo, Västanfors, 15.2 (gm Jan Hellyström).

Lä: 1 f/Hörksjö, 1-11.1 (Bertil Rahm).

Hä: 1 m Romboböjden, Hjulsjö, 1.1 (Tomas Carlsson), 1 par Sävsjögårdarna, Hällefors, 1.1-1.3 (Tomas Carlsson), 1 m Halvardstorp, Grythyttan, 9.2 (Tomas Carlsson), 1 ex. Romboböjden 6.3 (Tomas Carlsson).

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (73 h, 66 h, 75 h)
Sjutiofem (75) lokaler med fynd under häckningstid (1.4-30.6), i två (2) fall med konstaterad häckning, fördelade sig på följande kommuner: Västerås (20), Hallstahammar (4), Köping (13), Arboga (2), Sala (2), Surahammar (3), Lindsberg (16), Nora (5), Skinningskatteberg (2), Fagersta (3), Hällefors (5). Under övriga året 126 fågeldagar fördelade på föräret (1.1-31.3; 61) respektive efteräret (1.7-17.11; 65), kommunvis: Västerås (1143), Hallstahammar (2/2), Köping (7/3), Kungsör (1/1), Arboga (0/1), Sala (1/1), Surahammar (6/3), Lindsberg (14/7), Nora (13/0), Fagersta (3/1), Hällefors (3/3).

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* (1 H, 2 H, 3 H)
Fynd under häckningstid, inklusive tre (3) konstaterade häckningar, har rapporterats från sjuttio (17) lokaler, kommunvis fördelade: Köping (2), Surahammar (2), Lindsberg (1), Nora (2), Norberg (2), Fagersta (1), Hällefors (7). Övriga fynd:
Vä: 1 m Barkarö, V.-Barkarö, 25.11 (Markus Rehnberg, Richard Lager).

St: 1 f/Oxtjärnen, Rammäs, 24.1 (Ralf Lundmark).
Lj: 1 f/Svartjärnen (Gryssjön), Ramsberg, 3.8 (Mats Andersson), 1 honf. Lindsberg, Linds, 16.9 (Jonas Kling), 1 ex. Helgedomen, Ramsberg, 2.11 (Jonas Kling).

No: 2 ex. Timmerön, Viker, 17.1 (Jonas Kling).
Lj: 1 m Störtjärnen, Ljusnarsberg, 13.8 (Jonas Kling).
Hä: 1 ex. Kullberget, Hällefors, 25.2 (Tomas Carlsson), 1 m Paddjärnen (Mosserud), Grythyttan, 24.10 (Hällefors Ornitologiska förening).

Trädlärika *Lullula arborea* (12 h, 23 h, 27 h)
Fynd som indikerar häckning har rapporterats enligt följande, kommunvis fördelade: Västerås (7), Hallstahammar (5), Köping (3), Sala (5), Lindsberg (3), Nora (1), Fagersta (2), Skinningskatteberg (1). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt 12 ex. under sträcktid, månadsvis fördelade: mars (5), april (1), maj (1), september (4), oktober (1). Kommunvis fördelade: Västerås (6), Hallstahammar (1), Köping (1), Surahammar (3).

2002: Fynd som indikerar häckning har rapporterats enligt följande, kommunvis fördelade: Västerås (11), Köping (4), Sala (8), Surahammar (3), Lindsberg (3), Nora (2). För övrigt gjordes fynd av sammanlagt

39 ex. under sträcktid, månadsvis fördelade: mars (9), april (1), augusti (1), september (22), oktober (6). Kommunvis fördelade: Västerås (1), Köping (1), Arboga (2), Sala (3), Surahammar (29), Lindsberg (1), Ludvika (2).

Sånglärika *Alauda arvensis*
Inget vinterfynd 2003. Storsamlingar:
Su: 250 r. Turkiesjön, Rammäs, 12.4 (Ralf Lundmark).

Berglärika *Eremophila alpestris* (0 ex., 2 ex., 3 ex.)
Hä: 1 r. Fjällsta, Hallstahammar, 12.1 (Ulf Carlsson m.fl.).

Kö: 1 ex. Söptippen, Köping, 11.1-15.2 (Peter Ekelund, m.fl.), 1 ex. Söptippen, Köping, 21-31.12 (Mikael Rhönningstad m.fl.).

Backsvala *Riparia riparia* (-, 598 H, 594 H)
Häckningar har rapporterats från tolv (12) lokaler med sammanlagt ca 594 bon. Dessa fördelade sig enligt följande: Västerås (2/266), Sala (5/175), Lindsberg (3/129), Fagersta (1/10), Hällefors (1/14). Backsvalan var föremål för riksinventering 2003, så vi kan se fram emot en utförligare redovisning och analys.

2002: häckningar rapporterades från fem (5) lokaler med sammanlagt ca 58 bon. Dessa fördelade sig enligt följande: Lindsberg (2/31), Nora (1/6), Fagersta (1/1), Hällefors (1/20).

Ladusvala *Hirundo rustica*
Större (minst 1000 ex.) ansamlingar:
Vä: 2000 ex. Asköviken, V.-Barkarö, 10.9 (Markus Rehnberg).

Hä: 1500 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 14.9 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

2002: Större (minst 1000 ex.) ansamlingar:
Kö: 1500 str. Malmön, Köping, 16.8 (Jörgen Lindberg).

Su: 1135 str. (S) Snickarbacken, Sura, 3.9 (Ralf Lundmark), 2340 str. (S) Snickarbacken 4.9 (Ralf Lundmark), 3200 str. (S) Snickarbacken 8.9 (Ralf Lundmark).

Hussvala *Delichon urbica*
Hög sträcksumma:
Su: 340 str. (S) Gnien, Rammäs, 14.8 (Ralf Lundmark).

enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Köping (9), Arboga (1), Surahammar (4), Lindsberg (2), Ljusnarsberg (1; rastillhörighet dock ej rapporterad), Ludvika (2; rastillhörighet dock ej rapporterad), Hällefors (1; rastillhörighet dock ej rapporterad). Ett (1) fynd under den nordliga rasen *M.f. thunbergi* under omständigheter som tyder på häckning:

Hä: 2 par Dammsmossen, Hällefors, 30.6 (Mats Trill-kott).

Större (minst 200 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 400 ex. Solvik, Ångsö, 10.5 (Lennart Gladh).

Hä: 200 ex. Bärtingen, Kolbäck, 5.5 (Per Eriksson).

Ku: 400 r. Kungsudden, K. Barkarö, 19.8 (Markus Rehnberg).

Lä: 300 r. Mon, Fellingsbro, Lindsberg k:n 23.8 (Sven Larsson).

Forsärla *Motacilla cinerea* (3, 12, 53)

Tjugosex (26) häckningar eller troliga häckningar är en minskning från förra årets 31 häckningar. Årets häckningar fördelade sig kommunvis på Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (3), Kungsör (1), Lindsberg (8), Nora (5), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1) och Hällefors (4). Övriga fynd, inklusive samliga fr.o.m. 1.9:

Vä: 1 fr. Turbinbron, Västerås, 7-10.4 (Henrik Roos m.fl.), 1 ex. St. Jungfru, Rytterne, 30.9 (Richard Lager).

Hä: 1 ex. Hallstahammar 23.9 (Stefan Johansson). 2

ex. Mölntorp, Säby, 4.10 (Stefan Johansson). 1 ex. Strömsholms slott, Kolbäck, 5.10 (Christer Andersson).

Kö: 1 m Köpings hamn, Köping, 7.7 (Arne Eklöv). 1 m Nygård, Kolsva, 21.7 (Arne Eklöv), 2 ex. Ekeby, Kolsva, 22.9 (Mikael Rhönstads).

Ku: 1 m Östuna, Björskog, 19.4 (Per Lindh). 1 ex. Östuna 12.9 (Peter Ekelund).

Ar: 1 ad. m Jädersbruk, Arboga, 11.4 (Karl-Gunnar Herou).

Lä: 1 ex. Frövibro, Näsby, 27.3 (gm Jan-Erik Malmstigen). 1 ex. Östra Löa, Ramsberg, 6.4 (Tommy Oscarsson). 1 f Rockhammar, Fellingsbro, 26.4 (Jean-Michel Roberge). 1 f Östra Bor, Linds, 19.5 (Jan-Erik Malmstigen). 1 ex. Frövifors, Näsby, 25.12 (Johan Andersson).

No: 1 ex. Striberg, Nora, 9.8 (Andreas Sandberg, Linnea Jakobsson). 1 ex. Lillsjön, Vikern, Nora, 4.9 (Håkan Carlstam). 11 ex. (!) Hammarbyån, Nora,

Fällpiplärka *Anthus campestris*
Kö: 1 ex. Cementatippen, Köping, 25.5 (Patrick Rhönstads)*.
Andra fyndet i Västmanland och det andra i Köpings k:n.

Ångspiplärka *Anthus pratensis*

Vinterfynd:
Kö: 1 ex. Sotippen, Köping, 14.12 (Jörgen Lindberg, Mikael Rhönstads).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar och sträcksummor:

Vä: 1000 r. Askövikens V.-Barkarö, 30.4 (Kjetil Jensen, Markus Rehnberg).

Su: 200 r. Gnien, Rammäs, 18.9 (Ralf Lundmark). 1650 str. (S) Gnien, Rammäs, 21.9 (Ralf Lundmark). 365 str. (S) Gnien 22.9 (Ralf Lundmark).

260 str. (S) Gnien 25.9 (Ralf Lundmark). 250 r. Stormossen, Rammäs, 5.10 (Ralf Lundmark).

Lä: 100 r. Österhammarsjön, Fellingsbro, 28.4 (Jan-Erik Malmstigen). 200 r. Morskogsjön, Ramsberg, 1.5 (Tommy Oscarsson). 100 ex. Västvala, Fellingsbro, 4.10 (Ulf Jacobsson, Pär Jacobsson).
No: 150 r. Fälsjön, Nora, 27.9 (Anders Carlberg).
Su: 100 str. Lappland, Skinnskatteberg, 19.9 (Hasse Berglund).

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

(23 FD, 34 FD, 19 FD)

Ett värfynd (1, 3, 1) har rapporterats:

Kö: 1 r. Nora, Munktorp, 18.5 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson).

Sammanlagt 18 fågeldagar under hösten (27.8-22.9) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (1), Hallstahammar (2), Köping (2), Surahammar (6), Lindsberg (2), Nora (2), Fagersta (2), Ludvika (1).

Skärpiplärka *Anthus petrosus* (9 FD, 8 FD, 11 FD)

Kö: 5 r. Rågsäcken, Munktorp, 21.9 (Gunnar Nilsson, Mikael Rhönstads). 3 r. Rågsäcken 22.9 (Mikael Rhönstads). 1 r. Rågsäcken 25.9 (Mikael Rhönstads).

Su: 1 r. Virsbofsjön, Rammäs, 4.10 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 r. Sotarör, Väringen, Näsby, 16.9 (Jan-Erik Malmstigen).

Gulärla *Motacilla flava*

Tjugotvå (22) häckningar eller troliga häckningar, avseende nominatrasen *M.f. flava*, har rapporterats

6-7.9 (Anders Carlberg). 1 ex. Åsbofsjön, Nora, 13.9 (Anders Carlberg). 1 ex. Hammarbyån 21.9 (Anders Carlberg). 1 str. (S) Norasjön, Nora, 26.9 (Anders Carlberg). 1 ex. Hammarbyån 27.9 (Anders Carlberg).

Fi: 4 ex. Semla, Västanfors, 8.9 (Leif Lejdelim). 1 ex. Kratten, Västanfors, 23.9 (Jan Hellström). 1 m Semla 5.10 (Jan Hellström).

Su: 1 par Bernshammar, Hed, 20.4 (Peter Ekelund). 1 ex. Karmansbo, Hed, 29.5 (Kurt Lindström).

Hä: 1 m Saxhyttan, Grythyttan, 14.4 (Enar Karlsson). 1 ex. Grythyttvikens, Grythyttan, 2.9 (Thomas Carlsson).

Sidensvans *Bombus garrulus*

Antal 50-fågeldagar, fördelat per månad: januari (68), februari (37), mars (22), april (1), maj-september (0), oktober (11), november (5), december (5). Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Vä: 1500 ex. Karlsdal, Västerås, 27.10 (Robert Kavhed).

No: 500 ex. Dalsta, Nora, 11.1 (Peter Bernövall).

2002: antal 50-fågeldagar, fördelat per månad: januari (1), februari (3), mars (1), april (0), maj-september (0), oktober (13), november (49), december (29). Större (minst 500 ex.) ansamlingar:

Su: 600 r. Sala 21.11 (Kalle Källebrik).

Su: 1200 r. Älden, Rammäs, 5.11 (Ralf Lundmark).

1000 r. Surahammar, Sura, 13.12 (Ralf Lundmark). 800 r. Älden 23-24.12 (Ralf Lundmark).

Lä: 500 ex. Lindsberg, Linds, 28.11 (Tommy Oscarsson). 1200 r. Lindsberg 1.12 (Mats Andersson).

No: 1000 r. Nora 8.11 (Anders Carlberg).

Nb: 500 r. Norberg 2.11 (Torbjörn Jansson).

Strömstare *Cinclus cinclus* (2 h, 5 h, 2 h)

Endast två (2) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats, från Västerås k:n (1) resp. Lindsbergs k:n (1).

2002: elva (11) häckningar, eller troliga häckningar, rapporterades från Västerås k:n (1), Lindsbergs k:n (3), Nora k:n (6) och Skinnskattebergs k:n (1).

Gårdsmyg *Trogodytes troglodytes*

Femton (15) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 3, februari 0, december 12) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (2, 0, 4), Hallstahammar (1, 0, 1), Köping (0, 0,

2), Kungsör (0, 0, 1), Surahammar (0, 0, 1), Lindsberg (0, 0, 1), Nora (0, 0, 2).

Järnsparv *Prunella modularis*

Vinterfynd:
Kö: 1 ex. Nora, Munktorp, 12.1 (Göran Nilsson, Oskar Nilsson).

Lä: 1 ex. Frövi, Näsby, 1.1-18.2 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Rödhaake *Eriothacus rubecula*

Vinterfynd:
Vä: 1 ex. Tillberga, Hubbo, 3.1 (David Kihlberg). 1 ex. Talltorp, Västerås, 15.1 (Kjetil Jensen).

Kö: 1 ex. Ekbacken, Kolsva, 12.1 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Östanäs, Köping, 14-31.12 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson).

Lä: 1 ex. Frövi, Näsby, 1.1-5.3 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Hä: 1 ex. Hällefors 6.1-10.2 (Thomas Carlsson).

Blåhaake *Luscinia svecia*

Vår- och sommarfynd (2 ex., 3 ex., 3 ex.):

Vä: 1 ex. Skultunasägen, Skultuna, 17.5 (Lars Österberg).

Lä: 1 m Lindsberg, Linds, 18.5 (Mats Andersson).

No: 1 m Pershyttan, Nora, 17.5 (Erik Marcusson).

Sena höstfynd:

Kö: 1 IK m Nora, Munktorp, 5.10 (Oskar Nilsson, Göran Nilsson).

Su: 1 ex. Stormossen, Rammäs, 5.10 (Ralf Lundmark).

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:

Vä: 16 IK ringmärktes Gångholmen, V.-Barkarö, 5.9 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

(8 ex., 11 ex., 7 ex.)

Häckningar har rapporterats från Köpings hamn, Köping, respektive Frövifors, Näsby. Övriga fynd:
Lä: 1 ex. Sköldberga, Fellingsbro, 8.5 (Jan-Erik Malmstigen).

No: 1 honf. Södra Ås, Nora, 13.5 (Anders Carlberg).

Fi: 1 sj. Fagersta, Västanfors, 12.5 (gm Jan Hellström).

Rödsjärt *Phoenicurus phoenicurus* (-, 20 H, 3 H)

Endast tre (3) konstaterade häckningar har rapporterats från följande kommuner: Sala (2), Nora (1).

2002: sammanlagt tjugo (20) konstaterade häckningar rapporterades från följande kommuner: Hallstahammar (1), Surahammar (15), Nora (3), Hällefors (1).

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Sena fynd:

Su: 1 IK Turkiet, Rammäs, 4.10 (Ralf Lundmark). 1 ex. Sörby, Rammäs, 4.10 (Ralf Lundmark).

Ringkrast *Turdus torquatus* (16 FD, 21 FD, 48 FD)

Kö: 1 ad. m Bollströ, Kolsva, 24-26.4 (Lillebror Hammarström m.fl.). 1 honf. Ire, V. Skedvi, 7.5 (Gunnar Niklasson).

Su: 1 ad. m Norrsjön, Sura, 18.4 (Ralf Lundmark). 1 ad. m Lisjö, Sura, 30.4 (Ralf Lundmark). 1 ad. f Lönnrosjön, Rammäs, 30.4 (Ralf Lundmark).

Lä: 2 mm Lindesberg, Lindes, 21.4 (Mats Andersson).

1 ad. m Lindesberg 28.4 (Tommy Oscarsson). 1 honf. Lindesberg 29.4 (gm Tommy Oscarsson). 1 honf. Lindesberg 2.5 (Tommy Oscarsson). 1 m + 1-2/f Lindesberg 4-8.5 (Tommy Oscarsson m.fl.).

No: 1 ad. m Södra Ås, Nora, 15.4 (Anders Carlberg). 2 mm + 5 honf. Timansberg, Nora, 17.4 (Karl-Erik Jönsson). 2 ad. mm Gamla Viken, Viken, 24.4 (Per-Erik Persson). 1 ad. m + 2 honf. Södra Ås 2.5 (Anders Carlberg).

Fa: 1 f Hedkärra, Västanfors, 24.4 (Roland Narfström, Leif Lejdellin). 1 2K m Fagersta, Västanfors, 24.4 (Jan Hellström). 1 honf. Fagersta 26.4 (Jan Hellström). 1 honf. Hedkärra 29.4 (Christer Pettersson).

Hä: 9 obs. av 14 ex. 18.4-5.5 (fl. obs.). 1 m Sävsjö-gårdarna, Hällefors, 24.5 (Torgel Simensen).

2002:

Vä: 1 ex. Vedboacken, Västerås, 23.4 (Markus Rehnberg). 1 honf. Askövik, V.-Barkarö, 24.4 (Nicolas Lignell). 1 m Vedboacken 26.4 (gm Rik Vasm). *Hä:* 1 honf. Svedvi kyrka, Hallstahammar, 27.4 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 ad. m Malmön, Köping, 24.4 (Jörgen Lindberg).

Su: 1 m Heden, Fläckebo, 23.4 (Kalle Källebrink).

Su: 1 m Gnten, Rammäs, 21.4 (Sören Larsson). 1 m Turkiesjön, Rammäs, 22.4 (Ralf Lundmark m.fl.).

2 ad. mm Norrsjön, Sura, 23.4 (Ralf Lundmark).

1 f Hästlösa, Sura, 28.4 (Greta Larsson, Sören Larsson). 1 f Rammäs 30.4 (Ralf Lundmark). 1 IK

Västura, Sura, 17.10 (Sören Larsson).

Lä: 1 m Morskogsjön, Ramsberg, 14.4 (Mats Andersson).

Dubbelkrast *Turdus viscivorus*

Vinterfynd (1.1-28.2) om sammanlagt minst 137 ex.

(1) rapporterades från åtskilliga lokaler i Västerås k.n., samtliga i anslutning till rika bestånd av mistel inom Västerås, V.-Barkarö, Rytterne och Kärrbo (Leif Carlsson m.fl.). Dessutom:

Ku: 2+1 ex. Kungssörstorp, K. Barkarö, 8.2 (Leif Carlsson).

Från december rapporterades elva (11) dubbelkrastar, samtliga i Västerås, Rytterne och V.-Barkarö.

2002: vinterfynd (1.1-28.2; 1-31.12) av sammanlagt 51 individer har i samtliga fall rapporterats från Västerås k.n., fördelat på januari-februari (17) respektive december (34).

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

(-, 142 ex., 151 ex.)

Ethundrafemtio (151) individer, flertalet sjungande, fördelade på följande kommuner: Västerås (57), Hallstahammar (17), Köping (43), Kungsjör (3), Arboga (5), Sala (9), Surahammar (5), Lindesberg (4), Örebro (1), Nora (3), Fagersta (3), Hällefors (1). Sena fynd:

Vä: 1 IK ringmärktes Askövik, V.-Barkarö, 2.9 (Markus Rehnberg).

2002: ethundrafyrtio (143) individer, flertalet sjungande, fördelade på följande kommuner: Västerås (53), Hallstahammar (5), Köping (4), Kungsjör (4), Arboga (2), Sala (44), Surahammar (10), Lindesberg (13), Norberg (1), Fagersta (3), Hällefors (4).

Flodsångare *Locustella fluviatilis* (17 ex., 18 ex., 7 ex.)

Vä: 1 sj. Norra Vallby, Västerås, 21.5 (Bengt Stridh). 1-2 sj. Frövisjön, Skultuna, 31.5-17.6 (Håkan Olsson m.fl.). 1 sj. Frösivåbäcken, Romfartuna, 4-12.6 (Niclas Lignell m.fl.).

Kö: 1 sj. Allesta, Munktorp, 15.6 (Kurt Lindström). *Sk:* 1 sj. Färna herrgård, Skinnskatteberg, 1.6 (Arne Reldin).

Hä: 1 sj. Hällefors 27.6 (Ingemar Majholm).

Vassångare *Locustella luscinioides* (0 ex., 1 ex., 2 ex.)

Vä: 1 sj. Askövik, Dingtuna, 24.5-2.6 (Markus Rehnberg m.fl.), dock 2 sj. samma lokal 27.5 (Kjell Jensen).

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Sena fynd:

Vä: 1 IK ringmärktes Gångholmen, V.-Barkarö, 22.9 (Thomas Pettersson).

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*

(2 ex., 4 ex., 3 ex.)

Vä: 1 sj. Västerängen, Tidö-Lindö, Rytterne, 18.6-2.7 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 sj. Klockargårdsviken, Tidö-Lindö, Rytterne, 4-9.7 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Su: 1 sj. Västersjön, Sura, 25-26.6 (Ralf Lundmark).

Fa: 1 sj. Västanfors båthamn, Västanfors, 28.5 (Leif Lejdellin).

De båda fynden i Rytterne bedöms röra samma individ; således 3 ex. i Västmanland 2003.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

(46 ex., 39 ex., 61 ex.)

Sextioen (61) individer, flertalet sjungande, fördelade på följande kommuner: Västerås (16), Hallstahammar (8), Köping (15), Arboga (2), Sala (3), Surahammar (2), Lindesberg (6), Nora (9). Sena fynd:

Vä: 1 IK ringmärktes Gångholmen, V.-Barkarö, 9.9 (Thomas Pettersson).

2002: fyrtiosju (47) individer, flertalet sjungande, fördelade på följande kommuner: Västerås (16), Hallstahammar (5), Köping (2), Kungsjör (1), Arboga (1), Sala (7), Surahammar (2), Lindesberg (7), Nora (4), Fagersta (1), Hällefors (1).

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

(15 ex., 16 ex., 11 ex.)

Vä: 1 sj. Askövik, V.-Barkarö, 24.5-1.7 (Christer Olsson, Markus Rehnberg). 1 sj. Gångholmen, V.-Barkarö, 8.6-17.7 (Markus Rehnberg, Thomas Pettersson).

Ku: 1 sj. Barkarövik, K. Barkarö, 10.5 (Börje Wennerström).

Ar: 1-3 sj. Findlaviken, Arboga, 11-31.5 (Henrik Roos m.fl.). 1 sj. Arboga 7.6 (Hans Wilhelmsson).

Su: 1 sj. Gussjön, Fläckebo, 30.5 (Jan Hellström). 1 sj. Storsjön, Möklinta, 27.6 (Kalle Källebrink).

Lä: 1 sj. Hagaberg, Näsby, 8-17.5 (Jan-Erik Malmsten m.fl.).

No: 1 sj. Asbosjön, Nora, 25.6 (Anders Carlberg, Håkan Carlstam).

Första fyndet i Nora k.n.

Höksångare *Sylvia nisoria* (0 ex., 0 ex., 2 ex.)
 Vä: 1 IK Kvarntorpet, V.-Barkarö, 18.8 (Niclas Lignell, Markus Rehnberg).
 No: 1 IK ringmärktets Älvhyttan, Viker, 19.8 (Roland Thuvander m.fl.).
 Första fyndet i Nora k:n.

Trädgårdssångare *Sylvia borin*
 Sena fynd:
 Vä: 1 IK ringmärkt Gångholmen, V.-Barkarö, 5.9 (Markus Rehnberg), 2 IK ringm. Gångholmen 7.9 (Markus Rehnberg), 1 IK ringm. Gångholmen 18.9 (Thomas Pettersson).
 Sör: 1 ex. Amnehäll, Rammäs, 8.9 resp. 17.9 (Ralf Lundmark).
 No: 1 ex. Södra Ås, Nora, 12-13.9 (Anders Carlberg).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*
 Fynd under vinterhalvåret (november-mars):
 Vä: 1/7 Hammarby Stadshagen, Västerås, 1.1 (Markus Rehnberg), 1 m Berghamra, Västerås, 15.2 (Gunnar Lignell).
 Hå: 1 ex. Hällefors 17.11 (Tomas Carlsson).

Gransångare *Phylloscopus collybita* (8 h, 6 h, 1 h)
 Sommarfynd (16.5-31.7):
 Kö: 1 sj. Norsa, Munktorp, 31.5 (Hans Klinga).
 Sena fynd:
 Vä: 1 ex. Gångholmen, V.-Barkarö, 4.11 (Thomas Pettersson).
 Antalet fågeldagar (155) fördelade sig månadsvis enligt följande: april (16), maj (13), juni (0), juli (0), augusti (1), september (105), oktober (19), november (1).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*
 (12 ex., 9 ex., 9 ex.)
 Vä: 1 sj. Norra Björnö, Västerås, 20.5 (Bernt Larsson gm Markus Rehnberg).
 Kö: 1 ex. Kastena, Köping, Köping k:n 8-9.8 (Gödrun Andersson).
 Sör: 1 sj. Djupen, Rammäs, 10.6 (Ralf Lundmark).
 Li: 1 sj. Liaskogen, Näsby, 24.5 (Sven Resare gm Jan-Erik Malmstigen), 1 m Grimsö, Ramsberg, 24.5 (Johan Månsson), 1 sj. Norrbyhammar, Fellingsbro, 5.6 (Jan-Erik Malmstigen).
 No: 1 honf. r. Älvhyttan, Viker, 18.8 (Roland Thuvander).
 Np: 1 ad. m. sj. Kärrgruvan, Norberg, 16.6 (Torbjörn Jansson).

Törnskata *Lanius collurio* (-, 20 H, 8 H)
 Åtta (8) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (1), Nora (2), Fagersta (1), Hällefors (1).
 2002: sexton (16) konstaterade häckningar rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (1), Köping (2), Surahammar (9), Lindsberg (3), Norberg (1).

Varfågel *Lanius excubitor* (-, 206 FD, 230 FD)
 Inget fynd under häckningstid har rapporterats. Sammanlagt 230 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning (131/99): Västerås (27/

20), Hallstahammar (14/7), Köping (10/15), Kungälv (10/11), Arboga (4/2), Sala (1/1), Surahammar (9/14), Lindsberg (45/14), Örebro (1/0), Nora (4/5), Fagersta (4/4), Ljusnarsberg (1/1), Ludvika (0/3), Hällefors (1/2). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari (40), februari (23), mars (55), april (11), maj (1), juni-augusti (0), september (10), oktober (38), november (19), december (32).
 2002: inget fynd under häckningstid rapporterades. Sammanlagt 220 fågeldagar rapporterades med följande kommunvisa fördelning (114/106): Västerås (32/18), Hallstahammar (13/11), Köping (10/2), Kungälv (2/1), Arboga (5/3), Sala (8/4), Surahammar (13/28), Lindsberg (24/21), Örebro (0/1), Nora (3/11), Fagersta (4/5), Hällefors (0/1). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari (32), februari (29), mars (37), april (18), maj-augusti (0), september (10), oktober (40), november (30), december (27).

Nötkräka *Nucifraga caryocatactes* (-, 6 h, 2 h)
 Någon konstaterad häckning har inte rapporterats, och under tiden 1.2 - 30.6 föreligger rapporter från endast två (2) lokaler, kommunvis fördelade: Västerås (1), Köping (1). I övrigt fördelade sig fågeldagarna (-, 71, 56) på årets månader enligt följande: januari (4), februari (0), mars (0), april (1), maj (0), juni (1), juli (11), augusti (10), september (21), oktober (7), november (0), december (1). Fynd av "smalhäbbad nötkräka" *N. c. macrorhynchos* (1 ex., 4 ex., 3 ex.):
 Vä: 1 ad. Fagersta, Västanfors, 11.8 (Leif Lejdellin).
 No: 1-2 ex. Nora Bangård, Nora, 8-12.7 (Anders Carlberg m.fl.).
 I båda fallen födosökte fåglarna i cembrotall.

Kaja *Corvus monedula*
 Större (minst 100 ex.) ansamlingar:
 Sör: 1400 ex. Gnien, Rammäs, 28.9 (Ralf Lundmark).
 Råka *Corvus frugilegus* (-, 113 FD, 144 FD)
 Senvår- och sommarfynd (1.5-31.8):
 Vä: 1 ad. Johannsberg, Västerås, 10.5 (Pentti J. Taiti).
 Hå: 1 ex. Strömsvik, Kolbäck, 24.8 (Ulf Carlsson).
 Kö: 1 r. Malinön, Köping, 2.5 (Gunnar Niklasson).
 Sör: 1 r. Väistjärna, Kumla, 31.8 (Kalle Källebriek).
 Li: 1 ex. Yxe, Lindsberg, 5.5 (Jonas Kling).
 No: 1 ad. str. (V) Södra Ås, Nora, 3.6 (Anders Carlberg).

Bergfink *Fringilla montifringilla*
 Tjugotre (23) fåglar har rapporterats från vintermånaderna (januari 8, februari 6, december 9) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (3, 1, 2), Hallstahammar (1, 0, 0), Köping (0, 0, 3), Surahammar (0, 0, 1), Lindsberg (0, 0, 2), Nora (1, 0, 0), Fagersta (1, 0, 0), Hällefors (2, 5, 1). Större (minst 1000 ex.) ansamlingar:
 Kö: 8000 r. Ståholm, Munktorp, 2.5 (Andreas Eriksson).
 Np: 2000 r. Laboda, Karbenning, 28.4 (Torbjörn Jansson).

Stare *Sturnus vulgaris*
 Fyrtiofyra (44) starar rapporterades från vintermånaderna (januari 25, februari 0, december 19) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (13, 0, 0), Köping (11, 0, 2), Kungälv (0, 0, 1), Surahammar (0, 0, 6), Lindsberg (1, 0, 10).

Bofink *Fringilla coelebs*
 Åttiosex (86) bofinkar har rapporterats från vintermånaderna (januari 26, februari 13, december 47) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (15, 4, 16), Köping (3, 5, 10), Surahammar (0, 0, 2), Lindsberg (5, 3, 15), Nora (2, 1, 0), Hällefors (1, 0, 4). Större (minst 1000 ex.) ansamlingar:
 Vä: 1000 r. Skarvsta, Skultuna, 12.4 (Lars Österberg).

Kräka *Corvus corone*
 Fynd av rasen *C. c. corone* ("svartkräka"):
 Vä: 1 2K+Limsta, Irsta, 22.4 2002 (Kjetil Jensen)*.
 Vä: 1 ex. Hedkärra, Västanfors, 9.10 2003 (Roland Narfström)*.

Vinterfynd (1.-1-28.2; 1-31.12):
 Kö: 1 ex. Strö, Köping, 18.12 (Mikael Rhönstadt).
 Hå: 1 ex. Hällefors 2.1 och 13.2 (Max Widman).
 Under hela året rapporterades sammanlagt 144 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (1), februari (1), mars (54), april (22), maj (3), juni (1), juli (0), augusti (2), september (0), oktober (56), november (3), december (1).
 2002: under hela året rapporterades sammanlagt 81 fågeldagar med följande månadsvisa fördelning: januari (3), februari (3), mars (34), april (6), maj (2), juni (0), juli (0), augusti (1), september (11), oktober (20), november (0), december (1).

Kräka *Corvus corone*
 Fynd av rasen *C. c. corone* ("svartkräka"):
 Vä: 1 2K+Limsta, Irsta, 22.4 2002 (Kjetil Jensen)*.
 Vä: 1 ex. Hedkärra, Västanfors, 9.10 2003 (Roland Narfström)*.

Stare *Sturnus vulgaris*
 Fyrtiofyra (44) starar rapporterades från vintermånaderna (januari 25, februari 0, december 19) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (13, 0, 0), Köping (11, 0, 2), Kungälv (0, 0, 1), Surahammar (0, 0, 6), Lindsberg (1, 0, 10).

Bofink *Fringilla coelebs*
 Åttiosex (86) bofinkar har rapporterats från vintermånaderna (januari 26, februari 13, december 47) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (15, 4, 16), Köping (3, 5, 10), Surahammar (0, 0, 2), Lindsberg (5, 3, 15), Nora (2, 1, 0), Hällefors (1, 0, 4). Större (minst 1000 ex.) ansamlingar:
 Vä: 1000 r. Skarvsta, Skultuna, 12.4 (Lars Österberg).

Steglits *Carduelis carduelis*

En (1) konstaterad häckning har rapporterats, nämligen från V.-Barkarö (1). Fyrhundratertio (450) fåglar rapporterades från vintermånaderna (januari 209, februari 53, december 188) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (79, 2, 42), Hallstahammar (31, 15, 59), Köping (25, 22, 35), Arboga (0, 0, 25), Sala (2, 0, 0), Surahammar (4, 3, 5), Lindsberg (60, 11, 18), Nora (7, 0, 4), Fagersta (1, 0, 0).

Vinterhämppling *Carduelis flavirostris*

(535 FD, 1003 FD, 371 FD)
Fågeldagarna hade följande månadsvisa fördelning: januari (16), februari (43), mars (65), april (10), maj-augusti (0), september (1), oktober (58), november (17), december (61).

Gräsiska *Carduelis flammaea*

Inget fynd under häckningstid (16.5-15.7). Från föret (1.1-31.3) föreligger 21 rapporter om större (minst 100 ex.) ansamlingar, kommunvis fördelade: Köping (4), Surahammar (5), Lindsberg (6), Ludvika (2), Hällefors (4). Från efteråret 1.9-31.12 föreligger endast en (1) rapport om större (minst 100 ex.) ansamling, nämligen från Surahammar (1) kn. Fynd av rasen *C. f. cabaret* (0 ex., 27 ex., 152 ex.); sammanlagt 152 ex. rapporterades med följande månadsvisa fördelning: januari (39), februari (24), mars (6), april-augusti (0), september (4), oktober (64), november (0), december (15). Den kommunvisa fördelningen var som följer: Västerås (31), Hallstahammar (1), Köping (9), Kungsjör (1), Surahammar (74), Lindsberg (10), Nora (6), Fagersta (1), Ludvika (19), Anmärkningsvärt fynd:
Sic: 50-60 r. Snickarbacken, Sura, 11.10 (Ralf Lundmark).

Snösiska *Carduelis hornemanni* (22 FD, 58 FD, 72 FD)

Fågeldagarna fördelade kommunvis (68/0): Västerås (6/0), Hallstahammar (14/0), Köping (10/0), Surahammar (1/0), Lindsberg (6/0), Nora (12/0), Fagersta (8/0), Ludvika (3/1), Hällefors (11/0). Den månadsvisa fördelningen var: januari (33), februari (26), mars (12), april-september (0), oktober (1), november-december (0). Det enda höstfyndet:
Luc: 1 ex. Hörksbyn 18.10 (Bertil Rahm).

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

(5 ex., 14 ex., 15 ex.)
Vä: 1 ex. Paradiset, V.-Barkarö, 20.1 (Niclas Lignell).
2 ff Pettersberg, Västerås, 16.2 (Jesper Gustavsson).
Hä: 1 m Burriängen, Hallstahammar, 4.1 (Torbjörn Dahlgren, Per Hedenbo). 1 str. (N) Kvalsta, Berg, 6.3 (Ulf Carlsson). 1 ex. St. Sättra, Hallstahammar, 9.3 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).
Kö: 3 honf. Söptippen, Köping, 24.1 (Mikael Rihm-stad), 1 ex. Römossen, Odensvi, 18.3 (Arne Ek-löv).
Fä: 1 ex. Meling, Västanfors, 16.2 (Jari Eilola gm Jan Hellström), 4 str. (NO) St. Aspen, Västanfors, 20.4 (Jan Hellström).

Lägg märke till att samtliga fynd gjordes under föret.

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Sju (7) fynd av flockar på minst 15 fåglar, månadsvis fördelade: januari (1), februari (1), mars (4), april (1), maj-december (0).

Större korsnäbb *Loxia pytyopsittacus* (-, 21, 35)

Trettiofem (35) observationer, månadsvis fördelade: januari (5), februari (10), mars (6), april (5), maj (5), juni (1), juli (0), augusti (1), september (0), oktober (1), november (0), december (1).
2002: sextiofyra (64) observationer, månadsvis fördelade: januari (5), februari (5), mars (11), april (10), maj (3), juni (6), juli (7), augusti (6), september (4), oktober (4), november (1), december (2).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* (-, 76 ex., 85 ex.)
Attirofem (85) individer, flertalet sjungande, fördelade på följande kommuner: Västerås (19), Hallstahammar (4), Köping (9), Kungsjör (1), Arboga (2), Sala (1), Surahammar (1), Lindsberg (20), Nora (21), Fagersta (3), Skinnskatteberg (2), Ludvika (1), Hällefors (1).
2002: sextionio (69) individer, flertalet sjungande, fördelade på följande kommuner: Västerås (6), Hallstahammar (1), Köping (7), Kungsjör (3), Sala (8), Surahammar (6), Lindsberg (19), Örebro (1), Nora (10), Norberg (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (5).

Tallbit *Pinicola enucleator* (-, 777 FD, 505 FD)
Fågeldagarna fördelade sig på följande kommuner: Västerås (96), Hallstahammar (87), Köping (118),

Sala (39), Surahammar (6), Lindsberg (87), Nora (3), Fagersta (52), Hällefors (17). Månadsvis fördelning av fågeldagarna: januari (491), februari (14), mars-december (0).

Stenkäck *Coccothraustes coccothraustes*

Någon konstaterad häckning har i år inte rapporterats. Attiroe (83) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 55, februari 14, december 14) med följande kommunvisa respektive månadsvisa fördelning: Västerås (12, 6, 3), Hallstahammar (8, 0, 3), Köping (9, 2, 1), Kungsjör (1, 1, 0), Surahammar (1, 0, 0), Lindsberg (7, 0, 1), Nora (7, 2, 4), Fagersta (10, 3, 2).

Lappsparv *Calcarius lapponicus*

Fågeldagarna (114, 31, 25) fördelade kommunvis på föret (9) resp. efteråret (16): Västerås (3/1), Hallstahammar (0/1), Surahammar (1/2), Lindsberg (0/7), Nora (1/0), Fagersta (0/2), Ludvika (3/3), Hällefors (1/0). Den månadsvisa fördelningen var: april (8), maj (1), juni-augusti (0), september (16), oktober-december (0). Fyndet är numera så pass fåtaliga att det kan vara av intresse att publicera dem i detalj:
Vä: 1 str. (N) Barkarö, V.-Barkarö, 13.4 (Niclas Lignell). 2 r. Gränshöjden, Hällefors, 26.4 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 ex. Stenarna, Askövik, V.-Barkarö, 5.9 (Markus Rehnberg).
Hä: 1 ex. Lagårdsjön, Kolbäck, 7.9 (Per Eriksson, Ulf Carlsson).

Sic: 1 r. Lisjö ängar, Sura, 18.4 (Ralf Lundmark). 1 r. Högbyruden, Gnien, Rammäs, 10.9 (Ralf Lundmark). 1 str. (S) Högbyruden 19.9 (Ralf Lundmark).

Li: 1 str. (S) Nederby, Fellingsbro, 1.9 (Sven-Olof Eriksson). 1 r. Gammelbo, Ramsberg, 5.9 (Anders Sandberg, Linnea Jakobsson). 1 ex. Gammelbo 8.9 (Ulf Jacobsson, Pär Jacobsson). 1 ex. Gammelbo 9.9 (Tommy Oscarsson). 3 r. Gammelbo 13.9 (Ulla Wallin m.fl.).
No: 1 r. Södra Ås, Nora, 2.5 (Anders Carlberg).
Fä: 1 r. Backgården, Västanfors, 6.9 (Jan Hellström, Leif Lejdellin). 1 r. Backgården 11.9 (Leif Lejdellin).

Luc: 2 r. Hörksbyn 15.4 (Bertil Rahm). 1 r. Hötjärn 21.4 (Bertil Rahm). 3 r. Hötjärn 6.9 (Bertil Rahm).
Hä: 1 str. (N) Grythyttan 1.4 (Gunde Persson).

Snösparv *Plectrophenax nivalis*

Fågeldagarna (358) fördelade kommunvis på föret (276) resp. efteråret (82): Västerås (83/34), Hallstahammar (85/2), Köping (14/0), Kungsjör (25/2), Sala (50/0), Surahammar (1/0), Lindsberg (2/18), Nora (4/3), Fagersta (8/0), Ludvika (4/23). Den månadsvisa fördelningen var: januari (32), februari (50), mars (187), april (7), maj-september (0), oktober (78), november (3), december (1).

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

(102 ex., 46 ex., 45 ex.)
Trettiofyra (34) sjungande hannar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (11), Hallstahammar (3), Köping (12), Kungsjör (4), Lindsberg (2), Nora (2). Övriga fynd:
Vä: 2 mm + 3 ff Hamre, Västerås, 21.4 (Andreas Porswald).

Sic: 1 r. Annehill, Rammäs, 28.8 (Ralf Lundmark).
No: 4 r. Södra Ås, Nora, 5.5 (Anders Carlberg).

Fä: 1 str. (S) Backgården, Västanfors, 24.8 (Leif Lejdellin, Jan Hellström).

Videsparv *Emberiza rustica* (6 ex., 7 ex., 7 ex.)

Vä: 1 m r. Tibbletopp, Rytterne, 11.5 (Ingemari Lindblom). 1 ex. Tornudden, Askövik, V.-Barkarö, 26.5 (Niclas Lignell).

Fä: 1 IK Backgården, Västanfors, 30.8 (Leif Lejdellin). 1 r. Backgården 6.9 (Jan Hellström, Leif Lejdellin).

Sic: 1 IK r. Lappland, Skinnskatteberg, 19.9 (Hasse Berglund).

Luc: 1 r. Hötjärn 6.9 (Bertil Rahm).
Hä: 1 sj. Skältn, Hällefors, 26.5 (Mats Trillkott).

Sävsparv *Emberiza schoeniclus*

Vinterfynd:
Vä: 3 r. Kraftvärmeverket, Västerås, 3.1 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 m Kraftvärmeverket 7.12 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).
Sic: 5 r. Hovgården, Sura, 11.1 (Ralf Lundmark).

Korsparv *Emberiza calandra*

No: 1 ex. Södra Ås, Nora, 14.5 (Anders Carlberg m.fl.).*

Tredje fyndet i Västmanland och det första i Nora kn.

Litteratur

Andersson, M. 2003. Skrättmåsen *Larus ridibundus* i Västmanland 2002. *Fåglar i Västmanland* 34: 55-65.

Källander, H. 2004. Skrättmåsen i Sverige. Riksinventeringen 2002. *Vår Fågelvärld* 63 [5]: 13-15.

Tack!

Tack till ledamöterna av Regionala rapportkommittén för nedlagt arbete på denna rapport: Tomas Carlsson, Karl-Gunnar Källebrink, Per Lindh, Raif Lundmark, Roland Thuwander. Tack också till de som har lämnat synpunkter på olika stadier av utkast till manus och svarat på ideliga frågor: Jörgen Lindberg, Jan-Erik Malmstigen. Jag vill naturligtvis också, på kommitténs vägnar, framföra ett varmt tack till alla de som bidragit med material till denna rapport. Vi uppskattar särskilt mycket när rapporterna har lämnats via Svalan!

Fynd som av SOF:s raritetskommitté ej har godkänts för publicering

Stäpphöök *Circus macrourus*
 Kö: 1 ad./Malmön, Köping, 25.9 2003.
 Örnvråk *Buteo rufinus*
 Fa: 1 IK Åvestbo, Västmanfors, 21-28.9 2002.

Fynd som av Regionala rapportkommittén ej har godkänts för publicering

I nästan samtliga fall är orsaken att Rik inte fått in någon utförligare beskrivning av resp. fynd. Att detta är ett krav för publicering framgår av rapportmallen. Jaktfalk *Falco rusticolus*
 Vä: 1 juv. Vasaparken, Västerås, 6.10 2001.
 Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*
 St: 1 ad. Turkiesjön, Rammäs, 7.5 2001.
 Fjällläbb *Stercorarius longicaudus*
 Kö: 1 ad. str. (N) Kolsva 21.6 2002.
 Siltrut *Larus fuscus intermedius*
 Fa: 1 3K+ St. Aspen, Västmanfors, 18.8 2003.
 Medelhavsstrut *Larus michahellis*
 Sk: 1 ad. r. Långsvan, Gunnilbo/Hed, 18.8 2002.
 Vittrut *Larus hyperboreus*
 Ha: 1 ex. Klovstenen, Kolbäck, 1.11 2001.
 Fjälluggla *Bubo scandiaca*
 Vä: 1 ex. Frösvisbäcken, Romfartuna, 23.1 2003.
 Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos*
 Lj: 1 ex. Jan-Ols 11.1 2001.
 Lj: 1 ex. Högfors 21.11 2001.

Gransångare *Phylloscopus collybita tristis*

St: 1 ex. Lisjö, Sura, 6.10 2001.
 Nötäckla *Sitta europaea asiatica*
 St: 1 ex. Lönnbrosjön, Rammäs, 25.12 2003.
 Sommargylling *Oriolus oriolus*
 Ha: 1 ex. Kvamskog, Berg, 10.5 2001.

Fynd under utredning

I flertalet fall handlar det om observationer som har rapporterats till Rik, men utan vidare beskrivning, så som krävs för att de skall kunna publiceras. Sådana fynd betraktas som utredningsfall i högst tre år, därefter stryks de.
 Sädgåns *Anser fabalis*
 Hä: 3 str. Vargåsen, Grythyttan, 30.1 2003.
 Vä: 2 pulli Skurusundet, Ångsö, 31.5 2003.
 Sädgåns *Anser fabalis rossicus*
 Vä: 6 r. Haraker 14.3 2003.
 Kö: 6 r. Malmön, Köping, 10.10 2003.

Prutgås *Brania bernicla hrota*

Vä: 1 str. (V) Kviksund, Rytterne, 9.10 2002.

Stäpphöök *Circus macrourus*

Vä: 1 IK Rudö, Rytterne, 11-12.9 2002.
 Kö: 1 3K+f Kolsva 2.5 2003.
 St: 1 IK r. Gnien, Rammäs, 18.10 2002.
 St: 1 f. r. Snickarbacken, Sura, 5.10 2003.

Större skriköm *Aquila clanga*

St: 1 ex. Gnien, Rammäs, 6.9 2003.

Aftonfalk *Falco vespertinus*

Kö: 1 m Bro kyrka, Kolsva, 25.7 2003.

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Ar: 2 str. (V) Arbogaån, Arboga, 6.3 2002.

Rödspov *Limosa limosa islandica*

Kö: 1 r. Cementatippen, Köping, 17.9-7.10 2003.

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

St: 1 r. Gussjöbäck, Fläckebo, 13.5 2003.

St: 1 r. Gnien, Rammäs, 1.5 2003.

St: 1 r. Gnien, Rammäs, 19.5 2003.

Fjällläbb *Stercorarius longicaudus*

St: 1 1K str. (S) Gnien, Rammäs, 15.8 2003.

Dvärgmåsar *Larus minutus*

No: 1 ex. Fåsjön, Nora, 15.7 2003.

Siltrut *Larus fuscus graellsii*

Vä: 1 ad. Västerås 6-9.11 2002.

Siltrut *Larus fuscus graellsii/heuglini*

St: 1 r. Sala 12.5 2002.

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Kö: 1 IK Rågsäcken, Munktorp, 19.8 2002.

Vittrut *Larus hyperboreus*

Vä: 1 ad. Västerås hamn, Västerås, 21.3 2003.
 Fa: 1 ad. St. Aspen, Västmanfors, 15.3 2003.
 Fa: 1 ad. St. Aspen, Västmanfors, 27.3 2003.
 Turturduva *Sreptopelia turtur*
 Vä: 1 ad. Barkarö, V.-Barkarö, 26.7 2003.
 Härfågel *Upupa epops*
 Fa: 1 ex. Ulvsbo och Hedkärra, Västmanfors, 5.5 2003.

Citronärla *Motacilla citreola*

St: 1 ad. f. Gnien, Rammäs, 12.8 2003.

Sideseärla *Motacilla alba yarrellii*

Vä: 1 ad. m. Barkarö, V.-Barkarö, 11.5 2003.

Vä: 1 honf. Västerås 25.6 2003.

Ringtrast *Turdus torquatus*

St: 1 m Tvärhandsbäcken, Västerfärnebo, 17.3 2002.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

Ha: 1 sj. Gröndal, Hallstahammar, 6.6 2003.

Taigasångare *Phylloscopus inornatus*

St: 1 r. Snickarbacken, Sura, 3.10 2002.

St: 1 r. Snickarbacken, Sura, 6-7.10 2003.

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapillus*

Vä: 1 ad. m. Barkarö, V.-Barkarö, 9.4 2002.

Lappines *Parus cinctus*

St: 2 ex. Fernansbo urskog, Rammäs, 16.11 2002.

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Vä: 1 honf. Harholmen, Rytterne, 10.6 2003.

Ha: 1 ex. Svenby, Berg, 30.5 2002.

Lavskrika *Perisoreus infaustus*

No: 2 ex. Nora Bangård, Nora, 12.1 2003.

Kräka *Corvus corone corone*

Lj: 1 str. (SV) Österhammarssjön, Fellingsbro, 29.7 2003.

Gulhämpling *Serinus serinus*

Lj: 2 ex. Lindesberg, Lindes, 13.4 2002.

Tallbit *Pinicola enucleator*

Vä: 2 str. Askö, V.-Barkarö, 26.3 2003.

Snösparr *Plectrophenax nivalis*

Kö: 1 ex. Malmön, Köping, 25.5 2003.

Enkelbeckasin. Foto: Anders Geidemark

Thomas Pettersson, Härnevigatan 3A,
 723 41 Västerås